

Vestfjarðavegur (60) um Dynjandisheiði og Bíldudalsvegur (63) frá Bíldudalsflugvelli að Vestfjarðavegi á Dynjandisheiði

**Mat á umhverfisáhrifum,
frummatsskýrsla,
samantekt skýrslunnar með viðbótum**

Höfundar skýrslu:

Helga Aðalgeirsdóttir (ritstjóri)
Sóley Jónasdóttir
Kristján Kristjánsson
Reynir Óli Þorsteinsson
Halldór Sveinn Hauksson

Ljósmyndir:

Ýmsir starfsmenn Vegagerðarinnar
eða sérfræðingar sem komu að gerð skýrslunnar.

Útgefandi:

Vegagerðin, hönnunardeild
janúar 2020

Uppsetning þessarar útgáfu**fyrir prentun:**

Helga Aðalgeirsdóttir

Prentun: Prentmet Oddi

Útgáfa þessi er að mestu samhljóða samantekt frummatsskýrslu vegna mats á umhverfisáhrifum **Vestfjarðavegar (60) um Dynjandisheiði og Bíldudalsvegar (63) frá Bíldudalsflugvelli að Vestfjarðavegi á Dynjandisheiði**. Auk þess er í þessari útgáfu greint ítarlegar frá efni kafla 1 - 4 í frummatsskýrslu og birtar yfirlitsmyndir úr teikningahefti sömu skýrslu. Nokkrar málsgreinar í samantektinni hafa verið lagfærðar og kemur það fram í neðanmálsgrein.

Staðsetning framkvæmdar.

Vestfjarðavegur (60) um Dynjandisheiði og Bíldudalsvegur (63) frá Bíldudalsflugvelli að Vestfjarðavegi á Dynjandisheiði

Mat á umhverfisáhrifum, frummatsskýrsla, samantekt skýrslunnar með viðbótum Efnisyfirlit

Kafli

bls.

1.	FYRIRHUGUÐ FRAMKVÆMD	3
1.1.	<i>Staðhættir</i>	3
1.2.	<i>Markmið framkvæmdar</i>	7
1.3.	<i>Leiðarljós við staðsetningu vega</i>	7
1.4.	<i>Leiðarljós við hönnun vega</i>	8
1.5.	<i>Upplýsingar um framkvæmdir</i>	9
1.6.	<i>Samanburður veglína</i>	10
1.7.	<i>Kennistærðir framkvæmdakosta og valkostur Vegagerðarinnar</i>	11
1.8.	<i>Framkvæmdalýsing</i>	16
1.9.	<i>Frágangur</i>	17
1.10.	<i>Rannsóknir</i>	18
2.	ÁHRIF FRAMKVÆMDARINNAR Á UMHVERFIÐ	18
2.1.	<i>Landnotkun og mannvirki</i>	19
2.2.	<i>Útivist og ferðamennska</i>	28
2.3.	<i>Heilsa og hljóðvist</i>	32
2.4.	<i>Fornleifar - menningarminjar</i>	34
2.5.	<i>Gróðurfar</i>	36
2.6.	<i>Fuglalíf</i>	38
2.7.	<i>Lífriki straumvatna og stöðuvatna</i>	39
2.8.	<i>Sjávarföll og vatnsgæði</i>	41
2.9.	<i>Lífriki í fjöru og leiru</i>	41
2.10.	<i>Jarðfræði</i>	42
2.11.	<i>Landslag og ásýnd lands</i>	43
2.12.	<i>Verndarsvæði</i>	48
2.13.	<i>Samlegðaráhrif með öðrum framkvæmdum á Vestfjarðavegi við Breiðafjörð</i>	52
3.	NIÐURSTAÐA MATS Á UMHVERFISÁHRIFUM	52
3.1.	<i>Samanburður leiða</i>	52
3.2.	<i>Mótvægisáðgerðir</i>	55
3.3.	<i>Samræmi framkvæmdarinnar við markmið sín</i>	55
3.4.	<i>Framkvæmdin með hliðsjón af verndarmarkmiðum laga um náttúruvernd</i>	55
3.5.	<i>Leiðarval</i>	57

Töflur

bls.

Tafla 1. Vegalengdir milli Ísafjarðar, Þingeyrar og þéttbýlisstaða á sunnanverðum Vestfjörðum.....	5
Tafla 2. Umferð 2017 og umferðarspá, ÁDU fyrir fyrirhugað framkvæmdasvæði árið 2042.....	6
Tafla 3. Helstu framkvæmdaþættir Vestfjarðavegar, veglínu A1, A2, A3, F, F2 og F3 á áfanga I, á kaflanum frá Hörgsnesi að Tröllahálsi í samanburði við núverandi veg	12
Tafla 4. Niðurstaða á mati umferðaröryggisþátta mismunandi leiða um Vatnsfjörð	12
Tafla 5. Helstu kennistærðir Vestfjarðavegar, veglínu F, B2, D og E á áfanga II, á kaflanum frá Tröllahálsi að Mjólká, í samanburði við núverandi veg. Veglínur B2, D og E fylgja veglínu F utan stuttra kafla... 14	14
Tafla 6. Helstu kennistærðir Bíldudalsvegar, veglínu X, Y og Z á áfanga III í samanburði við núverandi veg. Miðað er við að veglínur Y og Z fylgi veglínu X utan þeirra kafla sem fjallað var um hér að framan 15	15
Tafla 7. Áhrif veglína á landnotkun og mannvirki á áfanga I.....	20
Tafla 8. Áhrif veglína á landnotkun og mannvirki á áfanga II.....	26
Tafla 9. Áhrif veglína á landnotkun og mannvirki á áfanga III.....	27
Tafla 10. Áhrif veglína á útivist og ferðamennsku á áfanga I.....	29
Tafla 11. Áhrif veglína á útivist og ferðamennsku á áfanga II.....	29
Tafla 12. Áhrif veglína á útivist og ferðamennsku á áfanga III.....	32
Tafla 13. Áhrif veglína á heilsu og hljóðvist á áfanga I.....	33
Tafla 14. Áhrif veglína á heilsu og hljóðvist á áfanga II.....	33
Tafla 15. Áhrif veglína á heilsu og hljóðvist á áfanga III.....	34
Tafla 16. Áhrif veglína á fornleifar á áfanga I.....	34
Tafla 17. Áhrif veglína á fornleifar á áfanga II.....	34
Tafla 18. Áhrif veglína á fornleifar á áfanga III.....	35
Tafla 19. Áhrif veglína á gróðurfar á áfanga I.....	37
Tafla 20. Áhrif veglína á gróðurfar á áfanga II.....	37
Tafla 21. Áhrif veglína á gróðurfar á áfanga III.....	37
Tafla 22. Áhrif veglína á fuglalíf á áfanga I.....	39
Tafla 23. Áhrif veglína á fuglalíf á áfanga II.....	39
Tafla 24. Áhrif veglína á fuglalíf á áfanga III.....	39
Tafla 25. Áhrif veglína á lífríki straumvatna og stöðuvatna á áfanga I.....	40
Tafla 26. Áhrif veglína á lífríki straumvatna og stöðuvatna á áfanga II.....	40
Tafla 27. Áhrif veglína á lífríki straumvatna og stöðuvatna á áfanga III.....	40
Tafla 28. Áhrif veglína sem þvera Vatnsfjörð á áfanga I, á sjávarföll og vatnsgæði.....	41
Tafla 29. Áhrif veglína á lífríki í fjörum og leirum á áfanga I.....	41
Tafla 30. Áhrif veglína á lífríki í fjörum og leirum á áfanga III.....	42
Tafla 31. Áhrif veglína á jarðmyndanir á áfanga I.....	42
Tafla 32. Áhrif veglína á jarðmyndanir á áfanga II.....	42
Tafla 33. Áhrif veglína á jarðmyndanir á áfanga III.....	43
Tafla 34. Áhrif veglína á landslag á áfanga I.....	44
Tafla 35. Áhrif veglína á landslag á áfanga II.....	45
Tafla 36. Áhrif veglína á landslag á áfanga III.....	46
Tafla 37. Áhrif veglína á verndarsvæði á áfanga I.....	48
Tafla 38. Áhrif veglína á verndarsvæði á áfanga II.....	49
Tafla 39. Áhrif veglína á verndarsvæði á áfanga III.....	49
Tafla 40. Áhrif fyrirhugaðra framkvæmdar á áfanga I á einstaka umhverfispætti.....	53
Tafla 41. Áhrif fyrirhugaðra framkvæmdar á áfanga II á einstaka umhverfispætti.....	54
Tafla 42. Áhrif fyrirhugaðra framkvæmdar á áfanga III á einstaka umhverfispætti.....	54

1. FYRIRHUGUÐ FRAMKVÆMD

Vegagerðinni hefur verið falið að endurbyggja og leggja nýja vegi, sem ásamt Dýrafjarðargöngum gera heilsárssamgöngur um Vestfjarðaveg, milli sunnan- og norðanverðra Vestfjarða mögulegar. Dýrafjarðargöng munu ekki nýtast að fullu fyrr en lagður hefur verið heilsársvegur um Dynjandisheiði með tengingu til Bíldudals. Um er að ræða nýjan 33 - 40 km langan kafla Vestfjarðavegar (60) um Dynjandisheiði sem nær frá Hörgsnesi í Vatnsfirði langleiðina að Mjólkárirkjun í Borgarfirði, sem og nýjan 29 km langan kafla Bíldudalsvegar (63) sem nær frá Bíldudalsflugvelli á Hvassnesi að Vestfjarðavegi í Helluskarði á Dynjandisheiði.

Framkvæmdin er í tveimur sveitarfélögum, Vesturbyggð og Ísafjarðarbæ, og fellur undir lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum. Fyrsta skrefið var að leggja fram drög að tillögu að matsáætlun, en matsáætlun er áætlun um hvaða þætti framkvæmdar og umhverfis er fjallað um í frummatsskýrslu. Drög að tillögu að matsáætlun voru kynnt á vef Vegagerðarinnar í júní 2017 og bárust athugasemdir frá 20 aðilum, sem leiddu til þess að það var ákveðið að leggja fram fleiri valkosti og áfangaskipta mati á umhverfisáhrifum. Tillaga að matsáætlun var svo lögð fram í maí 2018 og ákvörðun Skipulagsstofnunar

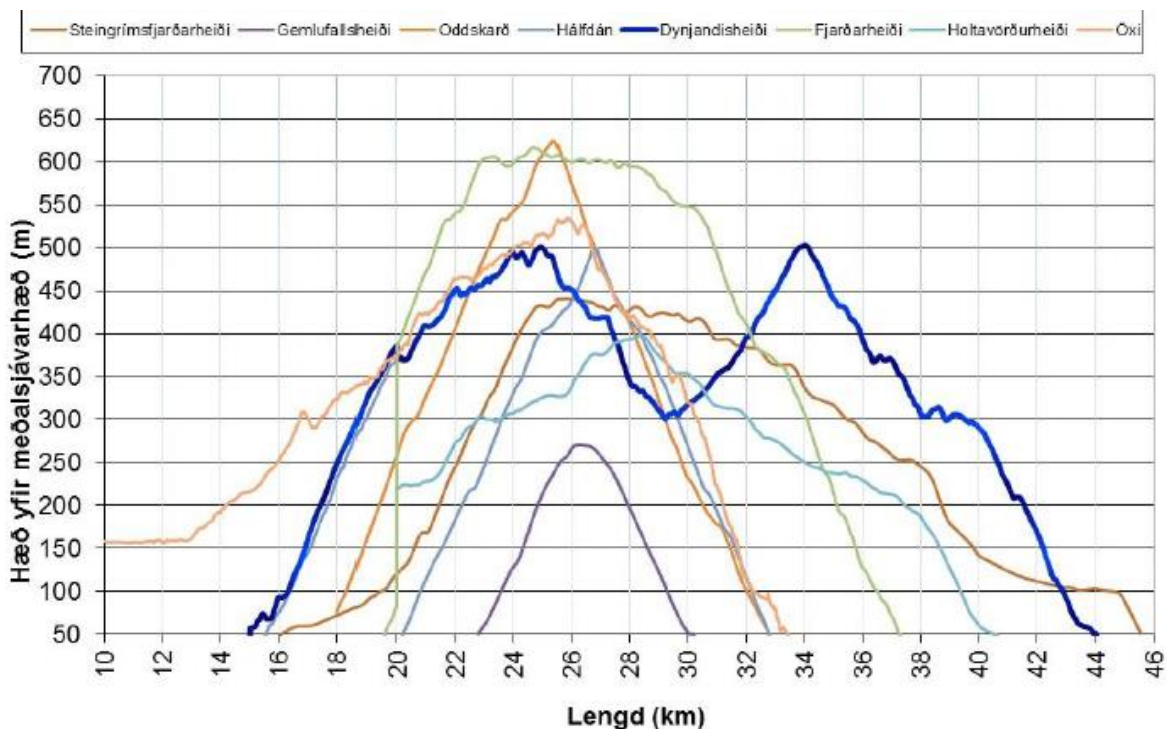
um matsáætlun barst í september sama ár og þá hófst vinna við gerð frummatsskýrslu.

Niðurstöður rannsókna vegna mats á umhverfisáhrifum lágu fyrir vorið 2019 og nú er hafin formleg yfirferð Skipulagsstofnunar á frummatsskýrslu. Frummatsskýrslan hefur verið auglýst og leitað eftir umsögnum hjá umsagnar-aðilum og athugasemdum frá almenningi. Vegagerðin mun svara umsögnum og athugasemdum sem berast og skrifa svörin inn í endanlega matsskýrslu, sem verður send til meðferðar hjá Skipulagsstofnun. Skipulagsstofnun mun svo birta álit sitt um áhrif framkvæmdarinnar á umhverfið, en vonast er til að það liggja fyrir sumarið 2020.

1.1. Staðhættir

Fyrirhugað framkvæmdasvæði er m.a. nýtt til landbúnaðar, ferðaþjónustu og útivistar. Á svæðinu eru vinsælir útivistar- og ferðamanna-staðir, eins og Vatnsfjörður með Flókalundi og Hellulaug, og Reykjarfjarðarlaug í Reykjarfirði. Dynjandi í Arnarfirði er í sérflokki og telst til þeirra staða á Vestfjörðum sem hafa hvað mest aðdráttarafyl fyrir ferðamenn. Víða er mjög fallegt útsýni á framkvæmdasvæðinu í góðu veðri.

Nokkrir fjallvegir

Hæð Vestfjarðavegar um Dynjandisheiði. Dökkbláa línan sýnir hæðarlegu Vestfjarðavegar í samanburði við hæð nokkurra fjallvega.

¹ Myndina er ekki að finna í frummatsskýrslu.

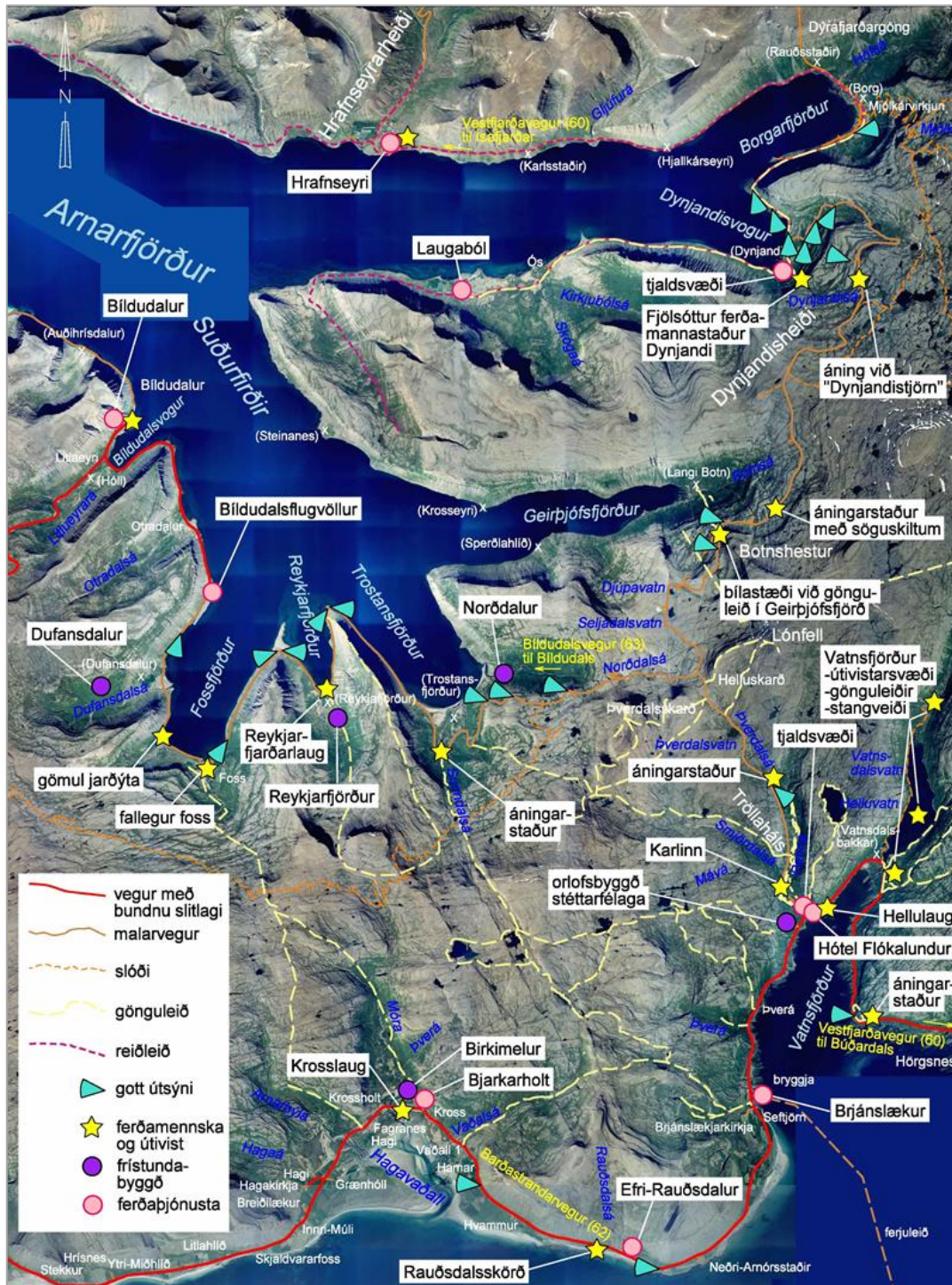
Fyrirhugað framkvæmdasvæði er víða innan verndarsvæða. Um er að ræða friðlýst svæði, hverfisverndað svæði og svæði á náttúru-minjaskrá. Vatnsfjörður er friðland en hann er einnig innan verndarsvæðis Breiðafjarðar. Dynjandi er friðlýstur sem náttúruvætti, Geirþjófsfjörður er á náttúru-minjaskrá og mögulegt framkvæmdasvæði í Ísafjarðarbæ er allt innan hverfisverndarsvæðis.

Innan fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis er mjög lítil hluti Vestfjarðavegar utan verndarsvæða,

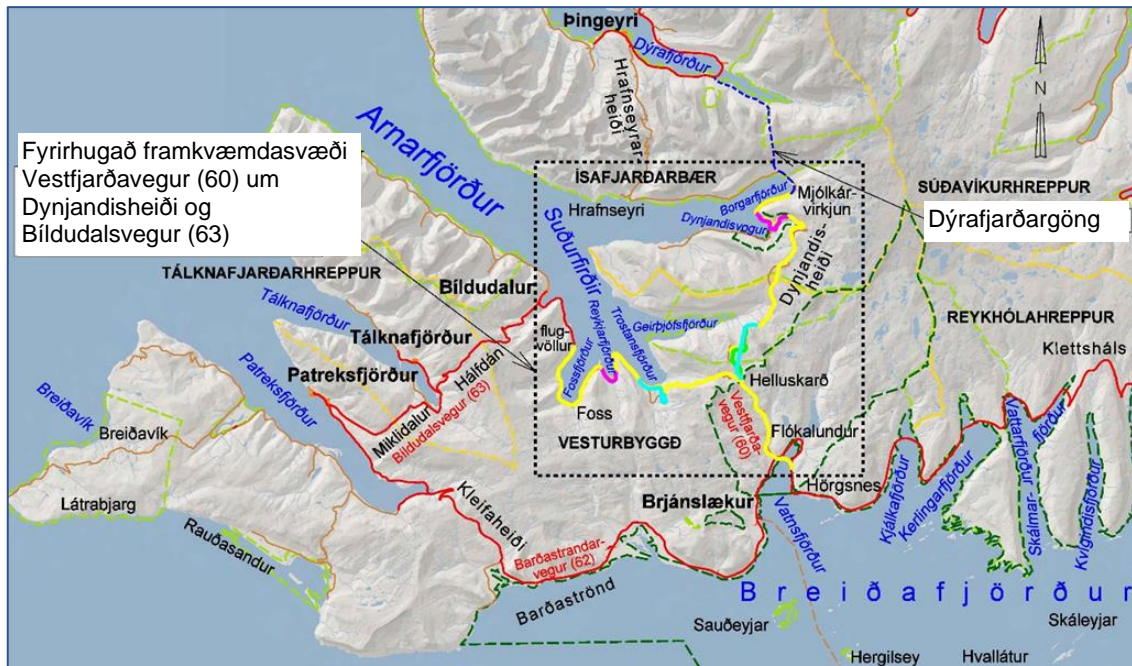
eða aðeins á stuttum kafla við vegamót Vestfjarðavegar og Bildudalsvegar.

Bildudalsvegur er hvergi innan verndarsvæða. Allar framkvæmdir á friðlýstu svæðunum í Vatnsfirði og við Dynjanda, þurfa að vera í samráði við Umhverfisstofnun.

Á núverandi vegi er víða mjög snjóbungt og þar sem hann liggur um brattar hlíðar er hætta á ofanflóðum. Framkvæmdasvæðið liggur að hluta til mjög hátt yfir sjó, eða hæst í um 500 m á tveimur stöðum.

Útivist og ferðamennska í grennd við Dynjandisheiði (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Fyrirhugað framkvæmdasvæði.

Forsendur framkvæmdarinnar eru þær að núverandi samgöngur á svæðinu eru ófullnægjandi, sérstaklega eftir að Dýrafjarðargöng verða opnuð. Dýrafjarðargöng munu ekki nýtast að fullu fyrr en lagður hefur verið heilsársvegur um Dynjandisheiði með tengingu til Bíldudals.

Vestfjarðavegur frá Hörgsnesi að Mjólkárvirikjun er 41 km langur. Bíldudalsvegur frá Bíldudalsflugvelli að Vestfjarðavegi í Helluskarði er 29 km langur. Samtals eru núverandi vegir sem fyrirhugað er að endurnýja 70 km að lengd, þar af eru 64 km lagðir malarslitalagi.

Vestfjarðavegur liggur um Dynjandisheiði og er

Tafla 1. Vegalengdir milli Ísafjarðar, Þingeyrar og þéttbýlisstaða á sunnanverðum Vestfjörðum.

Ísafjörður	Núverandi Vegur km
Ísafjörður - Bíldudalur	
Um Suðurfirði	145
Kleifaheiði og Hálfán	205
Um Djúpveg	471
Ísafjörður - Tálknafjörður	
Um Suðurfirði	162
Kleifaheiði og Hálfán	192
Um Djúpveg	459
Ísafjörður - Patreksfjörður	
Um Suðurfirði	173
Kleifaheiði og Hálfán	178
Um Djúpveg	444

ekki haldið opnum yfir háveturinn á kaflanum frá Hótel Flókalundi í Vatnsfirði að Þingeyri í Dýrafirði. Sama gildir um Bíldudalsveg á kaflanum frá Fossi að Vestfjarðavegi í Helluskarði á Dynjandisheiði. Vegirnir sem fyrirhugað er að endurbyggja uppfylla ekki kröfur um umferðaröryggi því á þeim eru samtals 15 einbreiðar brýr, krappar beygjur, brattar brekkur, hæðir og lægðir.

Vetrarlokunin hefur í för með sér gríðarlegan mun á vegalengdum milli Ísafjarðar og þéttbýlisstaða á sunnanverðum Vestfjörðum á veturna og á sumrin. Á veturna þarf að fara um Djúpveg (61) til að komast á milli þessara staða.

Þingeyri	Núverandi Vegur km
Þingeyri - Bíldudalur	
Um Suðurfirði	98
Kleifaheiði og Hálfán	157
Um Djúpveg	514
Þingeyri - Tálknafjörður	
Um Suðurfirði	115
Kleifaheiði og Hálfán	145
Um Djúpveg	502
Þingeyri - Patreksfjörður	
Um Suðurfirði	125
Kleifaheiði og Hálfán	130
Um Djúpveg	487

Sumardagsumferð á vegarköflunum árið 2017 var mismunandi, en á stærsta hluta Vestfjarðavegar var hún tæplega 300 SDU og á Bíldudalsvegi tæplega 200 SDU. Vegna vetrarlokunarinnar eru tölur um ársdagsumferð mjög lágar.

Í töflu 2 sjást umferðartölur fyrir árið 2017 og umferðarspá fyrir árið 2042, þ.e. 25 árum seinna. Opnun Dýrafjarðarganga mun hafa mikil áhrif á fjölda bíla sem fara um Dynjandisheiði, um Vestfjarðaveg og Bíldudalsveg, því með göngunum opnast möguleiki á heilsárs hringleið um Vestfirði. Að vetrarlagi verður einnig mun styttri leið milli Ísafjarðar og sunnanverðra Vestfjarða. Dýrafjarðargöng og þessi framkvæmd, ásamt þeim lagfæringum sem áður hafa verið gerðar á Vestfjarðavegi, munu hafa sammögnuð áhrif á umferð um veginn.

Það má gera ráð fyrir að með Dýrafjarðargöngum muni hluti umferðarinnar að og frá Ísafjarðarsýslum fara meira um Vestfjarðaveg en

verið hefur og þá dragi eitthvað úr umferð um Djúpveg. Einnig má gera ráð fyrir að í framtíðinni muni hlutfall þeirra sem aka í stað þess að sigla um Breiðafjörð hækka. Með bættum og greiðari samgöngum má gera ráð fyrir að ársdagsumferð muni aukast talsvert þegar nýr vegur verður tekinn í notkun.

Að loknum framkvæmdum verður vegakerfið á svæðinu svipað og það er nú, því nýir vegir liggja í grennd við núverandi vegi, en samgöngur munu þó breytast mjög mikið til hins betra. Þegar opnað verður fyrir umferð um Dýrafjarðargöng verður tekin upp vetrarþjónusta á Dynjandisheiði og stefnt að því að leiðinni milli Ísafjarðar og Bíldudals eða Flókalundar verði haldið opinni nema í aftakaveðri.

Að vetrarlagi styttest leiðin milli Ísafjarðar og þéttbýlisstaða á sunnanverðum Vestfjörðum mjög mikið. Vegna betri vegar styttest ferðatími milli svæða og öryggi í samgöngum eykst.

Tafla 2. Umferð 2017 og umferðarspá, ÁDU fyrir fyrirhugað framkvæmdasvæði árið 2042.

Upphaf kafla	Endi kafla	Kafli nr.	Ár	ÁDU	SDU	VDU
Vestfjarðavegur						
Fossá (bær)	Barðastrandarvegur (62-01)	34	2017	204	416	61
			2042	334	682	
Barðastrandarvegur (62-01)	Bíldudalsvegur (63-06)	35	2017	94	221	2
			2042	152	373	
Bíldudalsvegur	Sýslumörk	36	2017	128	300	3
Sýslumörk	Dynjandavegur	37	2017	132	311	3
Dynjandavegur	Geldingadalsá	38	2017	143	263	61
Barðastrandarvegur						
Vestfjarðavegur (60-35)	Brjánslækjarvegur (610-01)	1	2017	226	465	76
			2042	410	847	
Brjánslækjarvegur (610-01)	Krossvegur (6120-01)	2	2017	227	453	74
			2042	507	1,035	
Bíldudalsvegur						
Ketildalavegur (619-01)	Fossvegur (6192-01)	4	2017	153	197	142
			2042	319	451	
Fossvegur (6192-01)	Trostansfjörður	5	2017	126	193	71
			2042	161	262	
Trostansfjörður	Vestfjarðavegur (60-36)	6	2017	99	152	56
			2042	157	256	

ÁDU Meðalársumferð eða meðalfjöldi bíla á dag allt árið.

SDU Sumardagsumferð eða meðalfjöldi bíla á dag júní – september.

VDU Vetrardagsumferð eða meðalfjöldi bíla á dag janúar – mars og desember.

Þingmannaá í Vatnsfirði.

Að framkvæmdum loknum munu Vestfjarðavegur og Bíldudalsvegur liggja betur í landi og verja sig betur gegn snjósöfnun á veg. Rásir meðfram skeringum verða breiðar þar sem hættu er talin á snjósöfnun, og við ákvörðun um staðsetningu og gerð vegriða verður tekið mið af hættu á snjósöfnun. Vegna breiðari vega, betri legu, minni brekka, víðari beygja og meiri aðlögunar landslags meðfram vegum, er gengið út frá að snjósöfnun verði minni en á núverandi vegum og snjómokstur auðveldari.

Vegagerðin telur núllkost, þ.e. óbreytt ástand í samgöngumálum á svæðinu ófullnægjandi miðað við núgildandi kröfur til umferðarmannvirkja.

1.2. Markmið framkvæmdar

Markmið framkvæmdanna er að bæta samgöngur um Vestfirði með því að tryggja áreiðanlegar og öruggar samgöngur um Vestfjarðaveg nr. 60 og Bíldudalsveg nr. 63 og hafa þar með jákvæð áhrif á samfélagið.

Nýir vegir verða með bundnu slitlagi og uppbyggðir með tilliti til snjóá. Hönnunarhraði veganna verður almennt miðaður við 90 km/klst. hámarkshraða. Að loknum framkvæmdum verða vegirnir heilsársvegir og hringleiðin um Vestfirði opin allan ársins hring, sé á annað borð ferðaveður.

Vestfjarðavegur um Pennusneiðing.

Vestfjarðavegur í grennd við Dynjanda.

1.3. Leiðarljós við staðsetningu vega

Til að markmiðum framkvæmdarinnar verði fullnægt eru eftirfarandi atriði höfð að leiðarljósi við staðsetningu nýrra og endurbyggðra vega.

- Að vegirnir hafi sem minnst áhrif á landslag, verndarsvæði og náttúru- og menningarminjar.
- Að sjónræn áhrif veganna verði sem minnst og að þeir falli vel að landslagi.
- Að vegirnir séu staðsettir með tilliti til annarra mannvirkja.
- Að gróðurlendum verði hlíft eins og kostur er.
- Að framkvæmdin hafi jákvæð áhrif á ferðamennsku og auki möguleika til útivistar.

1.4. Leiðarljós við hönnun vega

Eftirfarandi atriði eru m.a. höfð að leiðarljósi við hönnun nýrra og endurbyggðra vega:

- Við hönnun brúarops í Vatnsfirði er miðað við að tryggja að vatnsbúskapur í firðinum verði óbreyttur og að mesti straumhraði í brúaropi verði að lágmarki 2 m/s.
- Vegirnir verða byggðir upp svo auðveldara verði að halda þeim opnum að vetrarlagi.
- Vegunum er valin lega um snjóléttari svæði en núverandi vegir liggja um.
- Leitast er við að útsýni verði hvergi skert og að leiðirnar verði áfram fallegar útsýnisleiðir.

Brú á Austurá.

1.5. Upplýsingar um framkvæmdir

Áætlanir eru um að nýir vegir verði lagðir nálægt núverandi vegum þar sem það er hægt. Lítið virðist þó hægt að nýta núverandi vegstæði. Lagt er til að færa vegina þar sem hættu er á umferð gangandi vegfarenda yfir veginn við Flókalund og Foss, og þar sem snjósöfnun á veg er mikil. Einnig hefur verið lítið til þess að stytta vegalengdir, t.d. á Vestfjarðavegi með þverun Vatnsfjarðar og með því að leggja Bíldudalsveg í Fossfirði og Reykjarfirði utar. Þar sem núverandi vegir eru mjög brattir þarf að breyta legunni til að draga úr langhalla, þannig að hann verði að hámarki í 8%, t.d. í Pennusneiðingi, í Dynjandisdal og í botni Trostansfjarðar. Þar sem veginnir liggja utan í snarbröttum hlíðum, t.d. á Meðalnesi, Sunnnesi og við Boða er miðað við að vegurinn færist niður að sjó. Ástæða þessarar færslu er bæði vegna sjónrænna áhrifa og vegna öryggis vegfarenda. Við lagningu nýs vegar í skriðurunnar hlíðar þarf að raska mjög umfangsmiklu svæði vegna breiðrar veigrásar og breiðari vegar. Slíkur vegur verður afar áberandi í opnu landslagi eins og er á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði. Reynsla Vegagerðarinnar er að vegir sem lagðir eru á mörkum lands og sjávar hafi reynst vel, falli vel að landslagi og valdi minnstu raski.

Lögð er fram grunnvegglína **Vestfjarðavegar (60)** milli Hörgsness sunnan Vatnsfjarðar og Mjólkár í Borgarfirði, **vegglína F**. **Vegglína F** þverar Vatnsfjörð en kemur á land skammt frá Flókalundi. Hún liggur eftir það í grennd við núverandi veg um Dynjandisheiði, Dynjandisvog og Borgarfjörð í Arnarfirði. Auk hennar eru lagðar fram átta veglínur sem víkja frá **vegglínu F**, á köflum þar sem Vegagerðin telur tilefni til að skoða aðra möguleika á legu vegarins. Þær eru **vegglína F2**, **vegglína F3**, **vegglína A1**, **vegglína A2**, **vegglína A3**, **vegglína B2**, **vegglína D** og **vegglína E**.

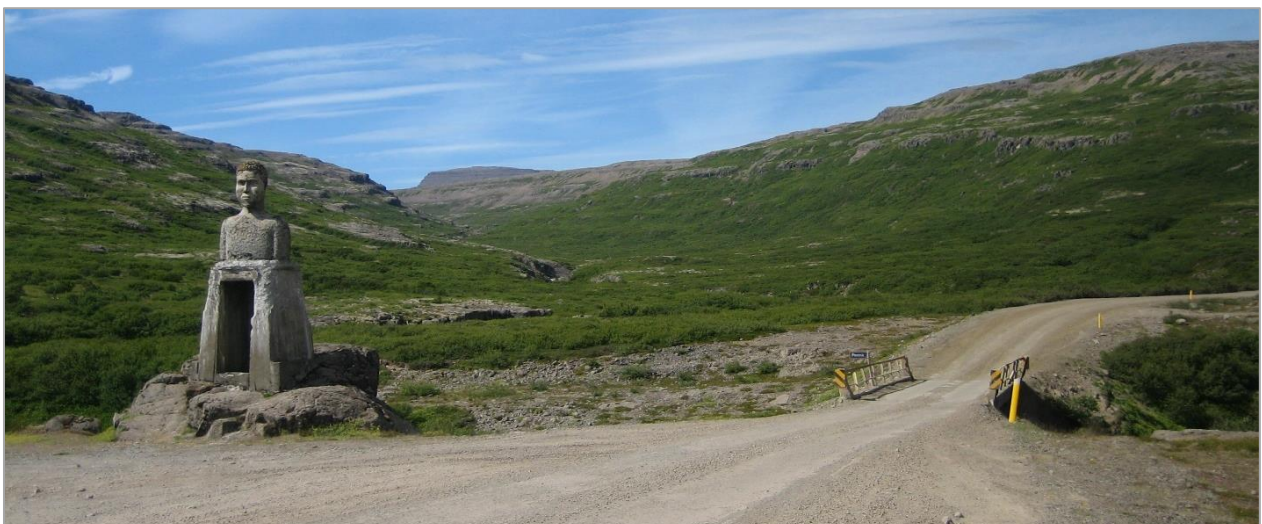
Vegagerðin leggur fram grunnvegglínu **Bíldudalsvegur (63)** milli Bíldudalsflugvallar og Vestfjarðavegar sem kallast **vegglína X**. **Vegglína X** liggur frá vegamótum við Bíldudalsflugvöll á Hvassnesi, um Fossfjörð, Reykjarfjörð og Trostansfjörð, upp brekkurnar ofan Trostansfjarðar að Vestfjarðavegi í Helluskarði á Dynjandisheiði. Auk hennar eru lagðar fram tvær veglínur sem víkja frá **vegglínu X**, á köflum þar sem Vegagerðin telur tilefni til að skoða aðra möguleika á legu vegarins. Þær eru **vegglína Y** og **vegglína Z**.

Fyrirhugað er að skipta framkvæmdinni í þrjá áfanga. Áfangarnir eru eftirfarandi:

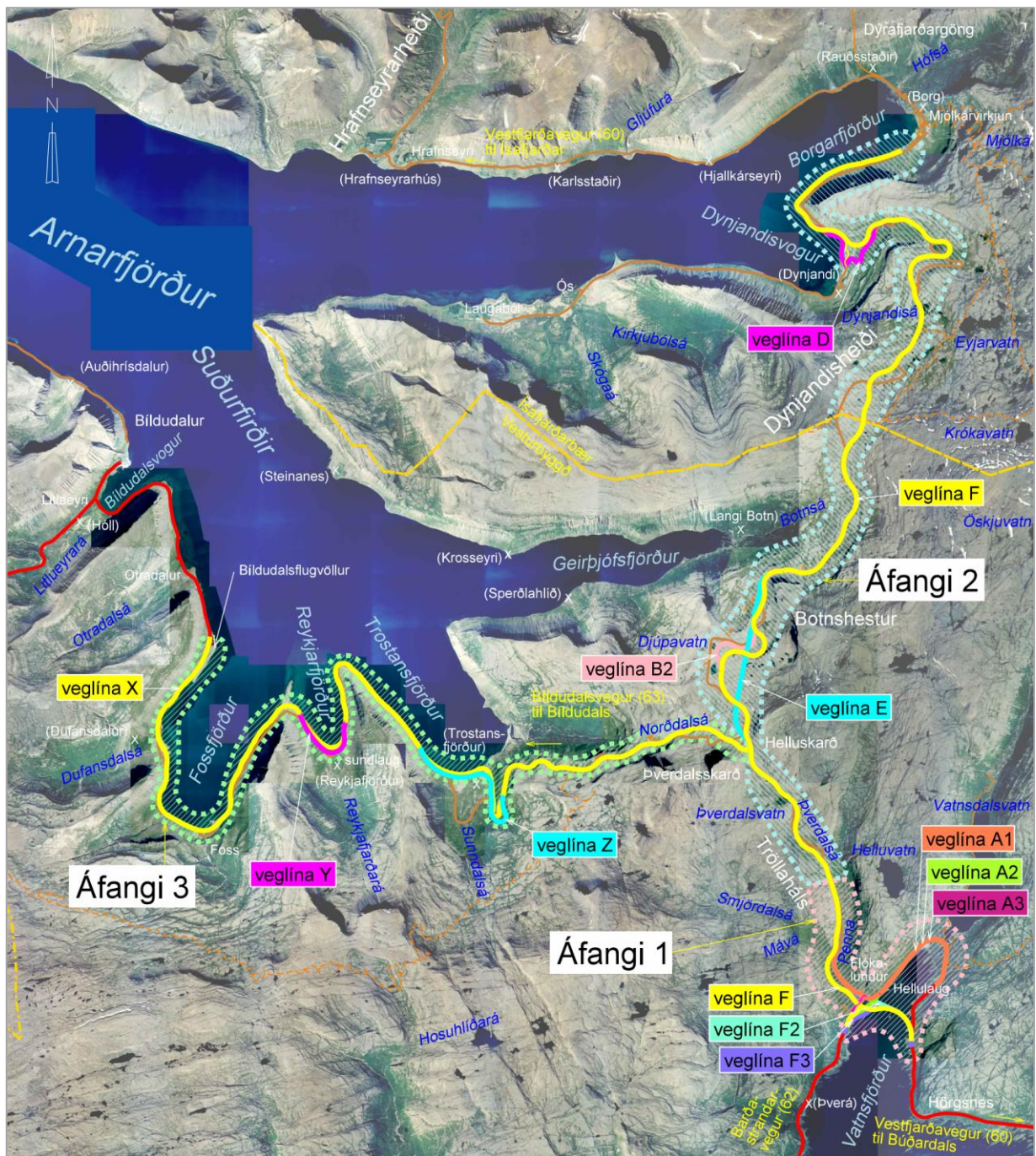
- **Áfangi I**, Vestfjarðavegur, Hörgsnes - Tröllaháls, **vegglínur A1, A2, A3, F, F2 og F3**.
- **Áfangi II**, Vestfjarðavegur, Tröllaháls - Mjólkárvegrun, **vegglínur F, B2, D og E**.
- **Áfangi III**, Bíldudalsvegur, Bíldudalsflugvöllur - Vestfjarðavegur, **vegglínur X, Y og Z**.

Gert er ráð fyrir að **áfangi I**, Hörgsnes - Tröllaháls í Vatnsfirði, yrði síðastur í framkvæmd, því á þeim kafla er Vestfjarðavegur að hluta til heilsársvegur með bundnu slitlagi. Á þeim hluta Vestfjarðavegar verður núverandi vegur um Flókalund nýttur nánast óbreyttur þar til ráðist yrði í framkvæmdir á leið sem sátt yrði um og uppfyllti markmið um bættar samgöngur.

Stefnt er að því að undirbúningi framkvæmda ljúki á árinu 2020 og að framkvæmdir geti hafist sama ár. Áætlað er að þær taki að lágmarki 3 ár, háð fjárveitingum í samgönguáætlun. Mögulegt er að skipta þeim í 2-6 áfanga, háð leiðarvali. Kostnaðaráætlun vegna framkvæmdanna er háð leiðarvali og er frá 10,6 – 15,7 milljarðar króna. Í samgönguáætlun fyrir árin 2019-2033 er gert ráð fyrir samtals 9,7 milljarða króna fjárveitingu til framkvæmdarinnar.

Brú á Pennu og „Karlinn“.

Veglínur og fyrirhuguð áfangaskipting framkvæmdarinnar (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

1.6. Samanburður veglína

Níu veglínur nýs Vestfjarðavegar um Dynjandisheiði eru kynntar í frummatsskýrslu. Veglínurnar fylgja **veglínu F** nema í Vatnsfirði, **veglína F2, F3, A1, A2 og A3**, við Hærri-Vatnahvilt, **veglínur B2 og E**, og við Dynjanda, **veglína D**. Nýr Vestfjarðavegur mun hafa í för með sér betri veg milli norðan- og sunnanverðra Vestfjarða en ekki hefur verið tekin ákvörðun um leiðarval í Vatns-firði og við Dynjanda.

Þrjár veglínur Bíldudalsvegar eru kynnar í frummatsskýrslu. Veglínurnar fylgja **veglínu X**

nema í Reykjarfirði, **veglína Y**, og Trostansfirði, **veglína Z**. Nýr Bíldudalsvegur mun hafa í för með sér betri veg milli Bíldudalsflugvallar og Vestfjarðavegar. Nú þegar hefur verið tekin ákvörðun um að **veglínur Y og Z verði valkostir Vegagerðarinnar**.

Nýir vegir verða hærri og breiðari en núverandi vegir og miðað er við að draga úr hættu á snjósöfnun. Við val á legu vegar um fjallendi er lögð áhersla á að forðast snjöpung svæði eða skapa aðstæður sem geta valdið snjósöfnun á veg. Við hönnun verður hugað að vörnum gegn skriðuföllum.

Samkvæmt markmiðum Samgönguáætlunar er æskilegt að stytta vegi sem mest, ef styttingin er hagkvæm. Þverun Vatnsfjarðar á **áfanga I**, styttir Vestfjarðaveg mest, eða um 3,7 km (**veglína F2**) eða 3,4 km (**veglína F**). Einnig myndu jarðgöng á **áfanga II**, **veglína E**, stytta veginn talsvert eða um 3,2 km (töflur 4 - 6). **Veglínur A2 og A3 áfanga I** hafa í för með sér lítilsháttar lengingu Vestfjarðavegar, um 0,4-0,6 km. Umferðaröryggi á **veglínu A3** er of lítið og hún kemur því ekki til greina sem valkostur. Þrátt fyrir það eru umhverfisáhrif hennar metin til samanburðar.

Nýlögn **veglína A1, A2 og A3** í Vatnsfirði og **veglínu D** við Dynjanda er styttri en vegna annarra veglína því þær fylgja betur núverandi

vegi. Þær hafa því í för með sér minni breytingar á landslagi innan friðlýstra svæða en aðrar veglínur.

Kostnaður vegna brúa og jarðganga er mun hærrí en vegna lagningar vega og því hafa brýr og jarðgöng mikil áhrif á byggingarkostnað framkvæmdarinnar. Á **áfanga I** þarf að brúa Vatnsfjörð verði vegurinn lagður eftir **veglínu F, F2 eða F3**, en byggja nýjar brýr á Þingmannaá, Vatnsdalsá og Pennu verði **veglína A1, A2 eða A3** fyrir valinu.

Kostnaður er nokkuð mismunandi og við val á veglínu þarf að bera saman áhrif framkvæmdarinnar á umhverfið, styttingu leiða, vetrarfærð, greiðfærni og kostnað.

Eyðibýlið Trostansfjörður, Bíldudalsvegur og Ármannsfell (Hornatær).

1.7. Kennistærðir framkvæmdakosta og valkostur Vegagerðarinnar

Nýir vegir verða í grennd við núverandi vegi. Í töflum 4 - 6 er tölulegur samanburður á mögulegum leiðum og yfirlit yfir helstu framkvæmdaþætti og kennistærðir.

Óhjákvæmilegt er vegna landslags að leggja fram veglínur til athugunar Skipulagsstofnunar sem uppfylla ekki kröfur í veghönnunarreglum um plan- og hæðarlegu.

Endanleg ákvörðun um leiðarval verður tekin að loknu mati á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar, sjá kafla 3.5.

Áfangi I

Nýr eða endurbyggður vegur á **áfanga I** mun hafa neikvæð áhrif á náttúrufar og verndarsvæði sem núverandi vegur hefur ekki, en vegna öryggis vegfarenda og þeirra sem njóta útivistar í nágrenni við Flókalund er nauðsynlegt að ráðast í veggerð á svæðinu.

Ef lítið er til kostnaðar er mun hagstæðara fyrir Vegagerðina að Vestfjarðavegur liggi áfram fyrir Vatnsfjörð. Ekki er þó mögulegt að nota núverandi veg óbreyttan nema tímabundið, því fyrr eða síðar kemur að því að breikka þurfi veginn og byggja nýjar brýr á Þingmannaá, Vatnsdalsá og Pennu. Einnig þarf að ráðast í öryggisaðgerðir við Hótel Flókalund. Á þeim kafla er gert ráð fyrir að **veglínur F, F3 og A2** liggi úti í sjó vegna öryggis vegfarenda og þeirra sem dvelja á hótelinu.

Tafla 3. Helstu framkvæmdaþættir Vestfjarðavegar, **veglínu A1, A2, A3, F, F2 og F3 á áfanga I**, á kaflanum frá Hörgsnesi að Tröllahálsi í samanburði við núverandi veg.

Framkvæmdaþættir	Eining	Núv. vegur	Veglína					
Vegalengd			A1	A2	A3	F	F2	F3
Hörgsnes - Tröllaháls	km	8,9	8,9	9,5	9,3	5,5	5,2	5,7
Óbreyttur vegur	km	8,9	1,7	1,7	1,7	0,0	0,0	0,0
Endurbygging núverandi vegar	km	-	5,2	3,4	3,5	-	1,3	-
Nýlögð vegar	km	-	2,0	4,4	4,1	5,5	3,9	5,7
Nýr Barðastrandarvegur	km	0,9	0,8	0,6	0,6	0,6	0,8	0,5
Lengd nýrra brúa, samtals	m	-	129	155	495	129	121	193
Heildarlengd framkvæmdasvæðis	km	-	9,7	10,1	9,9	6,1	6,0	6,2
Stytting/lenging núverandi vegar	km	-	+0,0	+0,6	+0,4	-3,4	-3,7	-3,1
Efnispörf			A1	A2	A3	F	F2	F3
Úr skeringum með vegi	þ.m ³	-	110	229	225	229	125	198
Úr námum	þ.m ³	-	235	197	60	402	511	467
Samtals efnispörf	þ.m³	-	345	426	315	631	636	665
Áætlaður kostnaður			A1	A2	A3	F	F2	F3
Vegna vegagerðar, vegtenginga og brúa	m.kr.	-	1.392	1.569	1.647	1.847	1.753	2.115
Öryggi			A1	A2	A3	F	F2	F3
Minnsti hönnunarhraði	km /klst	< 70	< 70	< 70	<70	<70	<70	<70
Mesti bratti / halli	%	8,0	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9
Minnsti raddíur (beygja)	m	140	140	300	170	450	600	450

Við samanburð umferðaröryggissérfræðinga á öryggi veglína í Vatnsfirði var niðurstaðan að **veglínur F og F3** sem þvera Vatnsfjörð og liggja sunnan Pennugils koma best út en **veglína A3** er lökust, sjá töflu 4. Vegna skorts á umferðaröryggi hefur verið tekin ákvörðun um að hún komi ekki til greina sem valkostur, en umhverfisáhrif hennar eru samt sem áður metin.

Vegna umferðaröryggis og styttingar Vestfjarðavegar telur Vegagerðin að **veglínur F, F2 eða F3** séu betri valkostur á **áfanga I** en að endurbyggja núverandi veg fyrir Vatnsfjörð. Vegna nálægðar við Hótel Flókalund og minna umferðaröryggis er **veglína F2** þó lakari kostur en **veglínur F og F3**.

Tafla 4. Niðurstaða á mati umferðaröryggisþátta mismunandi leiða um Vatnsfjörð.

Veglína	Samtals refsistig	Niðurröðun, besti kostur nr. 1
A1	37	6
A2	26	5
A3	44	7
A4	19	4
F	1	1-2
F2	15	3
F3	1	1-2

Vestfjarðavegur um Flókalund.

Áfangi II

Áætlaður kostnaður veglína á **áfangi II** er mjög mismunandi og kostnaður við **jarðgangaleiðina, E** er lang mestur, eða 9,3 milljarðar. Kostnaður við aðrar veglínur er svipaður, eða tæpir 5 milljarðar.

Á **áfangi II** eru lagðar fram þrjár veglínur við Djúpavatn, **veglínur F, B2 og E**. Á þeim kafla er **jarðgangaleiðin, veglína E**, besta leiðin því hún styttr leiðina mest og liggur í jarðgöngum á kafla með mikilli snjósöfnun. Vegna mikils kostnaðar getur Vegagerðin þó ekki mælt með **jarðgangaleiðinni**. Á þeim kafla verður minni snjósöfnun á **veglínu F** en á **veglínu B2**.

Á **áfangi II** eru lagðar fram tvær veglínur við Dynjanda, **veglínur F og D**. **Veglína D** fylgir núverandi vegi á lengri kafla, eða á 10,6 km. Því munu framkvæmdir á henni hafa mest neikvæð

áhrif á samgöngur á framkvæmdatíma. Áhrifin teljast þó minniháttar. **Veglína D** styttr leiðina minna en **veglína F**, hún er 0,8 km lengri og liggur í kröppum beygjum þar sem hún fylgir núverandi vegi. Á þeim kafla er lækkaður hönnunarhraði á **veglínu D**, eða 50 km/klst. en 90 km/klst. á **veglínu F** á sama kafla. Ökutæki verða lengur að fara í gegnum friðlýsta svæðið verði vegurinn lagður eftir **veglínu D** en eftir **veglínu F**.

Veghönnuður hefur metið ætlaða slysatíðni á **veglínum D og F** um Dynjandisvog. Ahugun á slysatíðni bendir til að slysatíðni á **veglínu D** verði meiri en á **veglínu F** og að á 20 ára samanburðartímabili (2023-2043) megi búast við 8 fleiri slysum á **veglínu D** en **veglínu F**. Hún kemur því verr út í öryggissamanburði. Mögulegt er að rekstarkostnaður verði meiri á **veglínu D**, því hún er lengri.

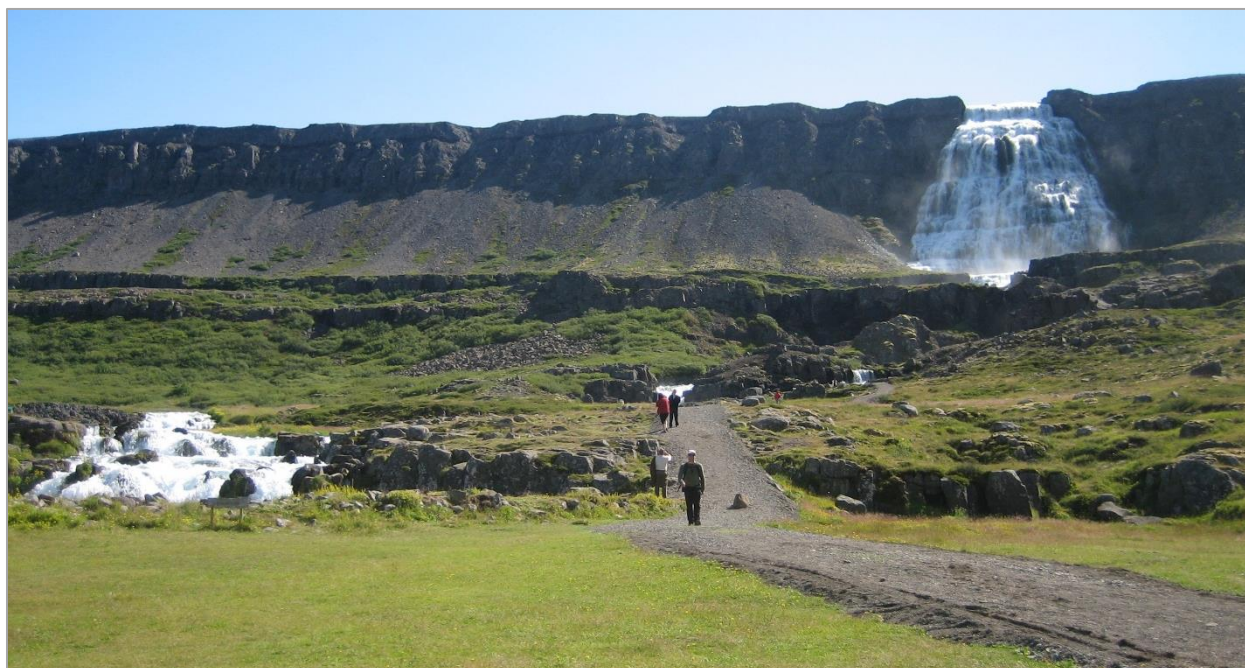

Vestfjarðavegur undir Botnshesti sem er innan svæðis nr. 310 á náttúruminjaskrá.

Tafla 5. Helstu kennistærðir Vestfjarðavegar, **veglínu F, B2, D og E á áfanga II**, á kaflanum frá Tröllahálsi að Mjólka, í samanburði við núverandi veg. **Veglínur B2, D og E** fylgja **veglínu F** utan stuttra kafla.

Framkvæmdaþættir	Eining	Núv. vegur	Veglína			
			F	B2	D	E
Vegalengd			F	B2	D	E
Tröllaháls - Mjólkárirkjun	km	31,4	29,4	29,3	30,2	28,2
Endurbygging núverandi vegar	km	-	8,9	8,8	10,6	8,4
Nýlögn vegar	km	-	20,5	20,5	19,6	19,8
Lengd jarðganga	km	-	-	-	-	2,7
Nýr Dynjandavegur	km	-	0,7	0,7	0,1	0,7
Heildarlengd framkvæmdasvæðis	km	-	30,1	30,0	30,3	28,9
Stytting núverandi vegar	km	-	-2,0	-2,1	-1,2	-3,2
Efni til framkvæmdarinnar			F	B2	D	E
Úr skeringum með vegi	þ.m ³	-	1.114	1.089	1.013	942
Úr námum	þ.m ³	-	714	767	710	640
Samtals efnispörf	þ.m³	-	1.828	1.856	1.723	1.582
Áætlaður kostnaður			F	B2	D	E
Vegna vegagerðar, vegtenginga og brúa	m.kr.	-	4.944	4.943	4.878	9.328
Öryggi			F	B2	D	E
Minnsti hönnunarhraði	km /klst	30	60	60	50	60
Mesti bratti / halli	%	12	7,9	7,9	7,9	7,9
Mesta hæð yfir sjó á fjallshryggnum við Seljadalsvatn	m	501	503	503	503	453 ²
Mesta hæð yfir sjó á Dynjandisheiði	m	503	491	491	491	491
Minnsti radíus (beygja)	m	40*	125*	125*	75	125*

*Meðalnes

Dynjandi.

² „Kollagötugöng“ undir fjallshrygginn við Seljadalsvatn milli efstu draga Norðdals og Neðri-Vatnahviltar.

Áfangi III

Á **áfanga III** eru lagðar fram tvær veglínur í Reykjarfirði, **veglínur X og Y**. Talið er að **veglína Y** hafi minni áhrif á umhverfið en **veglína X**, en hún er 250 m lengri. Kostnaður við lagningu vegar er þó svipaður, vegna minni grjótvarna á **veglínu Y**. Vegagerðin leggur til að Bíldudalsvegur verði lagður eftir **veglínu Y í Reykjarfirði á áfanga III**.

Á **áfanga III** eru lagðar fram tvær veglínur í Trostansfirði, **veglínur X og Z**. Talið er að **veglína Z** hafi minni áhrif á umhverfið en **veglína X**, en hún er 250 m lengri. Kostnaður við lagningu

veglínu Z er heldur meiri en vegna lagningar **veglínu X**. Staðsetning **veglínu Z** er í samráði við viðkomandi landeigendur. Vegagerðin leggur til að Bíldudalsvegur verði lagður eftir **veglínu Z í Trostansfirði á áfanga III**.

Á **áfanga III** eru **veglínur Y og Z** valkostir Vegagerðarinnar þar sem þær víkja út af **veglínu X**, en hún er kynnt til samanburðar. **Veglínur Y og Z** eru samtals 500 m lengri en **veglína X** en kostnaður við þær er um 360 m.kr. lægri, aðallega vegna hagkvæmari vegagerðar í Reykjarfirði.

Útsýnið frá Bíldudalsvegi á brúnni á Fossá.

Tafla 6. Helstu kennistærðir Bíldudalsvegur, **veglínu X, Y og Z á áfanga III** í samanburði við núverandi veg. Miðað er við að **veglínur Y og Z** fylgi **veglínu X** utan þeirra kaffa sem fjallað var um hér að framan.

Framkvæmdaþættir	Eining	Núv. vegur	Veglína		
			X	Y	Z
Vegalengd			X	Y	Z
Flugvallarvegur - Helluskarð	km	29,1	28,5	28,7	28,8
Endurbýgging núverandi vegar	km	-	11,1	11,4	12,6
Nýlögn vegar	km	-	17,4	17,3	16,2
Nýjar vegtengingar	km	-	0,7	0,6	0,9
Lengd nýrra brúa, samtals	m	-	59	56	59
Heildarlengd framkvæmdasvæðis	km	-	29,2	29,3	29,7
Stytting núverandi vegar	km	-	-0,6	-0,4	-0,3
Efni til framkvæmdarinnar			X	Y	Z
Úr skeringum með vegi	þ.m ³	-	747	730	566
Úr námum	þ.m ³	-	558	497	520
Samtals efnispörf	þ.m³	-	1.305	1.227	1.086
Áætlaður kostnaður			X	Y	Z
Vegna vegagerðar, vegtenginga og brúa	m.kr.	-	4.474	4.375	4.456
Öryggi			X	Y	Z
Minnsti hönnunarhraði	km /klst.	30	50	50	60
Mesti bratti / halli	%	12	8	8	8
Mesta hæð yfir sjó í Helluskarði	m	446	449	449	449
Minnsti radíus (beygja)	m	30	95	95	140

1.8. Framkvæmdalýsing

Nýir vegir verða 8 m breiðir (C₈), nokkuð uppbyggðir og með bundnu slitlagi, þ.e. klæðingu. Miðað er við að mesti halli á vegunum verði að hámarki 8%, en nú er allt að 12% halli á Vestfjarðavegi á nokkrum stöðum, þ.e. beggja vegna við brúna á Þverðalsá, við Botnshest, í brekku niður í Hærri Vatnahvilt, í brekkunni fyrir neðan Kollagötuá og á nokkrum köflum í brekkunni niður Dynjandisdal.

Á Bíldudalsvegi er nú 12% halli á köflum á leiðinni upp úr Trostansfirði að Helluskarði.

Hönnunarhraði er háður landslagi en almennt er leitast við að ná hönnunarhraða 15-20 km/klst. yfir leyfðum hraða.

Aðstæður geta valdið því að það þurfi að draga úr æskilegum hönnunarhraða t.d. niður í 70 - 90 km/klst. en mögulega allt niður í 50 km/klst. við mjög sérstakar aðstæður.

Við hönnun þessara vega er nær ómögulegt að halda sér við 90 km/klst. hönnunarhraða.

Takmarkanirnar eru landfræðilegar, svo sem

mjög kröpp nes sem þarf að beygja fyrir og svo eru báðir vegirnir að hluta brattir fjallvegir.

Á Vestfjarðavegi um Vatnsfjörð og Dynjandisheiði eru nú 10 einbreiðar brýr. Þær eru á Þingmannaá, Vatnsdalsá, Pennu, Þverðalsá, Norðdalsá, Kollagötuá, Austurá, Trölladalsá, Dynjandisá og Svíná.

Á Bíldudalsvegi frá flugvelli að Vestfjarðavegi eru nú 5 einbreiðar brýr. Þær eru á Dufansdalsá, Þernudalsá, Fossá, Reykjarfjarðará og Sunndalsá.

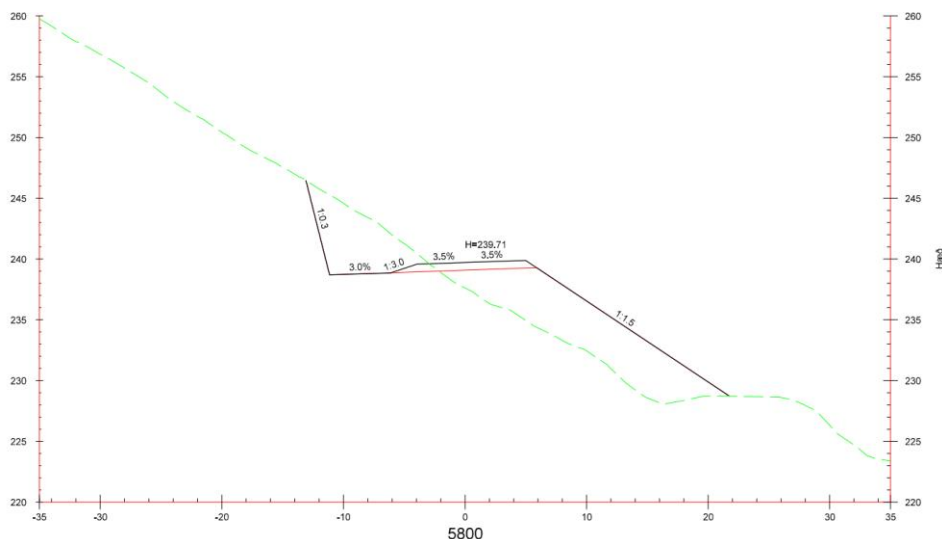
Við framkvæmdir verða öll vatnsföll þveruð með tvíbreiðum vegi, annaðhvort ræsi eða brú.

Gróflega áætluð efnisþörf vegna framkvæmdarinnar er á bilinu 3,2 - 3,7 milljónir m³, háð leiðarvali. Til vegagerðar þarf fyllingar-, burðarlags-, styrktarlags-, rofvarnar- og slitlagsefni sem fæst úr skeringum í vegsvæðinu og námum.

Þar sem hættu er á ofanflóðum verða varnar- eða öryggisaðgerðir viðamiklar og skeringar meðfram vegi mjög víðar.

Þrívíddarmynd af skeringum í Pennusneiðingi meðfram veglínunum A1 og F2.

Sniðmynd af skeringum í Pennusneiðingi meðfram veglínunum A1 og F2 í stöð 5800.

Í Pennusneiðingi á **áfanga I** mun val veglínu ákvarða hverjar breiddir og dýptir skeringa verða. Veglínur A1 og F2 sem fylgja núverandi vegi norðan Pennugils hafa mun minni efnisþörf úr skeringum en aðrar veglínur.

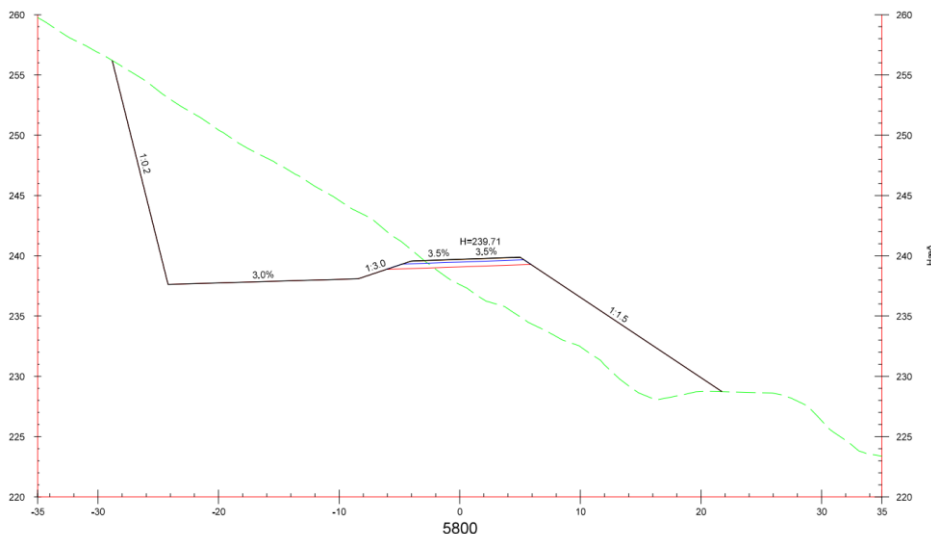
Engin áform eru um að opna námur á láglandi innan friðlandsins í Vatnsfirði og því er mikilvægt að hægt sé að auka eða minnka magn sem tekið

er úr skeringum til að mæta efnisþörfinni. Það yrði þó alltaf gert þannig að það myndist ekki áberandi skápur í hlíðinni, heldur verði náttúrulegum formum í landslagi fylgt.

Á þrívíddarmyndum sést núverandi vegur, en það er mögulegt að hann verði græddur upp þar sem hann verður aflagður, en ákvörðun um það er hluti af samningum við landeigendur.

Þrívíddarmynd af skeringum í Pennusneiðingi meðfram veglínunum A2, A3, F og F3.

Sniðmynd af skeringum í Pennusneiðingi meðfram veglínunum A2, A3, F og F3 í stöð 5800.

1.9. Frágangur

Vanda þarf allan frágang þeirra svæða sem raskað verður við vegagerð og efnistöku. Í útboðsgögnum verður greint frá hvernig haga skuli frágangi vegkanta, fyllinga, skeringa og náma. Fyrirhuguð efnistökusvæði verða flest í grennd við framkvæmdasvæði vegarins. Efnistakan verður því talsvert áberandi frá vegunum. Til að draga úr sjónrænum áhrifum verður reynt að laga efnistökusvæðin sem best að óhreyfðu landi við frágang. Hugað verður að lagfæringu á eldri sárum eða jarðraski í samráði við fulltrúa Umhverfisstofnunar.

Við framkvæmdir verður reynt að raska gróðri og jarðvegi sem minnst. Skeringar og námur verða ekki hafðar opnar lengur en nauðsyn krefur. Frágangi verður hagað þannig að ekki myndist vindálag á lausan jarðveg. Röskuð svæði verða sléttuð í samræmi við landslag og halla umhverfis þannig að þau falli sem best að umhverfi sínu. Halli fláa á grónum svæðum mun ekki verða brattari en 1:2 og þannig verður reynt að tryggja að náttúrulegur gróður geti náð sér á strik. Brúnir efnistökusvæða og skeringa verða aðlagðar að landinu í kring og gerðar ávalar. Við frágang verður þess gætt að ekki myndist tjarnir í skeringum. Allur frágangur verður í samráði við

landeigendur og eftirlitsaðila frá Umhverfisstofnun.

Miðað er við að framkvæmdasvæði vega og námur á grónum svæðum verði grædd upp. Farið verður eftir leiðbeiningum Vegagerðarinnar um gróðurhönnun á vegsvæðum í dreifbýli. Við uppgræðsluna verður leitast við að ná upp grenndargróðri. Svarðlag og jarðvegur verða nýtt til að endurheimta þann gróður sem fyrir var, auk þess sem sáning og áburður verða notuð eftir atvikum. Sáð verður gróðurtegundum sem henta fyrir svæðið og skera sig ekki úr umhverfinu.

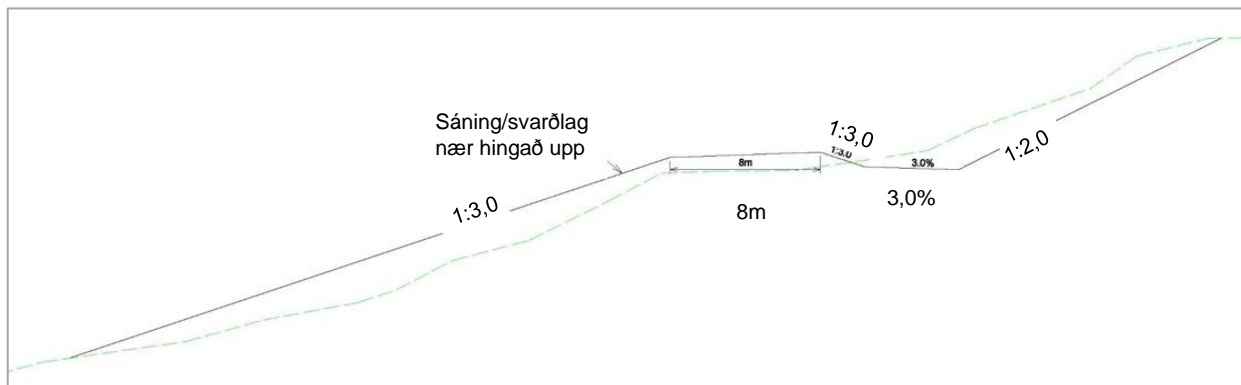
Lifrænum jarðvegi (mold) úr grónum skeringum og námum verður ýtt til hliðar áður en efnistaka hefst og hann geymdur til síðari nota til að endurheimta þann gróður sem fyrir var. Ofanafýtingin verður tvískipt. Efsta laginu sem kallast svarðlag, og er gert ráð fyrir að sé um 0,2 m þykkt, er haldið aðskildu frá annarri mold eða moldarblönduðu efni. Í lok framkvæmda verður mannvirkið aðlagð landinu meðfram því og mold og moldarblönduðu efni jafnað yfir svæðin þar sem það er til staðar og að lokum verður svarðlagi

jafnað yfir, þar sem því verður við komið. Auk þess verður áburður og sáning notuð eftir atvikum.

Þar sem kjarri eða skóglendi verður raskað verður það ræktað upp að nýju í samráði við Skógræktina. Miðað er við að kjarr verði endurheimt að lokinni lagningu vegarins á svæðum sem eru utan 1,5 m fjarlægðar frá axlarkanti, eða 5,5 m frá miðlínu vegar.

Til þess að forðast að brjóta upp landslagsheildina verður almennt ekki ráðist í uppgræðslu á efnistökusvæðum eða skeringum ef landið í kring er ógróíð eða þar sem æskilegt er að náttúruleg gróðurframvinda verði láatin ráða.

Haft verður samráð við Umhverfisstofnun, Skógræktina, Landgræðsluna og viðkomandi landeigendur um fyrirkomulag uppgræðslu, m.a. staðarval og uppgræðsluáferðir. Áferðir við uppgræðslu náma og svæðis meðfram vegum munu m.a. fara eftir ríkjandi gróðurfari á svæðinu, jarðvegi, hæð yfir sjó og hvernig jarðmyndun er á svæðinu.

Almennt kennisnið Vestfjarðavegar og Bíldudalsvegar.

1.10. Rannsóknir

Rannsóknir á fornminjum, gróðurfari, fuglalífi, lífríki straumvatna, landslagi og lífríki í fjöru og grunnsævi á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði voru unnar af Náttúrustofu Vestfjarða. Hafrannsóknastofnun gerði athuganir á lífríki Pennu og Djúpavatns. Verkfræðistofan Vatnaskil vann að líkanathugunum á straumum og vatnsskiptum fyrir og eftir þverun Vatnsfjarðar. Einnig mat hún stærð botnrofssvæðis.

Jarðefnadeild Vegagerðarinnar mat möguleika til efnistöku auk þess að gera úttekt á jarðfræði svæðisins, vatnafari og ofanflóðum.

Umferðardeild Vegagerðarinnar gerði umferðarspá og Þjónustudeild Vegagerðarinnar gerði tillögu að hönnun vegar til að draga úr hættu á snjósöfnun á veg. Hönnunardeild Vegagerðarinnar vann að undirbúningi framkvæmdarinnar og mati á umhverfisáhrifum.

2. ÁHRIF FRAMKVÆMDARINNAR Á UMHVERFIÐ

Umhverfisáhrif framkvæmdanna eru að hluta til háð legu vegar. Almennt gildir um framkvæmdir að á framkvæmdatíma hafa þær áhrif á þá sem dvelja á svæðinu vegna hávaða, ryks og sjónrænna áhrifa.

Helstu framkvæmdaþættir eru vega- og brúagerð, og hugsanlega jarðgangagerð. Þá

fylgir framkvæmdinni mikil efnistaka bæði úr skeringum og námum.

Helstu áhrif á framkvæmdatíma felast í beinum áhrifum á það landsvæði sem fer undir veg og námur en umferð vinnuvéla á framkvæmdatíma veldur líka áhrifum á umhverfið auk þess sem aðstaða verktaka mun hafa rask í för með sér.

Nýir vegir eru fyrst og fremst lagðir til að bæta samgöngur en þeir geta svo haft margvísleg afleiðd áhrif á byggð á svæðinu.

Nýr vegur getur haft jákvæð áhrif á útivist og ferðamennsku. **Neikvæð umhverfisáhrif** framkvæmdarinnar eru háð leiðarvali en Vegagerðin telur að hún geti haft neikvæð áhrif á landnotkun, verndarsvæði, heilsu og hljóðvist, fornleifar, gróðurfar, dýralíf, jarðmyndanir og landslag. Hún getur haft neikvæð áhrif á Geirþjófsfjörð, svæði sem er nr. 310 á C-hluta náttúruminjaskrár og svæði sem verndað er með lögum nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar, friðlandið Vatnsfjörð sem var friðlýst árið 1975 og náttúruvættið Dynjanda sem var friðlýst árið 1981. Einnig getur hún skert vistkerfi sem ber að vernda skv. 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013, þ.e. votlendi, sjávarfítjar, stöðuvötn,

▲▲▲	Veruleg jákvæð áhrif
▲▲	Talsverð jákvæð áhrif
▲	Nokkuð jákvæð áhrif
○	Óveruleg áhrif

◆	Nokkuð neikvæð áhrif
◆◆	Talsverð neikvæð áhrif
◆◆◆	Veruleg neikvæð áhrif
●	Óvissa

2.1. Landnotkun og mannvirki

Gert er ráð fyrir að nýir vegir verði á eða nálægt núverandi vegum. Fyrirhuguð framkvæmd hefur áhrif á landnotkun á svæðinu. Hún skiptir landinu upp þar sem nýr vegur liggur utan núverandi vegar og hefur neikvæð áhrif á landbúnað með því að raska grónu landi og beitilandi. Að loknum framkvæmdum verða nýir vegir opnir allan ársins hring og hafa staðbundin, varanleg jákvæð áhrif á búsetuskilyrði á svæðinu. Á framkvæmdatíma verða nokkuð neikvæð áhrif á starfsemi fiskeldisfyrirtækja sem þurfa að flytja fisk um svæðið, vegna tafa á umferð þar sem nýr vegur fylgir núverandi vegi.

tjarnir, leirur og gamlan birkiskóg. Reynt verður að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar með góðri hönnun og frágangi mannvirkja. Einnig með mótvægisáðgerðum og vöktun.

Vægi áhrifa er kynnt í frummatsskýrslu.

Skýringar við vægishugtökin eru m.a. almenn viðmið úr 2. viðauka við lög nr. 106/2000 m.s.b. sem höfð eru til hliðsjónar við mat á því hvort framkvæmd kunni að hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Enn fremur tekur vægiseinkunn mið af því hvort væntanleg áhrif framkvæmdar séu þess eðlis að þau samræmist stefnuskiðjum stjórnvalda, auk þess að taka mið af umfangi áhrifanna (Skipulagsstofnun, 2005). Í frummatsskýrslu fá áhrif framkvæmdar á umhverfispátt/-þætti eftirfarandi einkunnir:

Að loknum framkvæmdum munu nýir vegir hafa jákvæð áhrif á flutningsmöguleika fyrirtækja sem þurfa að flytja afurðir á markaði utan Vestfjarða og þar með hefur framkvæmdin óbein, jákvæð áhrif á fiskeldi í sjókvíum á svæðinu.

Á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði eru háspennulínur, símalagnir og ljósleiðari. Með samráði við veitufyrirtæki verður komið í veg fyrir neikvæð áhrif framkvæmdarinnar á lagnirnar.

Framkvæmdir hafa því óveruleg áhrif á mannvirki á svæðinu.

Foss við gönguleið í Pennugili.

Áfangi I

Gert er ráð fyrir að **áfangi I** hafi óveruleg neikvæð áhrif á landbúnað. Framkvæmdir hafa neikvæð áhrif á íbúa og aðra sem dvelja á svæðinu á framkvæmdatíma en áhrifin eru þó aðeins tímabundin og staðbundin. Á framkvæmdatíma raskar lagning Vestfjarðavegar á **áfangi I** friðsæld við Hótel Flókalund og frístundahús á svæðinu, óháð leiðarvali.

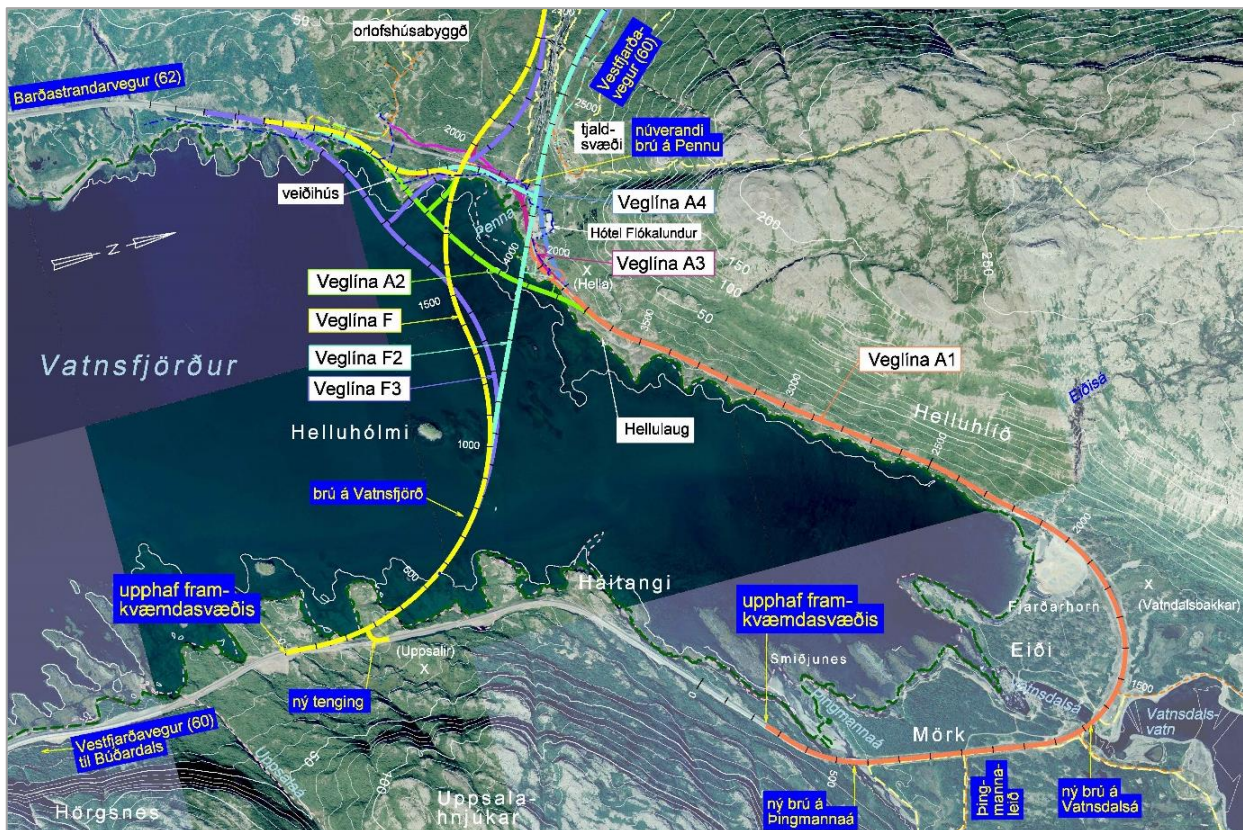
Að loknum framkvæmdum verður mögulega meiri friðsæld við Hótel Flókalund, háð leiðarvali. Vegagerðin telur að lagning **áfangi I** hafi nokkuð jákvæð áhrif á búsetuskilyrði á svæðinu vegna styttingar leiða verði Vatnsfjörður þveraður, en óveruleg áhrif fylgi nýr vegur núverandi vegi fyrir fjörðinn.

Vegagerðin telur að **áfangi I** hafi óveruleg áhrif á starfsemi fiskeldisfyrirtækja verði Vestfjarðavegur lagður fyrir Vatnsfjörð eftir **veglínu A1, A2 eða A3** en nokkuð jákvæð áhrif verði fjörðurinn þveraður með **veglínu F, F2 eða F3**, vegna styttingar leiða.

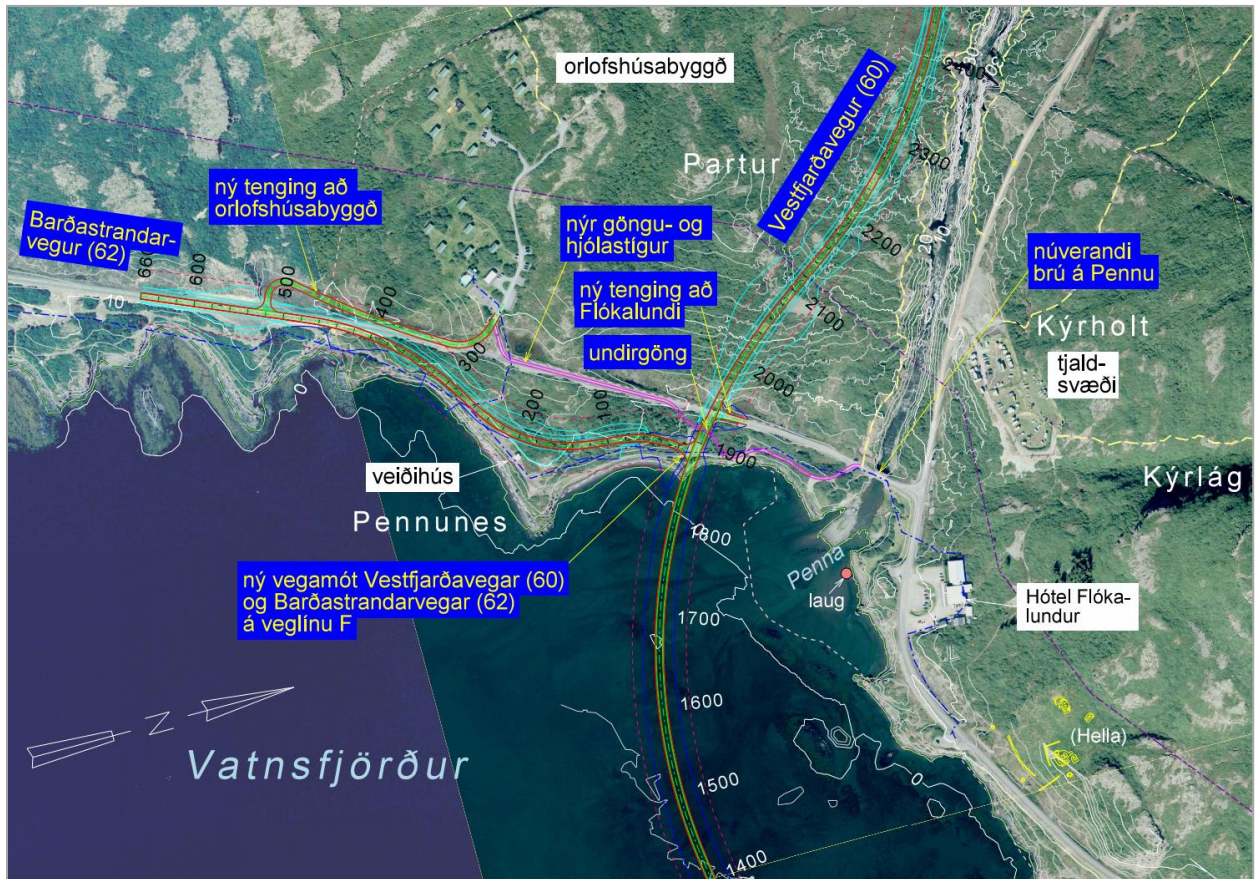
Lagning nýrra vega raskar friðsæld við frístundahús á svæðinu. Framkvæmdir í grennd við frístundahús hafa neikvæð áhrif á notendur þeirra á framkvæmdatíma. Áhrifin eru þó aðeins tímabundin og staðbundin. Nýr vegur á **áfangi I** getur haft jákvæð áhrif á aðgengi að frístundahúsum á svæðinu. Áhrifin verða óveruleg, verði Vestfjarðavegur lagður fyrir Vatnsfjörð eftir **veglínu A1, A2 eða A3**, en nokkuð jákvæð verði Vatnsfjörður þveraður með **veglínu F, F2 eða F3**, vegna styttingar leiða.

Tafla 7. Áhrif veglína á landnotkun og mannvirki á **áfangi I**.

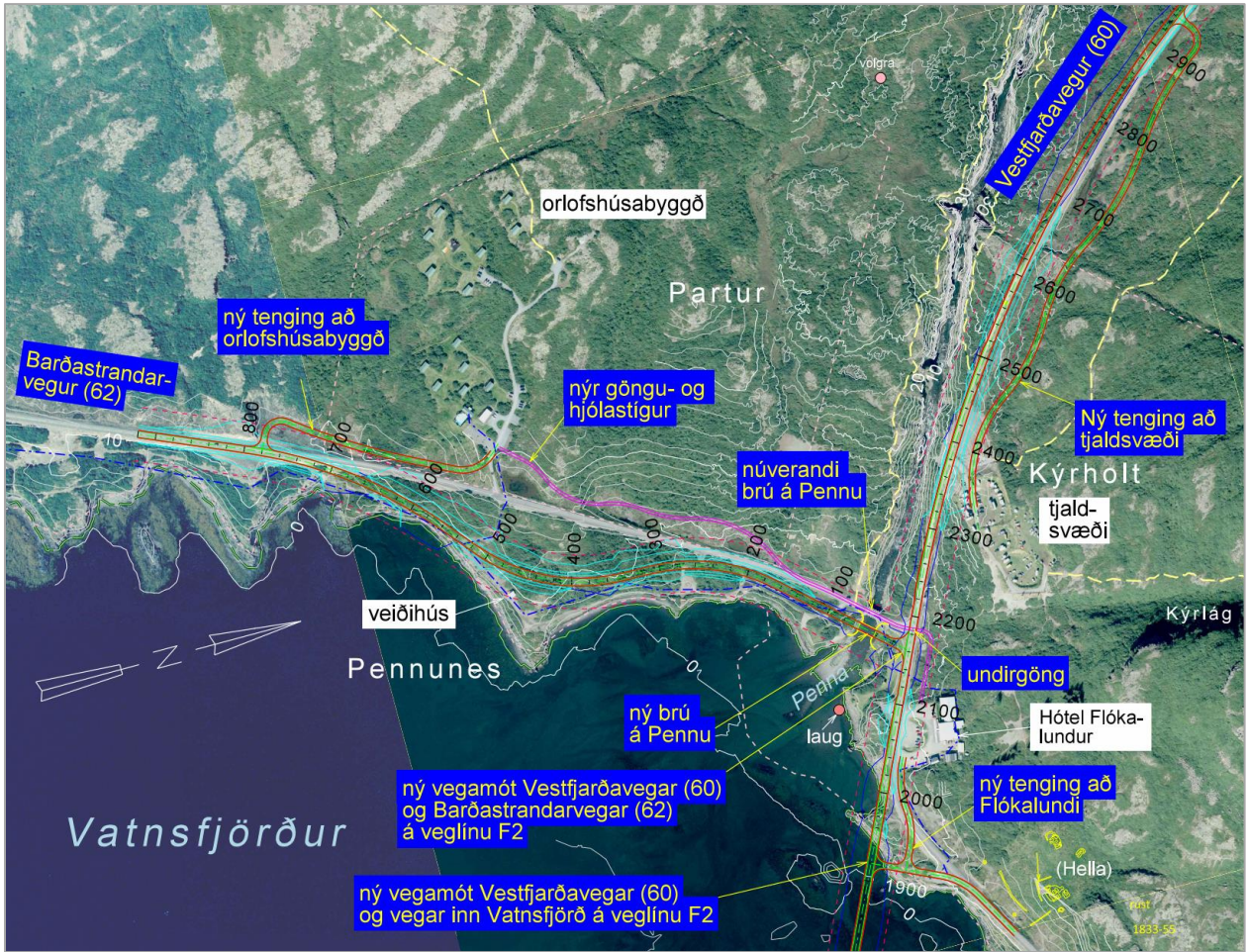
	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Landbúnaður	○	○	○	○	○	○
Búsetuskilyrði	○	○	○	△	△	△
Starfsemi fiskeldisfyrirtækja	○	○	○	△	△	△
Frístundahús	○	○	○	△	△	△
Mannvirki	○	○	○	○	○	○

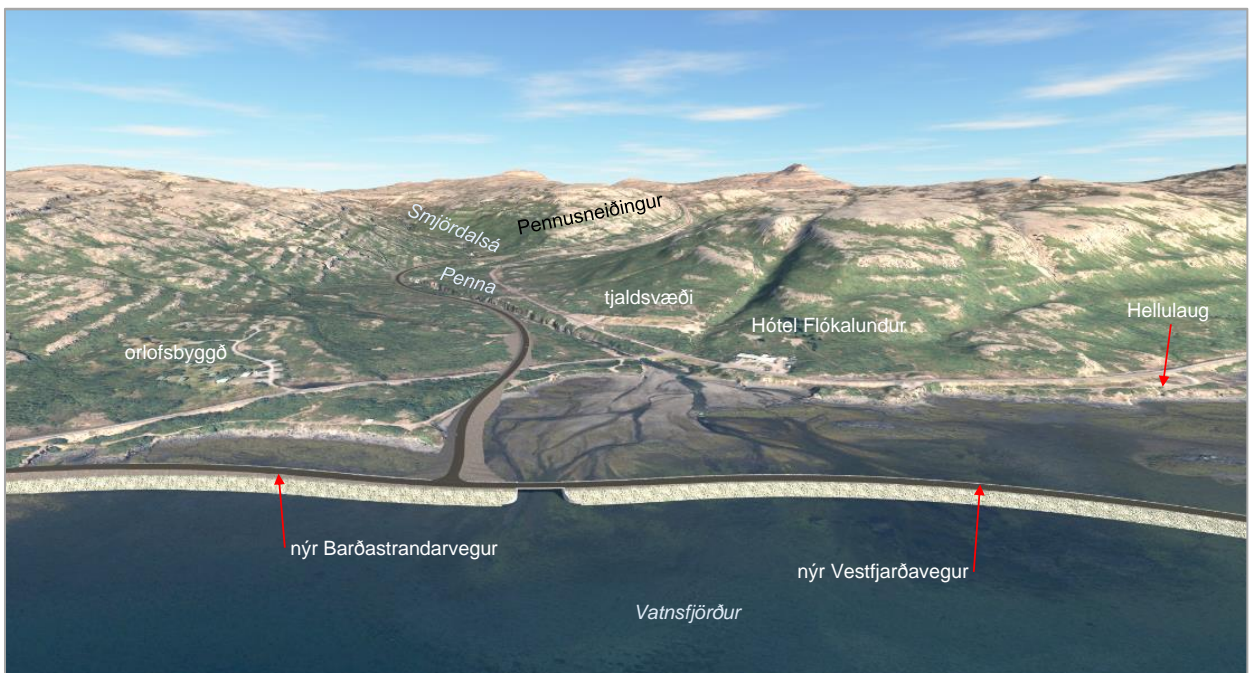
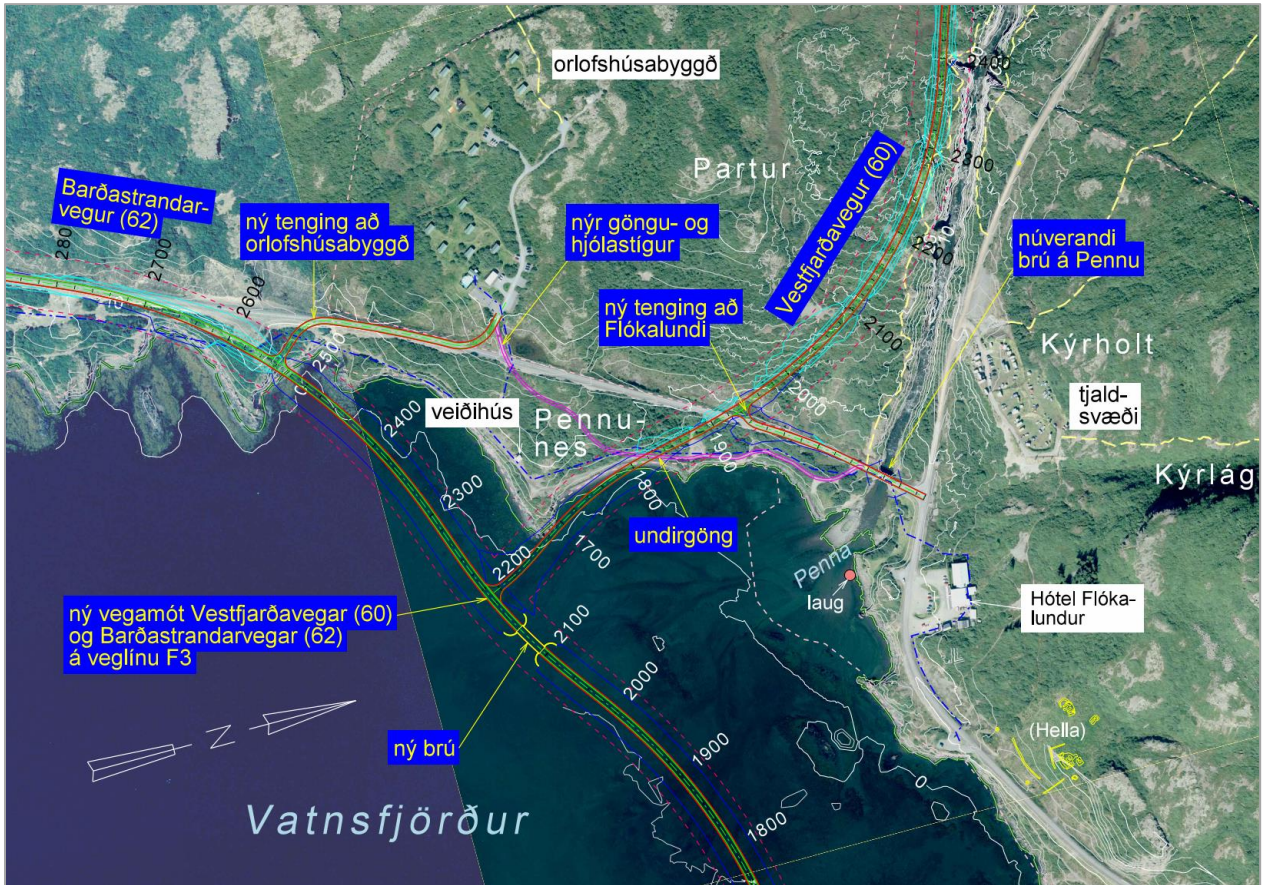
Veglínur í Vatnsfirði (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

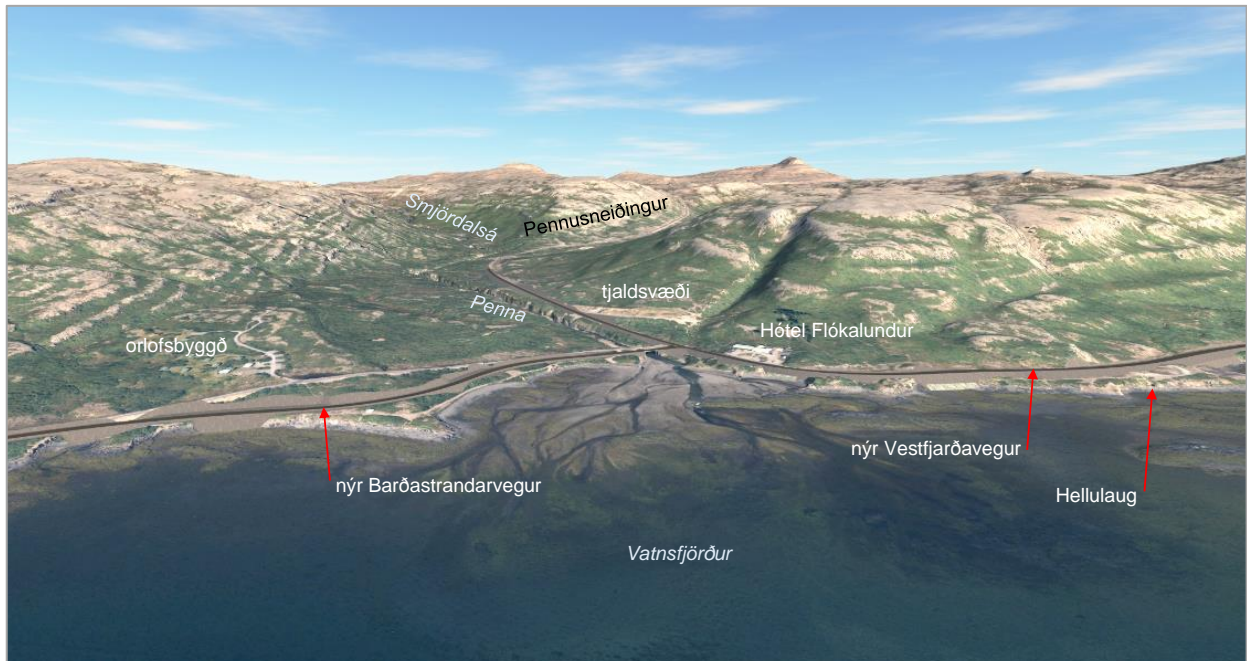
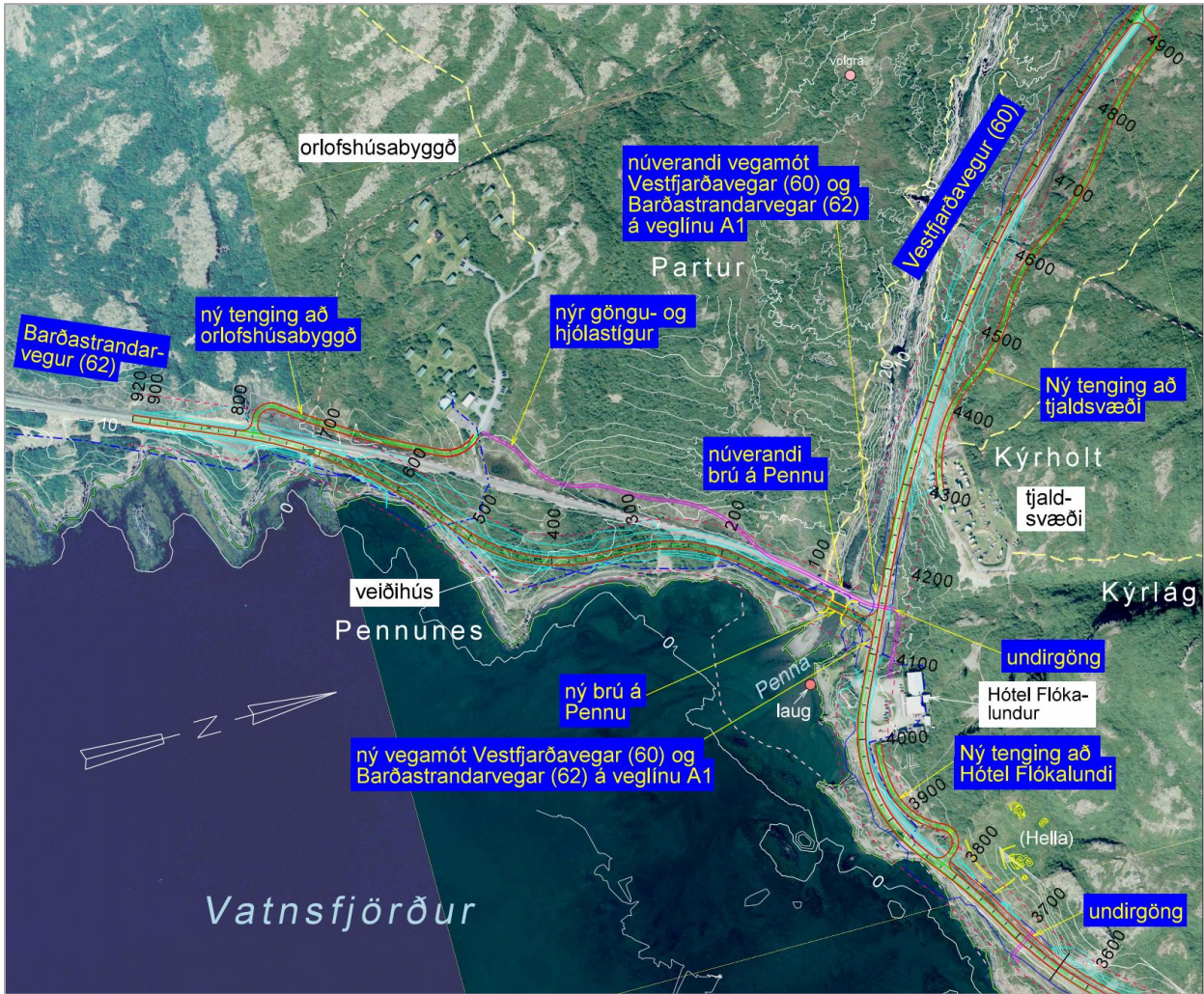
Veglína F (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Veglína F2 (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Veglína F3 (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Veglína A1 (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Veglína A2 (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Veglína A3 (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Áfangi II

Gert er ráð fyrir að **áfangi II** hafi óveruleg neikvæð áhrif á landbúnað.

Talið er að framkvæmdin hafi óveruleg áhrif á friðsæld við Dynjanda, því þar er bæði margt fólk að sumarlagi og mikill fossniður.

Mikil breyting verður á möguleikum á heilsársbúsetu í Flókalundi í Vatnsfirði, Laugabóli og Ósi í Arnarfirði og Mjólkárirkjun í

Borgarfirði. Vegagerðin telur að **áfangi II** hafi veruleg jákvæð áhrif á búsetuskilyrði.

Nýr vegur á **áfangi II** mun hafa veruleg jákvæð áhrif á starfsemi fiskeldisfyrirtækja á svæðinu vegna heilsárstengingar um Dynjandisheiði. Einnig getur heilsársvegur um Dynjandisheiði haft talsverð jákvæð áhrif á notendur frístundahúsa á svæðinu því aðgengi að þeim verður betra allan ársins hring og auðveldara fyrir þá sem dvelja í þeim að ferðast um svæðið.

Tafla 8. Áhrif veglína á landnotkun og mannvirki á **áfangi II**.

	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Landbúnaður	○	○	○	○
Búsetuskilyrði	△△△	△△△	△△△	△△△
Starfsemi fiskeldisfyrirtækja	△△△	△△△	△△△	△△△
Frístundahús	△△	△△	△△	△△
Mannvirki	○	○	○	○

Áfangi III

Nýr Bíldudalsvegur á **áfangi III**, skerðir tún við bæinn Foss. Áhrif á landbúnað verða ekki mikil, þau eru að mestu bein, en staðbundin og tímabundin því jafn stórt gróðurlendi og raskast verður grætt upp. Metið er að **áfangi III** hafi nokkuð neikvæð áhrif á landbúnað.

Lagning Bíldudalsvegar á **áfangi III** raskar friðsæld við íbúðarhús á Fossi og við frístundahús í grennd við veginn. Að framkvæmdum loknum verður meiri friðsæld við íbúðarhús á Fossi að sumarlagi en nú. Búsetuskilyrði á svæðinu versna tímabundið og staðbundið á meðan framkvæmdir standa yfir en að loknum framkvæmdum verða miklar jákvæðar breytingar á aðstæðum til heilsársbúsetu á Fossi. Vegagerðin telur að **áfangi III** hafi veruleg jákvæð áhrif á búsetuskilyrði við veginn.

Nýr vegur á **áfangi III** mun hafa veruleg jákvæð áhrif á starfsemi fiskeldisfyrirtækja á svæðinu vegna heilsárstengingar um Bíldudalsveg.

Nýr Bíldudalsvegur á **áfangi III** hefur staðbundin, varanleg jákvæð áhrif á æðarrækt í landi Foss, vegna stækkunar varpsins. Vegagerðin telur að færsla Bíldudalsvegar við æðarvarpið geti haft talsverð jákvæð áhrif á varpið.

Lagning nýrra vega raskar friðsæld við frístundahús á svæðinu. Framkvæmdir í grennd við frístundahús hafa neikvæð áhrif á notendur þeirra á framkvæmdatíma. Áhrifin eru þó aðeins tímabundin og staðbundin. Að loknum framkvæmdum verður betra aðgengi að frístundahúsum á svæðinu allan ársins hring og auðveldara fyrir þá sem dvelja í þeim að ferðast um svæðið.

Að loknum framkvæmdum hefur dregið úr landnotkunarmöguleikum Dufansdals-Efri á svæðinu neðan vegar, sunnan Dufansdalsár. Vegagerðin telur að þrátt fyrir neikvæð áhrif á landnotkunarmöguleika Dufansdals-Efri, geti **áfangi III** haft talsverð jákvæð áhrif á notendur frístundahúsa á svæðinu.

Tafla 9. Áhrif veglína á landnotkun og mannvirki á **áfangi III**.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Landbúnaður	◆	◆	◆
Búsetuskilyrði	△△△	△△△	△△△
Starfsemi fiskeldisfyrirtækja	△△△	△△△	△△△
Æðarrækt	△△	△△	△△
Frístundahús	△△	△△	△△
Mannvirki	○	○	○

Veglína X við Dufansdalsá (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Niðurstaða

Á svæðinu er í gildi Aðalskipulag fyrir Vesturbyggð 2006-2018 og Aðalskipulag Ísafjarðarbæjar 2008-2020. Líklega þarf að breyta aðalskipulagi áður en framkvæmdir hefjast.

Framkvæmdin mun hafa *óveruleg áhrif* á mannvirki en getur haft neikvæð áhrif á landnotkun á svæðinu. Vegagerðin telur að helstu neikvæðu áhrif framkvæmdarinnar á landnotkun verði við lagningu Bíldudalsvegar, á **áfanga III**, því skerðing verður á tünnum við bújörðina Foss og dregið verður úr möguleikum á landnýtingu frístundajarðarinnar Dufansdals-Efri á svæði við ósa Dufansdalsár.

Að öðru leyti verða áhrif framkvæmdarinnar á landnotkun jákvæð, því búsetuskilyrði batna, möguleikar á fiskeldi í sjókvíum á svæðinu verða betri og aðgengi að frístundahúsum á svæðinu verður betra. Við Foss er mögulegt að stækka svæði til æðarræktar.

Vegagerðin telur að áhrif **áfanga I** á landnotkun verði *nokkuð jákvæð* fyrir **veglínu F, F2 og F3** en *óveruleg* fyrir aðrar veglínur á áfanganum og að áhrif **áfanga II og III** á landnotkun verði *talsverð jákvæð*, óháð leiðarvali. Telja má að áhrif framkvæmdarinnar á landnotkun verði varanleg en staðbundin.

2.2. Útivist og ferðamennska

Vegagerðin telur að samgöngubæturnar muni nýtast öllum þeim sem nýta vegakerfið, þar með talið ferðafólki. Góðar samgöngur eru mikilvæg forsenda þess að geta byggt upp og stjórnað ferðamennsku og útivist á tilteknu svæði. Með nýjum Vestfjarðavegi um Dynjandisheiði og nýjum Bíldudalsvegi á kaflanum frá Bíldudalsflugvelli að Vestfjarðavegi, er lögum um samgönguáætlun fylgt auk markmiða í þingsályktun samgönguáætlunar 2019-2033 óháð vali á veglínunum.

Vegir eru ein forsenda þess að menn geti nálgast ferðamannastaði og útivistarsvæði. Ferðabjónusta á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði er ekki mikil og takmarkast við sumartímann. Útivist á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði tengist að mestu ferðamönnum. Nýir vegir verða byggðir sem góðir og greiðfærir vegir, með fallegu útsýni, sem gæti haft jákvæð áhrif á upplifun ferðafólks sem um þá fara.

Fyrirhuguð framkvæmd ásamt Dýrafjarðargöngum og nýjum vegi um Gufudalssveit mun hafa jákvæð áhrif á útivist og ferðamennsku á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði. Hún mun hafa verulega jákvæð áhrif á ferðabjónustu í Flókalundi og á Laugabóli. Áhrifin munu ná víðar,

líklega um alla Vestfirði, því gera má ráð fyrir auknum fjölda ferðafólks um landsvæðið með tilkomu heilsárssamgangna um Dynjandisheiði.

Framkvæmdin getur haft áhrif á 5 áhugaverða ferðamannastaði samkvæmt lista Ferðamálastofu, þ.e. **Vatnsfjörð, Hellulaug, Pennugil, Dynjanda og Reykjarfjarðarlaug**, en ferðamenn stoppa mun víðar.

Í skýrslu RHA er eftirfarandi niðurstaða varðandi ferðamennsku:

- Eðli ferðabjónustu á Vestfjörðum mun breytast. Nútímalegir vegir gera öllum tegundum ferðamanna, farartækja og ferðavagna kleyft að fara um svæðið. Til verður hringtenging um Vestfirði; Hringvegur 2 í áfangastaðaáætlun fyrir Vestfirði.
- Ferðamannastaðir verða aðgengilegri og fjölsóttari. Þar sem um náttúruleg fyrirbæri er að ræða eykst álag, t.d. við Dynjanda og Látrabjarg.
- Áningarstaðir, s.s. Hótel Flókalundur, munu færast í alfaraleið milli Vestfjarða og megin vegakerfis landsins, sem kallar eftir aukinni bjónustu og umsvifum rekstraraðila allt árið. Heilsársþjónustan felur í sér aukið öryggi vegfarenda.
- Við það að heilsársferðamennska eykst má búast við fjölgun heilsársstarfa í greininni. Nýting innviða ferðabjónustu batnar við aukinn aðgengileika landshlutans allt árið.
- Stytting leiðarinnar frá Ísafirði til sunnanverðra Vestfjarða, s.s. til Dynjanda, skapar tækifæri og breytir ferðamennsku. Það getur t.d. bætt nýtingu bíla og mannskapar að skoðunarferðir þangað með farþega skemmtiferðaskipa taka styttri tíma.

Áfangi I

Á **áfanga I** eru lagðar fram sex veglínur. Verði Vestfjarðavegur lagður eftir **veglínu F, F2 eða F3** mun framkvæmdin hafa veruleg jákvæð áhrif á þá sem dvelja í **Vatnsfirði**, því kyrrð í honum eykst sem gæti aukið gildi hans og haft verulega jákvæð áhrif fyrir útivist og ferðamennsku. Áhugi á fuglaskoðun á svæðinu gæti aukist með aukinni kyrrð vegna minni umferðar um fjarðarbotninn. Ferða- og áhugafólki um fuglaskoðun gæti þótt það eftirsóknarvert. Það sama gildir um berjatínslu- og veiðisvæði sem koma til með að liggja innan þverunar. Verði núverandi Vestfjarðavegur endurnýjaður fyrir Vatnsfjörð, eftir **veglínu A1, A2 eða A3** mun gegnum-streymisumferð um fjarðarbotninn aukast. Vegagerðin telur að það myndi hafa nokkuð neikvæð áhrif á útivist í friðlandinu.

Nýr Vestfjarðavegur á **áfanga I** mun hafa neikvæð áhrif á upplifun þeirra sem nota náttúrulegna **Hellulaug** því nýr vegur verður í sjónlínu þegar horft verður frá lauginni út á Vatnsfjörðinn verði vegurinn lagður eftir **veglínu F, F2 eða F3**. Verði hann lagður eftir **veglínu A1, A2 eða A3** verður aukið ónæði við **Hellulaug** vegna meiri umferðar og gönguleiðin milli Hótel Flókalundar og laugarinnar verður hættulegri nema gripið verði til aðgerða.

Vestfjarðavegur mun raska gönguleið meðfram **Pennugili** að sunnanverðu verði hann lagður sunnan Pennu eftir **veglínu A2, A3, F eða F3**. Hann mun breyta upplifun fólks á göngu um Penningsdal, beggja vegna árinna, og hafa neikvæð áhrif á útivist þar. Með tengingu gönguleiðarinnar sunnan Pennu við nýjan veg og gerð útskota í vegkanti á þeim stöðum, auk þess að merkja gönguleið meðfram gilinu ofan brúarinnar á Pennu, er mögulegt að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar á gönguleiðina. Verði núverandi vegur endur-

byggður norðan Pennu meðfram Pennugili, eftir **veglínu A1 eða F2**, verður gönguleiðum ekki raskað en gönguleiðin norðan Pennu þverar veginn og verður í vegkanti á tæplega 400 m kafla frá stöð 2100 við Hótel Flókalund að stöð 2480, nema þar verði gripið til aðgerða með lagningu nýrrar gönguleiðar. **Veglína A1 og F2** mun einnig breyta upplifun fólks á göngu um Penningsdal, beggja vegna árinna, og hafa neikvæð áhrif á útivist þar.

Endurbyggður vegur verður breiðari og hærri en núverandi vegur og umferð um hann mun meiri en á núverandi vegi. Gert er ráð fyrir að framkvæmdin geti haft nokkuð neikvæð áhrif á **Pennugil**, verði vegurinn lagður sunnan árinna en óveruleg áhrif verði hann lagður norðan hennar, eftir **veglínu A1**.

Vegagerðin telur að **veglínur A1 og F2** muni hafa óveruleg áhrif á gistingu og veitingaþjónustu í grenndinni en að **veglínur A2, A3, F og F3** muni hafa nokkuð jákvæð áhrif á sömu þætti.

Tafla 10. Áhrif veglína á útivist og ferðamennsku á áfanga I.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Áhugaverðir staðir						
- Vatnsfjörður	♦	♦	♦	△△△	△△△	△△△
- Hellulaug	♦	♦	♦	♦	♦	♦
- Pennugil	○	♦	♦	♦	○	♦
Gisting og veitingaþjónusta	○	△	△	△	○	△
Útivist	♦	♦	♦	△△△	△△△	△△△
Afleidd áhrif á ferðaþjónustu á Vestfjörðum	○	○	○	○	○	○

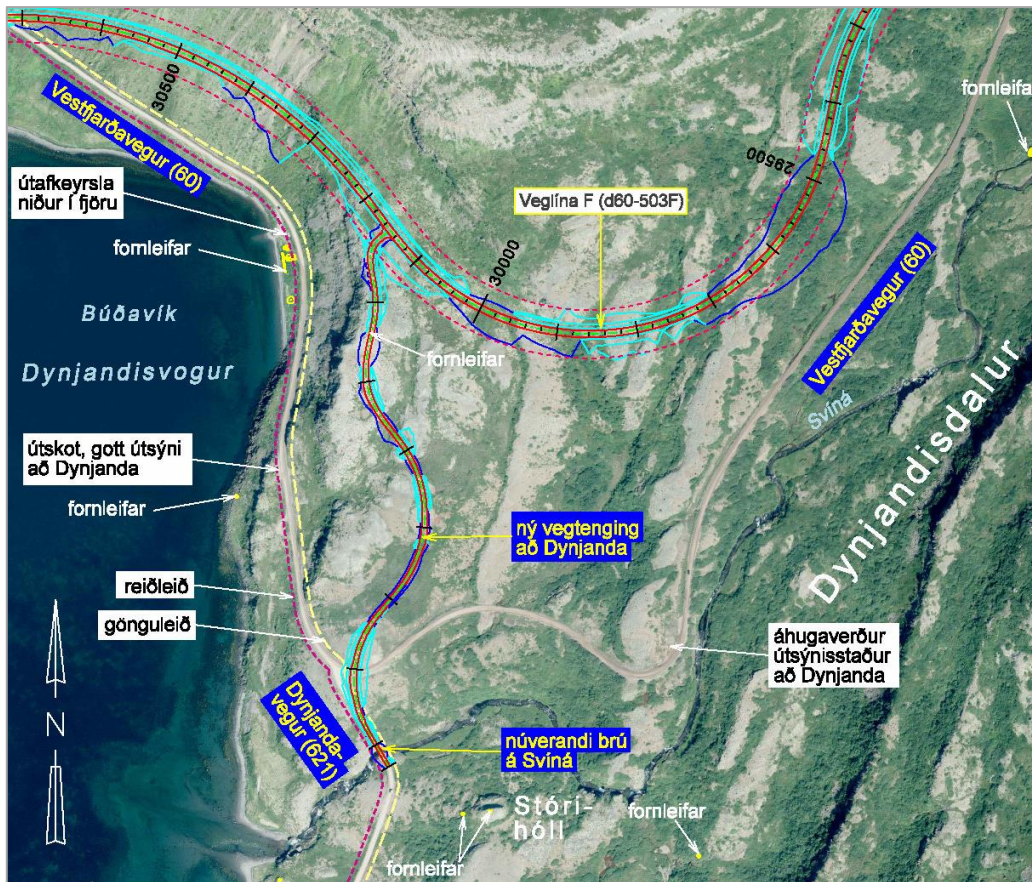
Áfangi II

Á **áfanga II** við Dynjanda eru lagðar fram tvær veglínur, **veglína F og D**. Nýr Vestfjarðavegur færir fjær **Dynjanda** verði hann lagður eftir **veglínu F** en **veglína D** sem fylgir núverandi vegi raskar landi mun minna. Að loknum framkvæmd-

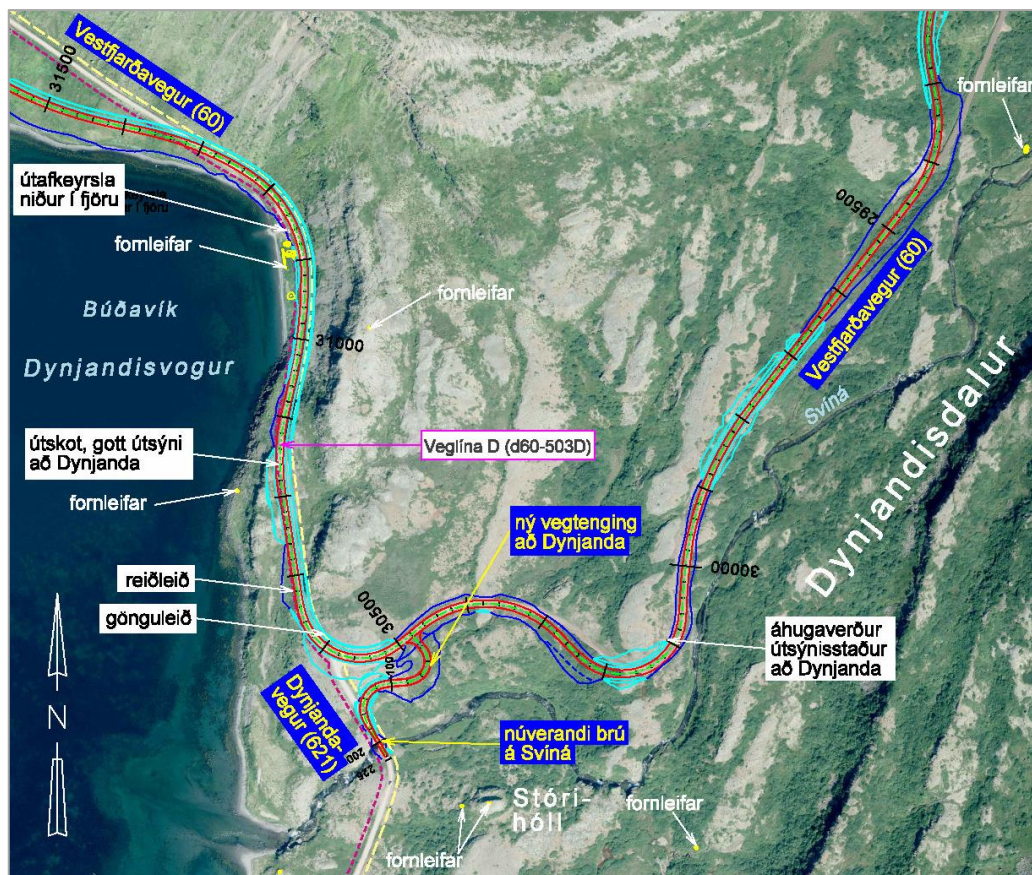
um mun rykmökkur frá umferðinni hverfa og framkvæmdin hafa þar með jákvæð áhrif á upplifun þeirra sem heimsækja fossinn. Vegagerðin telur að lagning Vestfjarðavegar á **áfanga II** muni hafa talsverð jákvæð áhrif á áhugaverða staðinn **Dynjanda** óháð leiðarvali.

Tafla 11. Áhrif veglína á útivist og ferðamennsku á áfanga II.

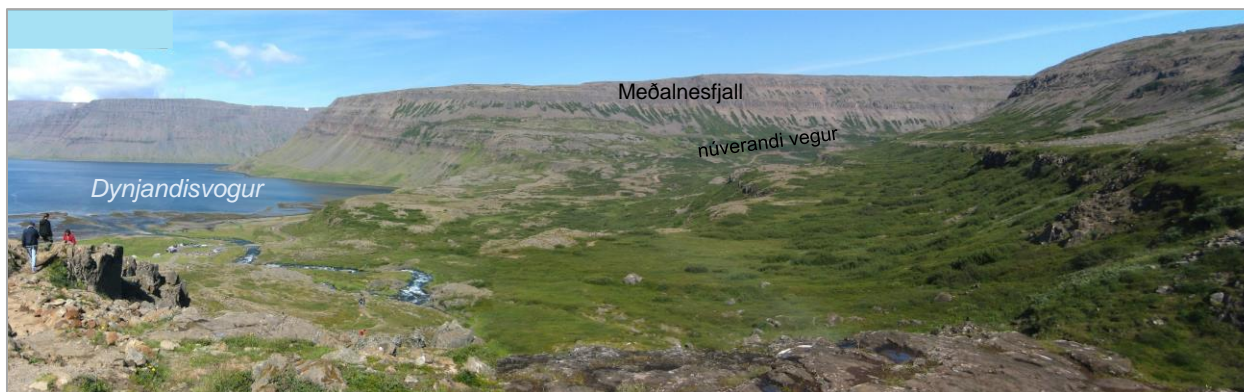
	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Áhugaverðir staðir - Dynjandi	△△	△△	△△	△△
Gisting og veitingaþjónusta	△△△	△△△	△△△	△△△
Útivist	△△△	△△△	△△△	△△△
Afleidd áhrif á ferðaþjónustu á Vestfjörðum	△△△	△△△	△△△	△△△

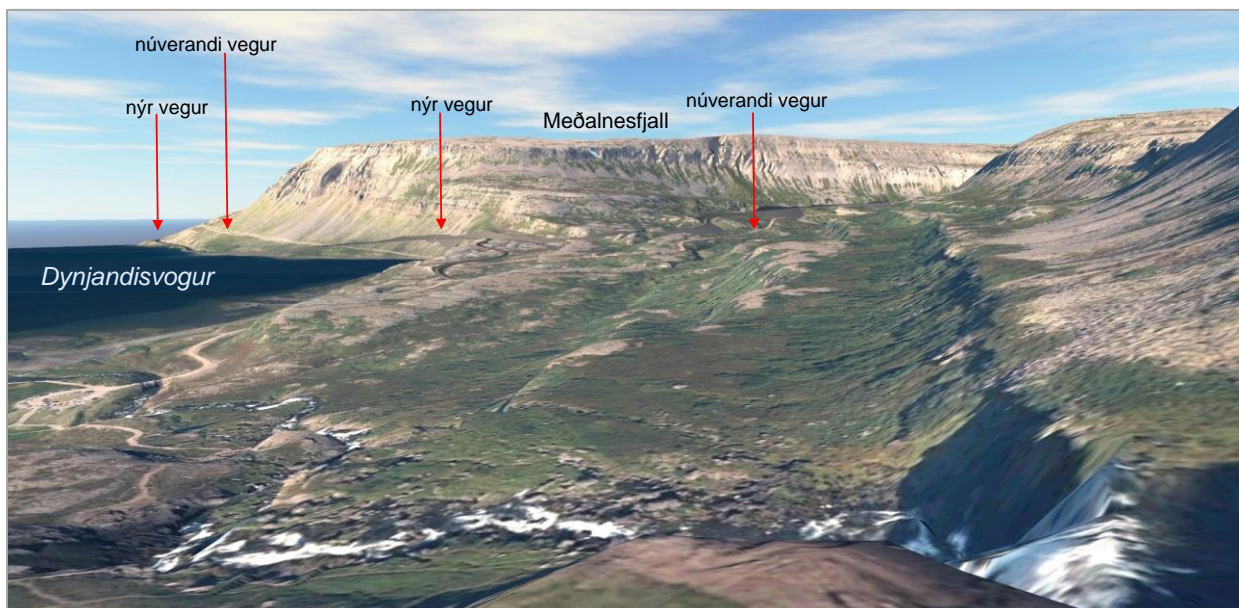
Veglína F við Dynjanda (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

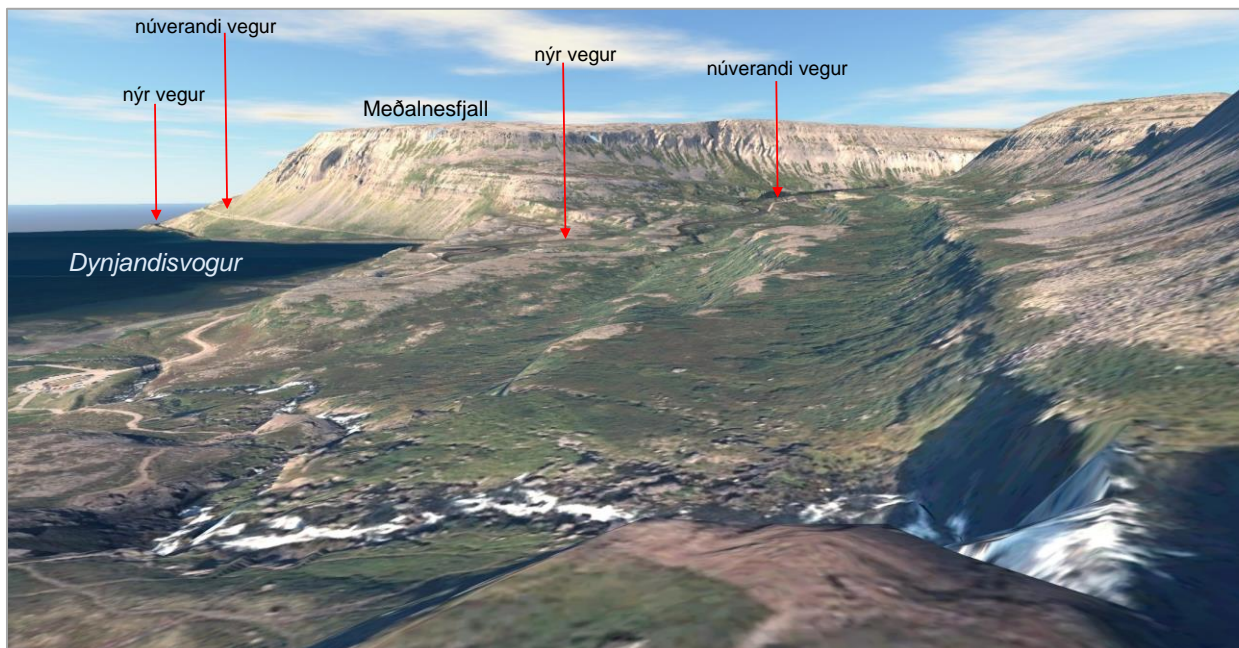
Veglína D við Dynjanda (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Horft frá útsýnisstað við Dynjanda yfir Dynjandisdal og Dynjandisvog.

Veglína F.

Veglína D.

Áfangi III

Nýr Bíldudalsvegur á **áfanga III** mun færast fjær **Reykjarfjarðarlaug** og rykmökkur frá umferðinni hverfur. Lagðar eru fram tvær veglínur í Reykjarfirði, **veglína X og Y**. Vegagerðin telur að **veglína X** muni hafa neikvæð áhrif á útsýni frá Reykjarfjarðarlaug og því hafi **veglína Y** meiri jákvæð áhrif á útivist og ferðamennsku.

Framkvæmdin mun hafa jákvæð áhrif á upplifun þeirra sem heimsækja laugina. Vegagerðin telur að nýr Bíldudalsvegur á **áfanga III** muni hafa nokkuð jákvæð áhrif á áhugaverða ferðamanna-staði í grenndinni óháð leiðarvali.

Tafla 12. Áhrif veglína á útivist og ferðamennsku á **áfanga III**.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Áhugaverðir staðir - Reykjarfjörður	△	△	△
Gisting og veitingaþjónusta	△△△	△△△	△△△
Útivist	△△△	△△△	△△△
Afleidd áhrif á ferðaþjónustu á Vestfjörðum	△△△	△△△	△△△

Niðurstaða

Í gildi eru Ferðamálaáætlun 2011-2020, Byggða-áætlun 2018-2024 og Samgönguáætlun 2019-2033. Einnig hefur verið gefinn út Vegvísir í ferðaþjónustu 2015-2020. Í öllum þessum áætlunum er lögð áhersla á nauðsyn þess að bæta samgöngur til að styrkja ferðamennsku. Framkvæmdin er því í samræmi við áætlanirnar.

Framkvæmdin mun, í flestum tilvikum, hafa **jákvæð áhrif á útivist og ferðamennsku á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði**. Vegagerðin telur að á **áfanga I** muni **veglínur F, F2 og F3** hafa **nokkuð jákvæð áhrif á útivist og ferðamennsku en að veglínur A1, A2 og A3** muni hafa **óveruleg til nokkuð neikvæð áhrif á þessa þætti**. Niðurstaða Vegagerðarinnar er að **áfangar II og III** muni hafa **veruleg jákvæð áhrif á útivist og ferðamennsku**. Áhrif framkvæmdarinnar eru bæði staðbundin og ná til allra sunnanverðra Vestfjarða.

2.3. Heilsa og hljóðvist

Vegagerð fylgir alltaf hávaði og ryk vegna efnistöku og efnislosunar, sprenginga og umferðar þungavinnuvéla. Vegaframkvæmdum fylgir einnig mikið jarðrask. Verði ráðist í alla áfanga framkvæmdarinnar verður tekið land undir veg á 15 - 80 m breiðri spildu, á um 65 km langri leið. Einnig þarf land undir námur, efnisvinnslu og vinnubúðir. Á framkvæmdatíma verða áhrif á þá sem dvelja á svæðinu, vegna hávaða, ryks og sjónrænna áhrifa. Áhrifin eru háð leiðarvali.

Á framkvæmdatíma mun framkvæmdin hafa neikvæð áhrif á loft- og hljóðmengun á svæðinu

Fjölgun ferðamanna mun auka eftirspurn eftir útivist á svæðinu, t.d. gönguferðum, fuglaskoðun berjatínslu og veiði. Þá má gera ráð fyrir verulega jákvæðum afleiddum áhrifum framkvæmdarinnar á ferðaþjónustu vestan og norðan framkvæmdasvæðisins, þegar samgöngur á svæðinu batna. Einnig má gera ráð fyrir að afleidd áhrif framkvæmdarinnar geti falist í betri dreifingu ferðafólks um Vestfirði og að ferðamanna-tímabilið lengist í báða enda, þar sem vegir verða opnir allan ársins hring. Með því gæti ferðaþjónustan á svæðinu styrkst og grundvöllur aukist til frekari uppbyggingar í tengslum við ferðaþjónustu og styrkingu innviða.

vegna sprenginga og efnisflutninga. Einnig eykst hættu á mengunarslysum. Um er að ræða tímabundin og staðbundin umhverfisáhrif.

Allar skoðaðar leiðir liggja á köflum um lítið snortið land sem hingað til hefur verið án mengunar en mengun minnkar að sama skapi annars staðar. Loftmengun á svæðinu mun ekki stangast á við lög nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Hávaði frá umferð getur í nokkrum tilfellum orðið meiri en kemur fram í ákvæði í reglugerð nr. 724/2008 um hávaða. Gripið verður til mótvægisáðgerða í þeim tilfellum. Vegagerðin telur að nýr Vestfjarðavegur og Bíldudalsvegur geti haft staðbundin, nokkuð jákvæð áhrif á heilsu og hljóðvist á rekstrartíma, óháð leiðarvali.

Áfangi I

Framkvæmdir á **áfanga I** í grennd við Flókalund munu hafa í för með sér meiri mengun og hávaða fyrir þá sem dvelja á svæðinu en aðrir hlutar framkvæmdarinnar. Vegagerðin telur þó að framkvæmdin muni ekki hafa mikil áhrif á þessa umhverfisþætti, því afar fáir búa í grennd við framkvæmdasvæðið.

Að loknum framkvæmdum mun útblástur og umferðarhávaði færast frá núverandi veghelgunarsvæði yfir á nýtt veghelgunarsvæði. Þá getur dregið úr hávaða frá umferð við Flókalund. Umferðin og mengunin sem henni fylgir mun þó líklega aukast smám saman ef ferðamönnum heldur áfram að fjölga og því geta aðstæður til útivistar í grennd við veginn versnað, sérstaklega ef vegurinn verður lagður eftir **veglínu A1, A2 eða A3** fyrir botn Vatnsfjarðar, en þar er nú þegar

vegur með bundnu slitlagi og því lítil rykmengun frá vegi.

Á **áfangi I** verða *nokkuð til talsverð* neikvæð áhrif á heilsu og hljóðvist á framkvæmdatíma vegna aukinnar hættu á mengunarslysum og vegna hávaða frá framkvæmdum og umferð. Að mestu er um að ræða tímabundin og staðbundin áhrif. Á rekstrartíma verður meiri umferð en á núverandi vegi og því getur nýr vegur haft *nokkuð neikvæð* áhrif á heilsu og hljóðvist.

Neikvæð áhrif verða mest í innanverðum Vatnsfirði þar sem **veglínur A1, A2 og A3** fylgja núverandi vegi, og í Penningsdal þar sem **veglínur A1 og F2** fylgja núverandi vegi. Þar verða áhrifin *nokkuð neikvæð*, vegna aukins umferðarhávaða um innanverðan Vatnsfjörð, við

Hellulaug, Hótel Flókalund og tjaldsvæðið á Kýrholti.

Við íbúðarhús þarf að uppfylla skilyrði um hámarkshávaða ≤ 55 dB(A) utan við húsvegg og í skilgreindri sumarhúsabyggð um hámarks-hávaða ≤ 45 dB(A) utan við húsvegg í samræmi við reglugerð nr. 724/2008. Ætla má að hljóðstig við Hellulaug reiknist yfir 40 dB fyrir **veglínur A1, A2 og A3**, en **veglínur F og F3** muni hafa áhrif til lækkunar. Hljóðstig á tjaldsvæðinu á Kýrholti fer yfir 45 dB viðmiðunarmörk fyrir **veglínur A1, A3 og F2**. Fimm sumarhús í orlofsbyggðinni sunnan Pennu reiknast með hljóðstig yfir viðmiðunarmörkum fyrir **veglínur A2, F og F3**, en eitt sumarhús fyrir **veglínu A3**. Við framkvæmdir verða uppfyllt skilyrði reglugerðar nr. 724/2008.

Tafla 13. Áhrif veglína á heilsu og hljóðvist á **áfangi I**.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Á framkvæmdatíma						
Loftmengun	○	○	○	○	○	○
Hávaði	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆
Hætta á mengunarslysum	◆	◆◆	◆	◆◆	◆◆	◆◆
Mengun ósnerts lands	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Á rekstrartíma						
CO ₂ útstreymi	○	○	○	△	△	△
Svifryk við veg	△	○	○	△	△	△
Hætta á mengunarslysum	○	○	○	○	○	○
Hljóðvist	◆	◆	◆	○	◆	○

Áfangi II

Á **áfangi II** yrði talsverð mengunarhætta við lagningu Vestfjarðavegar yrði **veglína E, jarðgangaleiðin** fyrir valinu.

Veglína E hefur í för með sér stærra heildar-kolefnisspor en aðrar veglínur Vestfjarðavegar því bygging brúa og jarðganga losar meira CO₂ en hefðbundin vegagerð.

Tafla 14. Áhrif veglína á heilsu og hljóðvist á **áfangi II**.

	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Á framkvæmdatíma				
Loftmengun	○	○	○	○
Hávaði	◆	◆	◆	◆
Hætta á mengunarslysum	◆	◆	◆	◆◆
Mengun ósnerts lands	◆	◆	◆	◆
Á rekstrartíma				
CO ₂ útstreymi	△	△	△	△
Svifryk við veg	△	△	△	△
Svifryk við gangamunna	-	-	-	◆
Hætta á mengunarslysum	○	○	○	○
Hljóðvist	△	△	△	△

Áfangi III

Að loknum framkvæmdum mun útblástur og umferðarhávaði færast frá núverandi veghelgunarsvæði yfir á nýtt svæði. Þá mun draga úr umferðarhávaða og loftmengun við bæinn

Foss og við Reykjarfjarðarlaug. Umferðin og mengunin sem henni fylgir mun þó líklega aukast smám saman ef ferðamönnum heldur áfram að fjölga og þá getur hljóðvist í grennd við veginn einnig versnað.

Tafla 15. Áhrif veglína á heilsu og hljóðvist á áfanga III.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Á framkvæmdatíma			
Loftmengun	○	○	○
Hávaði	○	◆	○
Hætta á mengunarslysum	◆	◆	◆
Mengun ósnerts lands	◆	◆	◆
Á rekstrartíma			
CO ₂ útstreymi	△	△	△
Svifryk við veg	△	△	△
Hætta á mengunarslysum	○	○	○
Hljóðvist	△	△	△

Niðurstaða

Niðurstaða Vegagerðarinnar er sú að á áfanga I muni **veglínur F og F3** hafa *óveruleg* áhrif á heilsu og hljóðvist í grennd við framkvæmdasvæðið en að **veglínur A1, A2, A3 og F2** muni hafa **nokkuð neikvæð** áhrif.

Á áfanga II og III verða *nokkuð neikvæð* áhrif á framkvæmdatíma, vegna aukinnar hættu á mengunarslysum og vegna hávaða frá framkvæmdum. Á rekstrartíma verður minni mengun og hávaði en af núverandi vegi og því mun nýr vegur hafa *nokkuð jákvæð* áhrif á heilsu og hljóðvist. Niðurstaða Vegagerðarinnar er sú að **áfangar II og III** muni hafa *óveruleg* áhrif á heilsu og hljóðvist í grennd við framkvæmdasvæðið.

2.4. Fornleifar

Á svæðinu eru fornleifar sem framkvæmdin mun raska, þó háð leiðarvali, en það stangast á við lög um menningarminjar nr. 80/2012. Fyrirhuguð framkvæmd mun hafa bein áhrif á fornleifar með því að raska þeim varanlega. Rask á fornleifum

er ekki raunhæft að afturkalla og telst því óafturkræft. Því verður reynt að hlífa þeim þar sem það er hægt, annars verður gripið til mótvegisaðgerða í samráði við Minjastofnun Íslands.

Vegagerðin telur að með viðeigandi aðgerðum sé hægt að halda raski á fornleifum í lágmarki. Við hönnun vegarins og með markvissum aðgerðum verður dregið úr áhrifum framkvæmdarinnar á fornleifar eins og hægt er. Áður en framkvæmdir hefjast þarf að fá leyfi Minjastofnunar Íslands til að raska viðkomandi fornleifum og fá leiðbeiningar um hvaða rannsóknir þarf að gera áður en þeim verður raskað. Fornleifar í nágrenni framkvæmdasvæðisins verða merktar á áberandi hátt.

Eftirfarandi er samanburður á áhrifum veglína á fornleifar í hverjum áfanga fyrir sig.

Áfangi I

Allar skoðaðar leiðir, nema **veglínur F og F3** í Vatnsfirði, munu raska fornleifum.

Tafla 16. Áhrif veglína á fornleifar á áfanga I.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Áhrif mismunandi leiða á fornleifar	◆	○	◆	○	○	○

Áfangi II

Allar skoðaðar leiðir munu raska fornleifum.

Tafla 17. Áhrif veglína á fornleifar á áfanga II.

	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Áhrif mismunandi leiða á fornleifar	◆	◆	◆◆	◆

Áfangi III

Allar skoðaðar leiðir munu raska fornleifum.

Tafla 18. Áhrif veglína á fornleifar á áfanga III.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Áhrif mismunandi leiða á fornleifar	♦	♦	♦

Niðurstaða

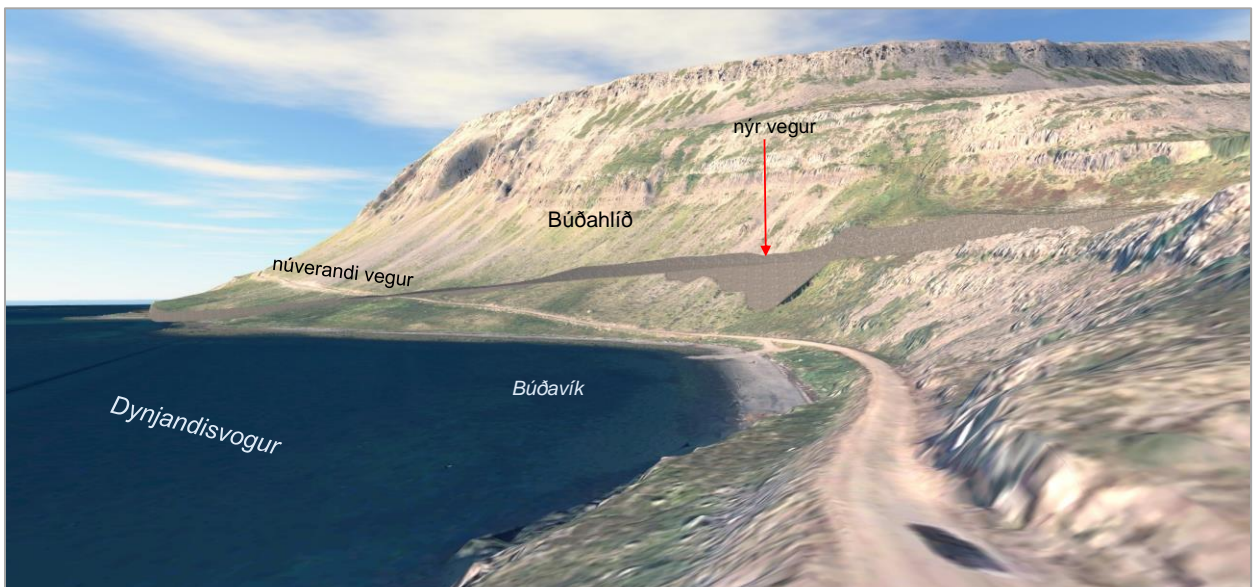
Samkvæmt lögum um menningarminjar nr. 80/2012 njóta allar fornleifar á Íslandi verndar. Við framkvæmdina verður fornleifum raskað, þó háð leiðarvali.

Niðurstaða Vegagerðarinnar er að framkvæmdin hafi *óveruleg áhrif* á fornleifar á **áfanga I** vegna **veglína F, F3 og A2** en *nokkuð neikvæð áhrif* vegna **veglína A1 og A3** þar sem raska þarf að

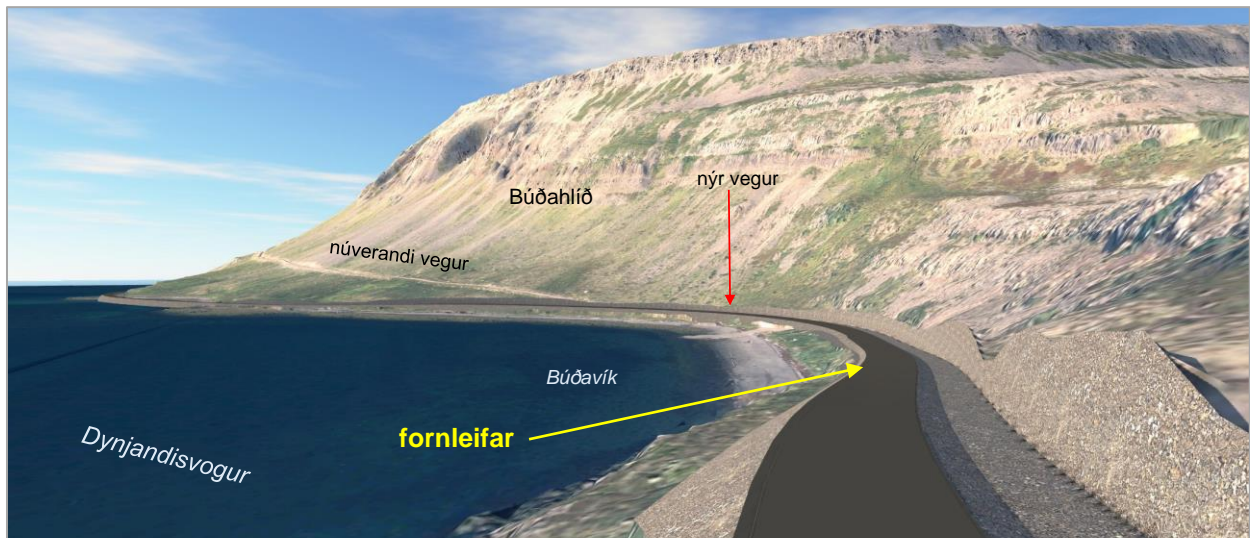
hluta götu á báðum leiðum. Á **áfanga II** hefur **veglína F** *nokkuð neikvæð áhrif* á fornminjar, þar sem raska þarf vörðu vegna tengingar að Dynjanda auk þjóðleiðar í landi Borgar, en **veglína D** *talsverð neikvæð áhrif* vegna rasks á minjaklasanum í Búðavík. Á **áfanga III** munu allar **veglínur X, Y og Z** hafa *nokkuð neikvæð áhrif* á fornleifar vegna rasks á garðlagi í Dufansdal og vörðu í Trostansfirði.

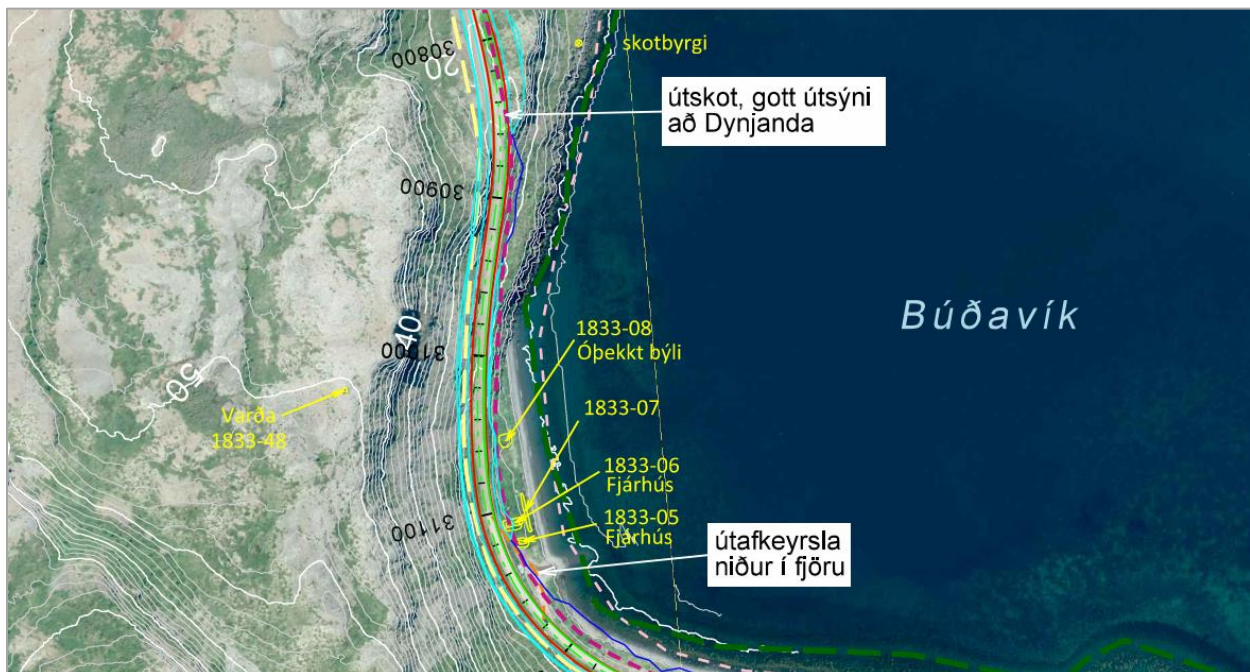
Horft frá útsýnisstað ofan Búðavíkur yfir Búðavík og Búðahlíð.

Veglína F við Dynjandisvogur og meðfram sjónum undir Búðahlíð.

Veglína D við fornleifarnar í Dynjandisvogi og meðfram sjónum undir Búðahlíð.

Veglína D við fornleifarnar í Dynjandisvogi (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

2.5. Gróðurfar

Skógurinn á framkvæmdasvæðinu er heldur gisnari en skógar við norðanverðan Breiðafjörð. Í mælingum í Vatnsfirði og Trostansfirði eru tré yfir 2 m að hæð. Við Dynjandisvog er skógurinn heldur lægri. Á svæði við Pennu í Vatnsfirði er hluti skógarins að falli kominn. Þar er skógurinn orðinn mjög gisinn og tré vaxinn fléttum. Annarsstaðar á því svæði er að koma upp þéttur skógur.

Við framkvæmdina verður grónu landi raskað. Gróðurlendi sem skerðast eru algeng á svæðinu. Í rannsókn Náttúrustofu Vestfjarða kom fram að engum sérstæðum gróðri eða gróðurlendum sem eru sjaldgæf á þessu landsvæði verði raskað. Engar tegundir á svæðinu eru á válista.

Votlendi, sjávarfitjar, stöðuvötn og tjarnir munu skerðast vegna framkvæmda, en þau ber að vernda skv. 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 og skal forðast að raska nema brýna nauðsyn beri til. Kjarrskógavist sem hefur hátt verndargildi mun einnig skerðast en samráð Náttúrustofu Vestfjarða og Skógræktarinnar hefur leitt í ljós að birkigróður á mögulegu framkvæmdasvæði fellur ekki undir 61. gr. náttúruverndarlaga.

Áhrif framkvæmdarinnar á sjávarfitjar eru varanleg og óafturkræf en engin þeirra leiða sem lagðar eru fram hefur veruleg neikvæð áhrif á sjávarfitjar. Áhrif framkvæmdarinnar á gróðurfar eru staðbundin.

Til að draga úr áhrifunum verður þess gætt að rask verði sem minnst á framkvæmdatíma og við frágang verður jafn stórt gróðurlendi og raskast grætt upp. Í samráði við Vesturbyggð og Ísafjarðarbæ verður leitast við að endurheimta jafn stórt votlendi og raskast vegna framkvæmd-

anna og haft samráð við Skógræktina um uppgræðslu til að bæta fyrir það birkikjarr sem tapast. Framkvæmdin mun hafa bein áhrif á gróður en að stærstum hluta eru áhrifin afturkræf með mótvægisáðgerðum.

Áfangi I - Tafla 19. Áhrif veglína á gróðurfar á áfanga I.

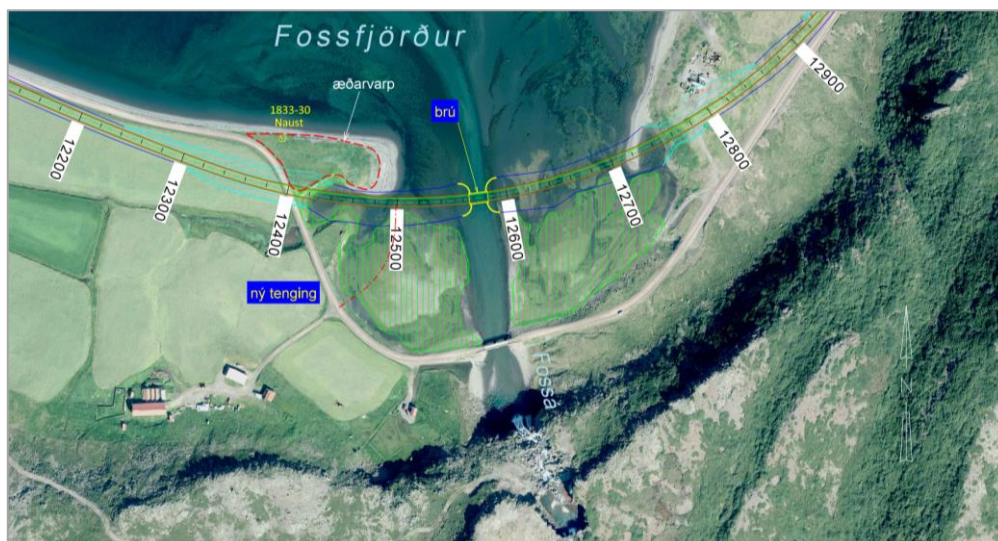
	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Flóra	○	○	○	○	○	○
Gróið land	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Birkigróður	◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆	◆◆
Votlendi	◆	◆	◆	◆	◆	◆
Sjávarfitjar	○	○	○	◆	◆	◆

Áfangi II - Tafla 20. Áhrif veglína á gróðurfar á áfanga II.

	Veglína B2	Veglína D	Veglína E	Veglína F
Flóra	○	○	○	○
Gróið land	○	○	○	○
Birkigróður	◆	◆	◆	◆
Votlendi	◆	◆	◆	◆
Stöðuvötn og tjarnir	○	○	○	○

Áfangi III - Tafla 21. Áhrif veglína á gróðurfar á áfanga III.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Flóra	○	○	○
Gróið land	○	○	○
Birkigróður	◆	◆	◆
Votlendi	◆	◆	◆
sjávarfitjar	◆	◆	◆
Stöðuvötn og tjarnir	○	○	○

Nýr Bíldudalsvegur við Foss, sjávarfitjar afmarkaðar með grænum línunum (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Niðurstaða

Við framkvæmdir munu votlendi, sjávarfitjar, stöðuvötn og tjarnir skerðast, en þau ber að vernda skv. 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 og skal forðast að raska nema brýna nauðsyn beri til. Áhrif framkvæmdarinnar á gróðurfar eru háð leiðarvali en engar tegundir á mögulegu framkvæmdasvæði eru á valista.

Framkvæmdir á **áfanga I og III** geta skert sjávarfitjar lítilháttar. Sjávarfitjar hafa mikið vistfræðilegt mikilvægi og Vegagerðinni er ekki kunnugt um aðferðir til að skapa nýjar sjávarfitjar í stað þeirra sem skerðast.

Þótt gripið verði til mótvægisáðgerða, þ.e. uppgræðslu og endurheimtar votlendis og birkikjarrs, verður ekki hægt að bæta fyrir öll þau gróðursvæði sem hverfa undir nýjan og endurbyggðan veg. Það á einkum við um sjávarfitjar, stöðuvötn og tjarnir, birkigróður og votlendi. Niðurstaða Vegagerðarinnar er að lagning Vestfjarðavegar á **áfanga I** geti haft **nokkuð neikvæð** til **talsverð neikvæð** áhrif á gróðurfar. Að **veglínur A1 og F2** hafi **nokkuð neikvæð** áhrif en **veglínur A2, A3, F og F3** hafi **talsverð neikvæð** áhrif á gróðurfar vegna rasks á birkigróðri.

Vegagerðin telur að lagning Vestfjarðavegar á **áfanga II** muni hafa **nokkuð neikvæð** áhrif á

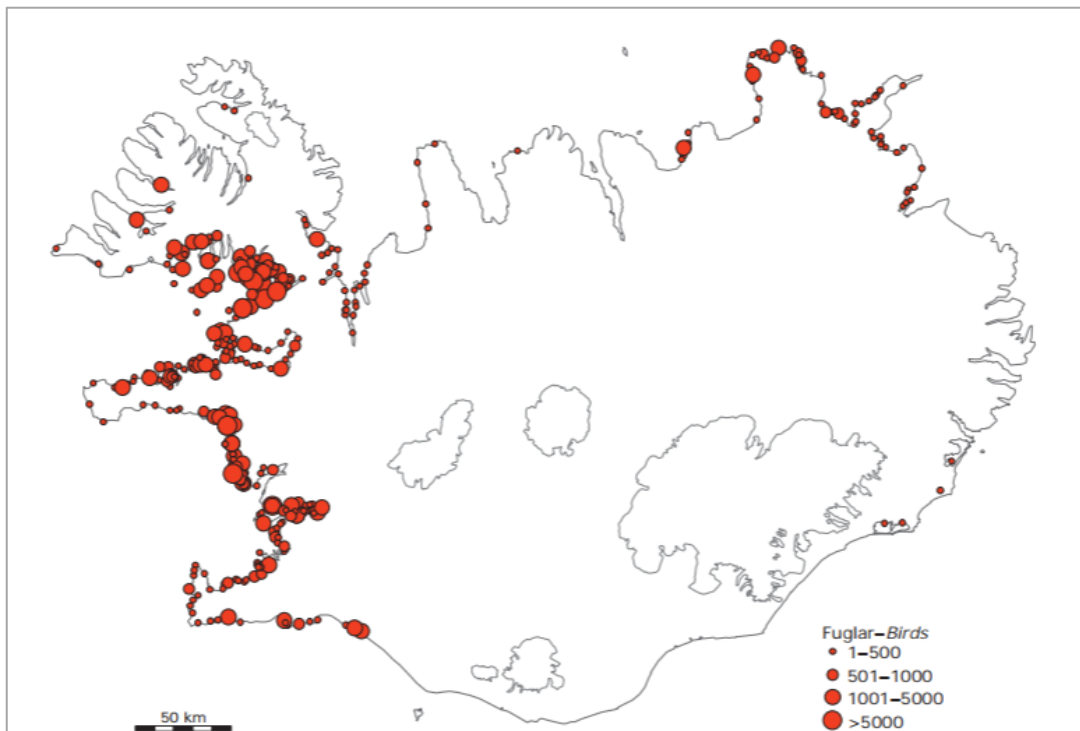
gróðurfar, óháð leiðarvali, og að lagning Bíldudalsvegar á áfanga III muni hafa nokkuð neikvæð áhrif á gróðurfar, óháð leiðarvali. Áhrifin eru staðbundin og taka ekki til umfangsmikils svæðis.

2.6. Fuglalíf

Nýr vegur mun hafa bein neikvæð áhrif á fuglalíf vegna jarðrasks á framkvæmdatíma sem rýrir varpland og fæðusvæði og vegna umferðar ökutæka á framkvæmdatíma og að loknum framkvæmdum. Áhrif framkvæmda á fugla eru að mestu tímabundin meðan á framkvæmdum stendur.

Fyrirhugað framkvæmdasvæði í Vatnsfirði er mikilvægt fyrir fugla. Um Breiðafjörð fara fuglar (umferðarfuglar) vor og haust sem eru á leið til og frá varpstöðvum á Grænlandi og í Kanada og hefur rauðbrystingur viðdvöl á leirum í Vatnsfirði. Breiðafjörður hefur ekki verið tilnefndur á skrá Ramsar samnings af hálfu Íslands en uppfyllir þó öll skilyrði hans. Markmið samningsins er að vernda votlendissvæði sem eru fyrst og fremst búsvæði votlendisfugla. Rauðbrystingur hefur einnig viðdvöl á leirum í Reykjarfirði.

Leirur í botni Vatnsfjarðar og óseyrar í botni Reykjarfjarðar eru mikilvægar fyrir rauðbrysting vegna fæðuöflunar.

Fjöldi og dreifing rauðbrystinga sem sáust í maí 1990 (Kristinn H. Skarphéðinsson o.fl., 2017).

Áfangi I

Við þverun Vatnsfjarðar á **áfanga I** verður tryggt að vatnsbúskapur í firðinum verði óbreyttur innan

við þverun og framkvæmdir munu ekki skerða mikilvæg fæðuöflunarsvæði rauðbrystings.

Tafla 22. Áhrif veglína á fuglalíf á **áfanga I**.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Umferðarfuglar og vorfuglar	○	○	○	○	○	○
Varpfuglar (æðarvarp)	○	○	○	○	○	○
Tegundir á válista	○	○	○	○	○	○
Haförn	○	○	○	○	○	○

Áfangi II

Gert er ráð fyrir að framkvæmdir **áfanga II** muni hafa óveruleg áhrif á fugla.

Tafla 23. Áhrif veglína á fuglalíf á **áfanga II**.

	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Umferðarfuglar og vorfuglar	○	○	○	○
Varpfuglar (æðarvarp)	○	○	○	○
Tegundir á válista	○	○	○	○
Haförn	○	○	○	○

Áfangi III

Á **áfanga III** mun **veglína X** í Reykjarfirði raska mikilvægu fæðuöflunarsvæði rauðbrystings á framkvæmdatíma þar sem hún liggur þvert yfir óseyrarnar í botni fjarðarins. Að loknum framkvæmdum mun vegurinn í Reykjarfirði skera óseyrarnar í tvennt og fæðuöflunarsvæði rauðbrystings hefur verið skert varanlega. Áhrifin eru á heimsvísu, því um er að ræða fæðuöflun umferðarfugla sem eru á leið til og frá varp-

Tafla 24. Áhrif veglína á fuglalíf á **áfanga III**.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Umferðarfuglar og vorfuglar	◆◆	○	◆◆
Varpfuglar (æðarvarp)	○	○	○
Tegundir á válista	○	○	○
Haförn	○	○	○

Niðurstaða

Fyrirhuguð framkvæmd mun hafa neikvæð áhrif á fuglalíf. Allar leiðir koma til með að hafa talsverð neikvæð áhrif á fugla á framkvæmdatíma, eins og á almennt við um vegaf framkvæmdir. Með mótvægisáðgerðum verður dregið úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar. Reynt verður að skerða óraskað land sem minnst og engum nýjum, grónum svæðum verður raskað á varptíma fugla, þ.e. frá byrjun maí fram í lok júlí og engar framkvæmdir verða innan æðarvarps á varptíma. Þar sem núverandi vegir liggja í gegnum birkikjarr og verða aflagðir verða þeir græddir upp með birki til að draga úr áhrifum framkvæmdarinnar á fugla sem háðir eru birkikjarri.

stöðvum á Grænlandi og í Kanada vor og haust. Þau eru hins vegar ekki á umfangsmiklu svæði og mögulega eru þau afturkræf, ef vegurinn yrði fjarlægður. Vegagerðin telur að **veglína X** muni hafa talsverð neikvæð áhrif á umferðarfugla og vorfugla, bæði á framkvæmdatíma og að loknum framkvæmdum.

Veglína Y raskar ekki óseyrum í botni Reykjarfjarðar og mun hafa óveruleg áhrif á umferðarfugla og vorfugla.

Vegagerðin telur að áhrif framkvæmdarinnar á fuglalíf á **áfanga I og II** verði *óveruleg*. Þau verði aðeins tímabundin og staðbundin á framkvæmdatíma en ekki varanleg. Vegagerðin telur að áhrif framkvæmdarinnar á fuglalíf á **áfanga III** verði **talsverð neikvæð** verði **veglína X** fyrir valinu í Reykjarfirði en *óveruleg* verði **veglína Y** fyrir valinu.

2.7. Lífríki straumvatna og stöðuvatna

Fáar rannsóknir fundust um ár og vötn á framkvæmdasvæðinu en í vatnsföllum á áhrifasvæði Vestfjarðavegar (60) og Bíldudalsvegar (63) eru hlunnindi sem felast í nýtingu laxfiska t.d. í Vatnsdalsá, Sunndalsá,

Norðdalsá og Dufansdalsá, þar sem vitað er um lax og urriða.

Bein áhrif framkvæmdar eru þar sem veglínur skera ár, læki og vötn en þar sem fáar rannsóknir hafa verið gerðar á ám og stöðuvötnum á framkvæmdasvæðinu telur Náttúrustofa Vestfjarða óvíst hversu mikil áhrif framkvæmdin getur haft á umhverfið og þar með metur hún vægi umhverfisáhrifa óviss.

Við framkvæmdina er gert ráð fyrir byggingu ræsa, steypra stokka og brúa. Brýr og ræsi verða hönnuð þannig að vatnsop geti tekið við stærstu flóðum í ám og lækjum. Jafnframt verður reynt að fremsta megni að viðhalda náttúrulegum eiginleikum ár og stöðuvatna með því að þrengja ekki of að farvegum, eða breyta halla sem gæti haft áhrif á straumhraða og

setflutninga. Vegagerðin telur að þrátt fyrir ýmsar aðgerðir til að draga úr neikvæðum áhrifum á lífríki straumvatna verði nokkuð neikvæð tímabundin áhrif á lífríkið á framkvæmdatíma af lagningu **áfanga I, II og III**.

Áfangi I

Að loknum framkvæmdum á **áfanga I**, Vestfjarðavegi í Vatnsfirði, má gera ráð fyrir að **veglína A2** geti haft meiri neikvæð áhrif á ósa Pennu en aðrar veglínur á áfanganum ef straumrásin í ósnum er fest undir nýja brú.

Við hönnun vegfyllinga, brúa og ræsa verður leitast við að takmarka áhrif þessara mannvirkja á stöðuvötn, árfarvegi og strauma. Því gerir Vegagerðin ráð fyrir að áhrif á lífríki straumvatna og stöðuvatna að loknum framkvæmdum verði óveruleg.

Tafla 25. Áhrif veglína á lífríki straumvatna og stöðuvatna á **áfanga I**.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Á framkvæmdatíma	♦	♦	♦	♦	♦	♦
Að loknum framkvæmdum	○	○	○	○	○	○

Áfangi II

Lagning Vestfjarðavegar á **áfanga II** getur haft neikvæð áhrif á lífríki í ám og vötnum sem

vegurinn raskar. Talið er að áhrifin verði aðallega á framkvæmdatíma en að honum loknum verði áhrifin óveruleg.

Tafla 26. Áhrif veglína á lífríki straumvatna og stöðuvatna á **áfanga II**.

	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Á framkvæmdatíma	♦	♦	♦	♦
Að loknum framkvæmdum	○	○	○	○

Áfangi III

Að loknum framkvæmdum á **áfanga III**, Bíldudalsvegi, má gera ráð fyrir að veglínur á áfanganum geti haft neikvæð áhrif á lífríki ána. Það á við um ósa Fossár, Reykjarfjarðarár og Sunndalsár. Þar getur ný fylling og brú yfir árósanu haft áhrif á þróun ána, ef straumrásin

verður fest undir nýja brú. **Veglína X** hefur meiri áhrif en **veglínur Y og Z**.

Við hönnun vegfyllinga, brúa og ræsa verður leitast við að takmarka áhrif þessara mannvirkja á stöðuvötn, árfarvegi og strauma. Því gerir Vegagerðin ráð fyrir að áhrif á lífríki straumvatna og stöðuvatna að loknum framkvæmdum verði óveruleg.

Tafla 27. Áhrif veglína á lífríki straumvatna og stöðuvatna á **áfanga III**.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Á framkvæmdatíma	♦	♦	♦
Að loknum framkvæmdum	○	○	○

Niðurstaða

Niðurstaða Vegagerðarinnar er að framkvæmdir muni hafa *óveruleg áhrif* á lífríki straumvatna og stöðuvatna á öllum áföngum framkvæmdarinnar, óháð leiðarvali.

Framkvæmdir á **áfanga I** hafa minni neikvæð áhrif á lífríki straumvatna og stöðuvatna en

áfangar II og III. Líklegt er að framkvæmdir á Bíldudalsvegi, **áfanga III** hafi mest neikvæð áhrif á þessa umhverfispætti, því á þeim kafla verða þrjár veiðiár þveraðar. Gert er ráð fyrir að neikvæð áhrif þverana á lífríki ána verði aðeins tímabundin og staðbundin á framkvæmdatíma.

2.8. Sjávarföll og vatnsgæði

Tryggt verður að vatnsskipti við þann hluta Vatnsfjarðar sem lendir innan við þverun verði jafn góð og áður. Útskolun verður hraðari með tilkomu þverana sem er líklegra til að hafa jákvæð áhrif á vatnsgæði. Straumar og straummynstur breytist ójákvæmilega sem

getur haft áhrif á setflutninga og leitt til botnrofs þar sem straumhraði eykst en uppsöfnun setefna þar sem straumhraði fellur. Óvissa er um umfang áhrifa þverana á setflutninga en varast ber að oftúlka útreikninga á botnrofssvæðum og líta svo á að botn muni gjörbreytast innan þeirra svæða sem reiknuð voru út.

Áfangi I

Tafla 28. Áhrif veglína sem þvera Vatnsfjörð á áfangi I, á sjávarföll og vatnsgæði.

	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3	Veglína F3, 2 op
Vatnsskipti	○	○	○	○
Útskolun	○	○	○	○
Botnrof	●	●	●	●
Straumar	◆	◆	◆	◆

Niðurstaða

Niðurstaða Vegagerðarinnar er að allar veglínur á áfangi I sem þvera Vatnsfjörð hafi *óveruleg áhrif* á vatnsskipti og útskolun, sjávarföllin verða óbreytt eftir þverun og vatnsgæði Vatnsfjarðar skerðast ekki. Almenn gildir að straummynstur mun breytast í næsta nágrenni við allar veglínurnar en óvissa er um áhrif þess á botnrof og setflutninga.

Áfangar II og III hafa engin áhrif á sjávarföll eða vatnsgæði.

2.9. Lífríki í fjöru og leiru

Framkvæmdin veldur beinni skerðingu á lífríki í fjöru og leiru í vegarstæði Vestfjarðavegar og Bíldudalsvegar, en leitast verður við að takmarka beina skerðingu á fjöru og leirur eins og kostur er.

Þar sem veglína þverar fjörð eða fjarðarbotn verður tryggt að sjávarföll verði eðlileg innan þverunar og telur Vegagerðin að sú forsenda leiði til þess að áhrif á lífríkið, utan þess svæðis sem lendir undir vegfyllingu, verði óveruleg. Einhver óvissa er þó vegna breytinga á straumum og áhrif þess á setflutninga og hvaða áhrif það hefur á líffræðilega þætti sjávar.

Tafla 29. Áhrif veglína á lífríki í fjörum og leirum á áfangi I.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Lífríki í fjörum og leirum	○	◆◆	○	◆◆	◆◆	◆◆

Áfangi III

Veglínur X og Y munu skerða lífríki í fjöru Reykjarfjarðar en er þó ekki innan neins verndarsvæðis. Með tilliti til stærðar beint raskaðra svæða, óvissu um óbeint rask og verndargildis fjöruvistgerða sem verða fyrir raski er mat Vegagerðarinnar að áhrif af **veglínum X**

Áfangi I

Eyjar, hólmar og sker á Breiðafirði ásamt fjörum í innri hluta fjarðarins njóta verndar skv. lögum nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar. Vatnsfjörður var lýstur friðland 1975. Leirur og sjávarfjarar njóta sérstakrar verndar samkvæmt 61. gr. náttúruverndarlaga (nr. 60/2013). Fjaran í Vatnsfirði er innan friðlands Vatnsfjarðar, innan verndarsvæðis Breiðafjarðar.

Veglínur A1, A2, A3, F, F2 og F3 munu skerða lífríki í fjöru og leirum á verndarsvæði Breiðafjarðar sem og innan friðlands Vatnsfjarðar. Framkvæmdin mun hafa varanleg en staðbundin áhrif á fjöru og leiru sem lenda undir vegarstæðinu. Með tilliti til stærðar svæða sem raskast beint við framkvæmdir, óvissu um óbeint rask og verndargildis fjöruvistgerða sem verða fyrir raski er mat Vegagerðarinnar að áhrif af **veglínum A1 og A3** verði óveruleg en að veglínur **A2, F, F2 og F3** hafi talsverð neikvæð áhrif á lífríki í fjörum og leirum.

Áhrif skerðingar búsvæða í fjöru og leiru í vegarstæðinu vegna lagningar Vestfjarðavegar eru varanleg en staðbundin. Svæðin sem skerðast eru ekki stór í samanburði við stærð leira og fjara í grenndinni.

og Y verði óveruleg. Miðað er við að **veglína Z** fylgi **veglínu X** í Reykjarfirði.

Áhrif skerðingar búsvæða í fjöru og leiru í vegarstæðinu vegna lagningar Bíldudalsvegar eru varanleg en staðbundin. Svæðin sem skerðast eru ekki stór í samanburði við stærð leira og fjara í grenndinni.

Tafla 30. Áhrif veglína á lífríki í fjörum og leirum á áfanga III.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Lífríki í fjörum og leirum	○	○	○

Niðurstaða

Á áfanga I er talið að framkvæmdir á veglínunum **A1 og A3** muni hafa *óveruleg áhrif* á lífríki í fjörum og leirum, en að **veglínur A2, F, F2 og F3** muni hafa *talsverð neikvæð áhrif* á sömu umhverfisþætti.

Talið er að framkvæmdir við áfanga II og III muni hafa *óveruleg áhrif* á lífríki í fjörum og leirum.

2.10. Jarðfræði

Framkvæmdin hefur bein neikvæð áhrif á jarðmyndanir, því þeim verður raskað með vegagerð og efnistöku. Áhrif vegagerðar á jarðmyndanir sem skorð er í, eru varanleg og óafturkræf. Áhrif vegagerðar á jarðmyndanir sem fyllt er yfir, má búast við að séu varanleg, en þau eru þó afturkræf. Áhrif framkvæmdarinnar taka ekki til umfangsmikils svæðis og eru staðbundin.

Við framkvæmdina raskast ýmsar jarðmyndanir, þ.e klappir, strandhjallar, vatna- og árset og setlagasyrpur. Einnig er mögulegt að svæðum

með jarðhita verði raskað. Verndargildi jarðmyndana á svæðinu er meira en ella vegna staðsetningar þeirra, þ.e. að þær eru innan friðlýsts svæðis Vatnsfjarðar eða Dynjanda, innan svæðis nr. 310 á C-hluta náttúruminjaskrár, innan verndarsvæðis Breiðafjarðar, eða hverfisverndarsvæðis H1 í Ísafjarðarbæ.

Áfangi I

Nýr Vestfjarðavegur á áfanga I er innan friðlýsts svæðis Vatnsfjarðar og svæðis sem nýtur verndar samkvæmt lögum nr. 54/1995 um vernd Breiðafjarðar. Engum jarðmyndunum sem njóta verndar 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 verður raskað. Vegagerðin telur að **veglínur A1, A2 og A3** muni hafa meiri neikvæð áhrif á jarðmyndanir en veglínur sem þvera fjörðinn vegna meira rasks á klöppum við veg, sérstaklega í Helluhlíð. Vegna staðsetningar eru áhrif allra veglína á áfanga I á jarðmyndanir talin *talsverð neikvæð*.

Tafla 31. Áhrif veglína á jarðmyndanir á áfanga I.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Klappir	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦
Jarðhiti	♦	♦	♦	○	○	○
Strandhjallar	○	○	○	○	○	○
Vatna- og árset	○	○	○	○	○	○
Setlagasyrpur	○	○	○	○	○	○

Áfangi II

Lagning nýs Vestfjarðavegar um Dynjandisheiði á áfanga II mun raska jarðmyndunum sem eru innan friðlýstra svæða Vatnsfjarðar og Dynjanda, innan svæðis nr. 310 á C-hluta náttúruminjaskrár og innan hverfisverndarsvæðis H1 í Ísafjarðarbæ. Engum jarðmyndunum sem njóta verndar 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 verður raskað. Klappir eru algengar á svæðinu og hafa allar

veglínurnar í för með sér rask á þeim, sem hefur talsverð neikvæð áhrif á jarðmyndanir þar sem farið er um vernduð svæði. Vegagerðin telur að á áfanga II muni framkvæmdir hafa talsverð neikvæð áhrif á klappir, en að **veglína E** muni hafa minni neikvæð áhrif en aðrar veglínur þar sem hún liggur í jarðgöngum á kafla. Vegna staðsetningar eru áhrif allra veglína á áfanga II á jarðmyndanir talin *talsverð neikvæð*.

Tafla 32. Áhrif veglína á jarðmyndanir á áfanga II.

	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Klappir	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦
Jarðhiti	○	○	○	○
Strandhjallar	○	○	○	○
Vatna- og árset	○	○	○	○
Setlagasyrpur	○	○	○	○

Áfangi III

Nýr Bíldudalsvegur á **áfanga III**, mun liggja yfir strandhjalla, sem og um vatna- og árset í Dufansdal, við Fossá og í Trostansfirði, en þar sem þær jarðmyndanir njóta ekki sérstakrar verndar og þessi svæði eru ekki á vernduðum svæðum þá er rask á þeim talið óverulegt.

Með góðri hönnun, frágangi og eftirliti með framkvæmdum er hægt að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdanna á jarðmyndanir. Áhrif allra veglína á áfanga III á jarðmyndanir eru talin *óveruleg*.

Tafla 33. Áhrif veglína á jarðmyndanir á áfanga III.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Klappir	◆	◆	◆
Jarðhiti	◆	◆	◆
Strandhjallar	○	○	○
Vatna- og árset	○	○	○
Setlagasyrpur	○	○	○

Niðurstaða

Vegagerðin telur að rask á jarðmyndunum á svæðinu sé ekki í andstöðu við verndarmarkmið í 3. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013. Á svæðinu eru ekki jarðmyndanir sem eru sérstakar eða einstakar á lands- eða heimsvísu. Engum jarðmyndunum sem njóta verndar 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 verður raskað en staðsetning framkvæmda innan verndarsvæða gerir það að verkum að jarðmyndanirnar hafa meira verndargildi en ella.

Engar sérstæðar jarðmyndanir sem taldar eru skipta miklu máli koma til með að raskast/eyðileggjast eða hverfa vegna framkvæmdanna. Í töflum 31. - 33. eru upplýsingar um þær jarðmyndanir sem koma til með að raskast, auk neikvæðra áhrifa á jarðhita. Framkvæmdir á Bíldudalsvegi hafa minni áhrif á jarðmyndanir en framkvæmdir á Vestfjarðavegi, því þær raska ekki jarðmyndunum innan verndarsvæða.

Niðurstaða Vegagerðarinnar er að lagning Vestfjarðavegar innan verndarsvæðanna á áfanga I og II muni hafa **talsverð neikvæð** áhrif á jarðmyndanir, óháð leiðarvali.

Vegagerðin telur að lagning Bíldudalsvegar á **áfanga III** muni hafa **nokkuð neikvæð** áhrif á jarðmyndanir, háð leiðarvali.

2.11. Landslag og ásýnd lands

Fyrirhuguð framkvæmd hefur áhrif á víðfeðmt svæði og hefur hluti framkvæmdasvæðis gildi á landsvísu vegna lagalegrar verndunar og stöðu á náttúruminjasrá. Þessir þættir auka verndargildi svæðisins en því hærra verndargildi sem svæðið býr yfir, þeim mun viðkvæmara er það talið vera fyrir breytingum. Framkvæmdin kemur til með að hafa bæði afturkræfar og óafturkræfar breytingar

í för með sér og munu sumar þeirra valda verulegum varanlegum breytingum á landslagi. Neikvæð áhrif er að hluta til hægt að lágmarka með því að beita mótvægisáðgerðum.

Áætlað framkvæmdasvæði nær yfir nokkuð stórt landsvæði með ólíkum landslagsþáttum og var því skipt upp í fjórtán minni svæði. Stuðst var við stöðvanúmer í veglínunum og áberandi skil í landslagi ásamt skilum á milli veglína ef hægt var. Skiptingu svæðanna má sjá á mynd.

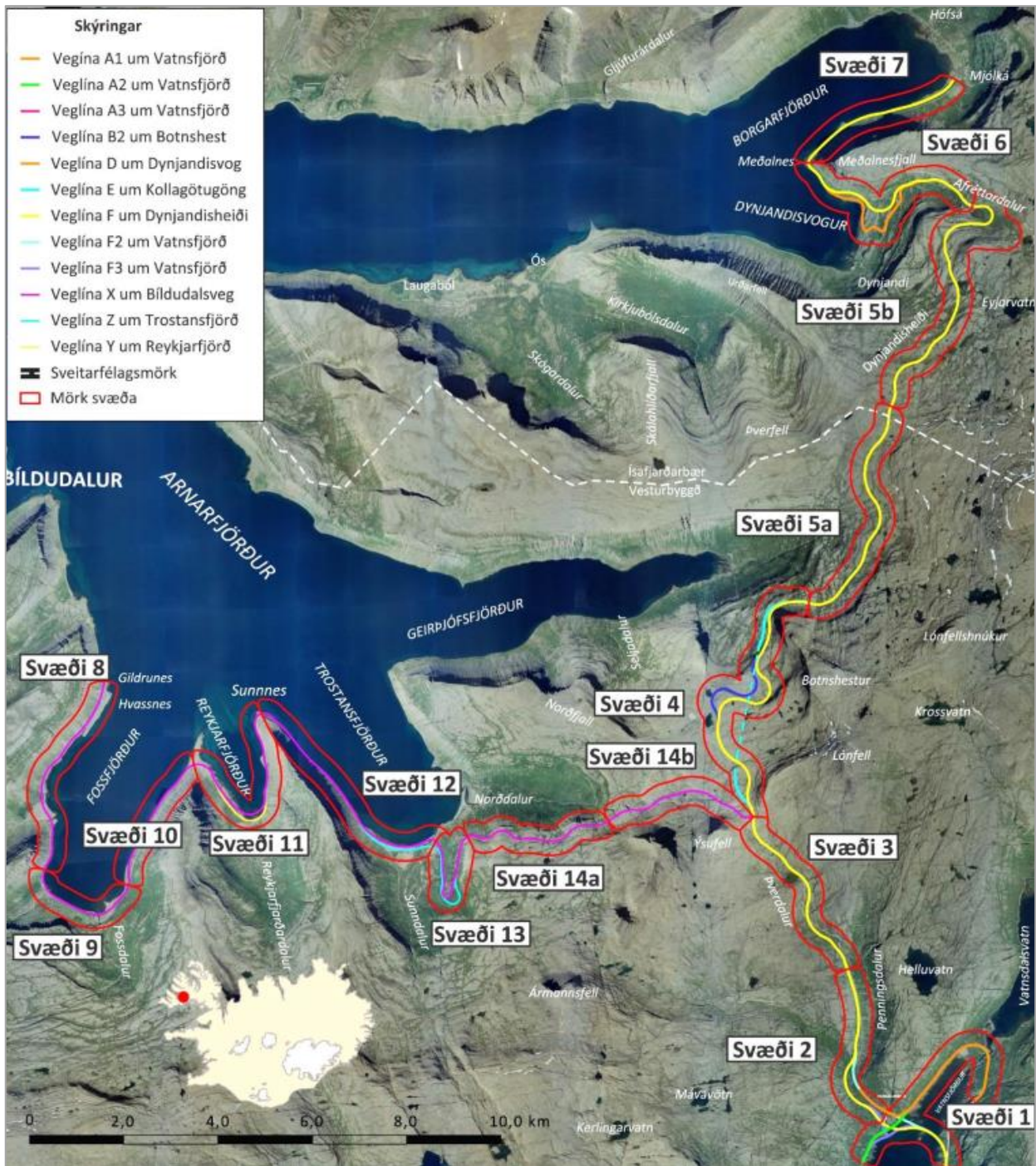
Áfangi I

Á áfanganum eru tvö svæði:

- Svæði 1 Hörgsnes í Vatnsfirði - Pennunes
- Svæði 2 Pennunes - Þverdalsá

Um svæðin liggja 6 veglínur; **veglínur A1, A2, A3, F, F2 og F3**. Á áfanga I er ein skering skilgreind sem náma. Á áfanganum verða engar námur opnaðar utan vegsvæðis.

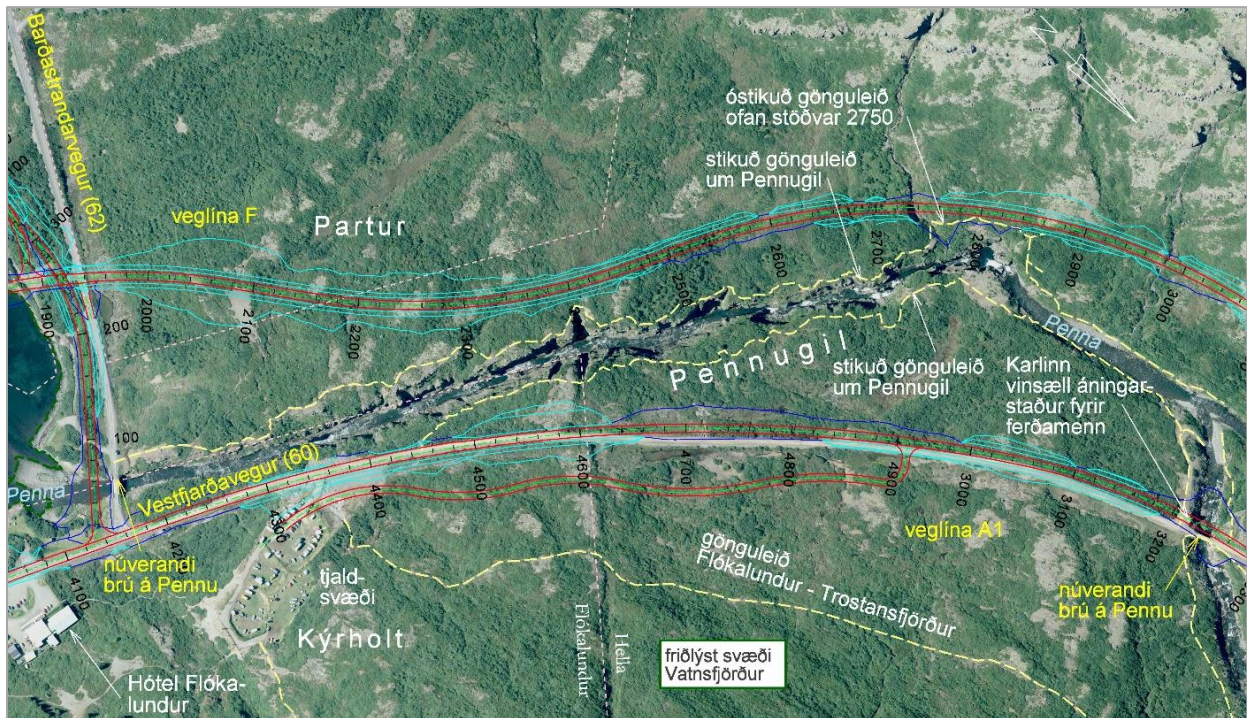
Á **áfanga I** eru minnstu áhrifin á landslag og sjónræna þætti ef farin er **veglína A1 eða A3**. Mestu áhrifin eru talin vera af **veglínu F, F2 og F3** sem þvera Vatnsfjörð (svæði 1). Í Penningsdal (svæði 2) hafa **veglínur A1 og F2** óveruleg áhrif en tengivegir við þær veglínur hafa talsverð neikvæð áhrif. **Veglínur F, A2, A3 og F3** hafa talsverð neikvæð áhrif í Penningsdal. Á **áfanga I** er líklegast að verði mestu sjónrænu áhrifin og áhrif á landslag af þessum þremur áföngum framkvæmdarinnar, og á það helst við um þverun Vatnsfjarðar. Sú þverun getur haft áhrif á svæði og vistkerfi sem vernduð eru með náttúruverndarlögum, svæði sem verndað er með lögum um vernd Breiðafjarðar og á friðlýst svæði Vatnsfjarðar og svo getur framkvæmdin einnig haft áhrif á upplifunargildi þeirra sem nota svæðið, bæði þeirra sem eru í lengri og styttri tíma.

Skipting framkvæmdasvæðis í 14 svæði. Rauðar línur tákna útlínur svæða (kort: NAVE/HBA, loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Tafla 34. Áhrif veglína á landslag á áfanga I.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Svæði 1	○	◆◆	○	◆◆◆	◆◆◆	◆◆◆
Svæði 2	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆

Veglínur F og A1 í Pennudal (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Áfangi II

Á áfanganum eru fimm svæði:

- Svæði 3 Þverdalsá - Þverdalsskarð
- Svæði 4 Þverdalsskarð - Botnshestur
- Svæði 5 Botnshestur - Afréttarvatn
- Svæði 6 Afréttarvatn - Meðalnes
- Svæði 7 Meðalnes - Mjólkárverkjun

Um svæðin liggja 4 veglínur; **F, B2, D og E**. Á þeim eru 12 námur sem flestar eru skeringar

Tafla 35. Áhrif veglína á landslag á áfangi II.

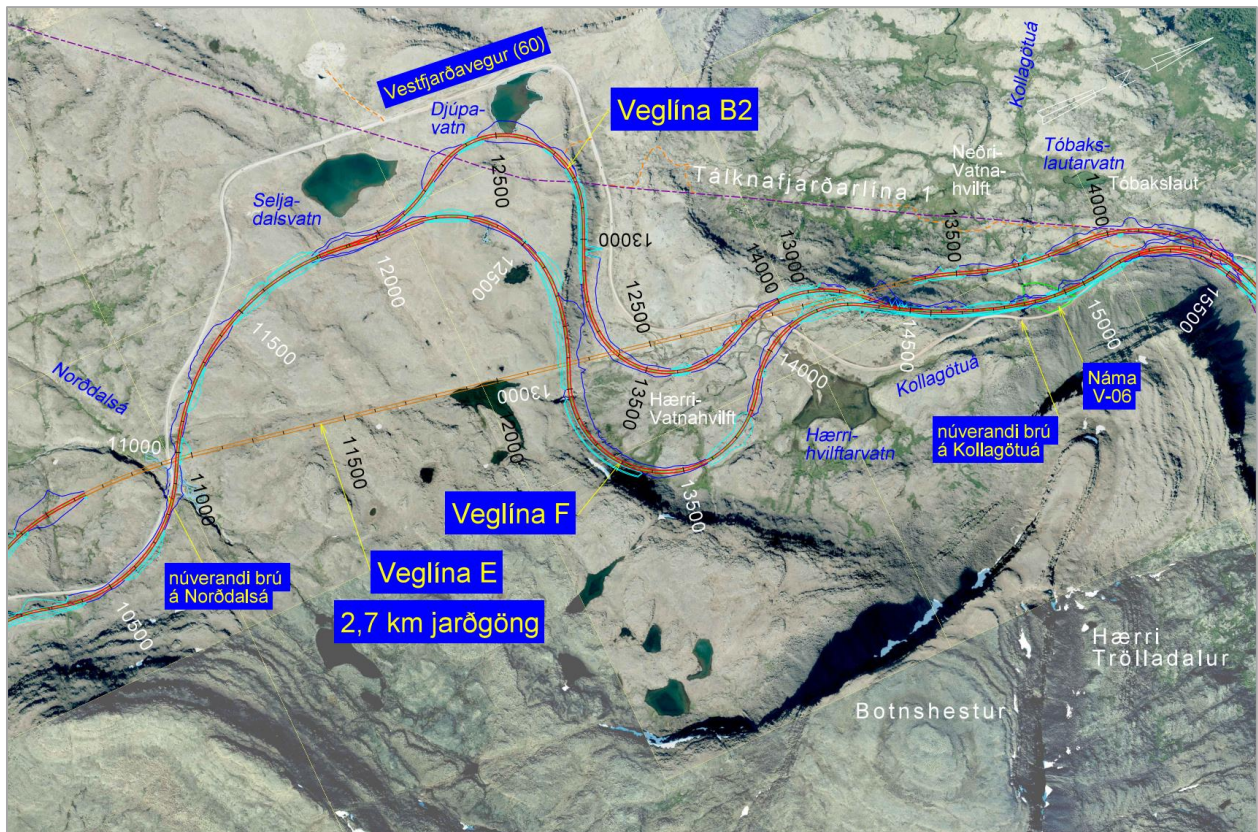
	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Svæði 3	○	○	○	○
Svæði 4	○	○	○	○
Svæði 5	○	○	○	○
Svæði 6	◆◆	◆◆	○	◆◆
Svæði 7	○	○	○	○

meðfram vegi. Aðeins tvær námur eru utan vegsvæðis.

Á áfangi II eru þrjár veglínur við Botnshest (svæði 4) **veglína F, B2 og E** og eru allar taldar hafa óveruleg áhrif á landslag og sjónræna þætti. Við Dynjanda (svæði 6) hefur **veglína D** óveruleg áhrif en **veglína F** talsverð neikvæð áhrif. Á öðrum svæðum er **veglína F** talin valda óverulegum áhrifum á landslag og sjónræna þætti.

Vestfjarðavegur við „Dynjandistjörn“.

Veglínur F, B2 og E við Djúpa-vatn (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Áfangi III

Á áfanganum eru sjö svæði:

- Svæði 8 Gildrunes - Þernudalur
- Svæði 9 Þernudalur - Fossdalur
- Svæði 10 Hrafnsskagahlíð
- Svæði 11 Reykjarfjörður
- Svæði 12 Sunnnes - Trostansfjörður
- Svæði 13 Trostansfjörður - Neðrafell
- Svæði 14 Neðrafell - Ýsufell

Um svæðin liggja 3 veglínur; **X**, **Y** og **Z**. Á þeim eru 7 námur sem flestar eru skeringar meðfram vegi. Aðeins ein náma er utan vegsvæðis.

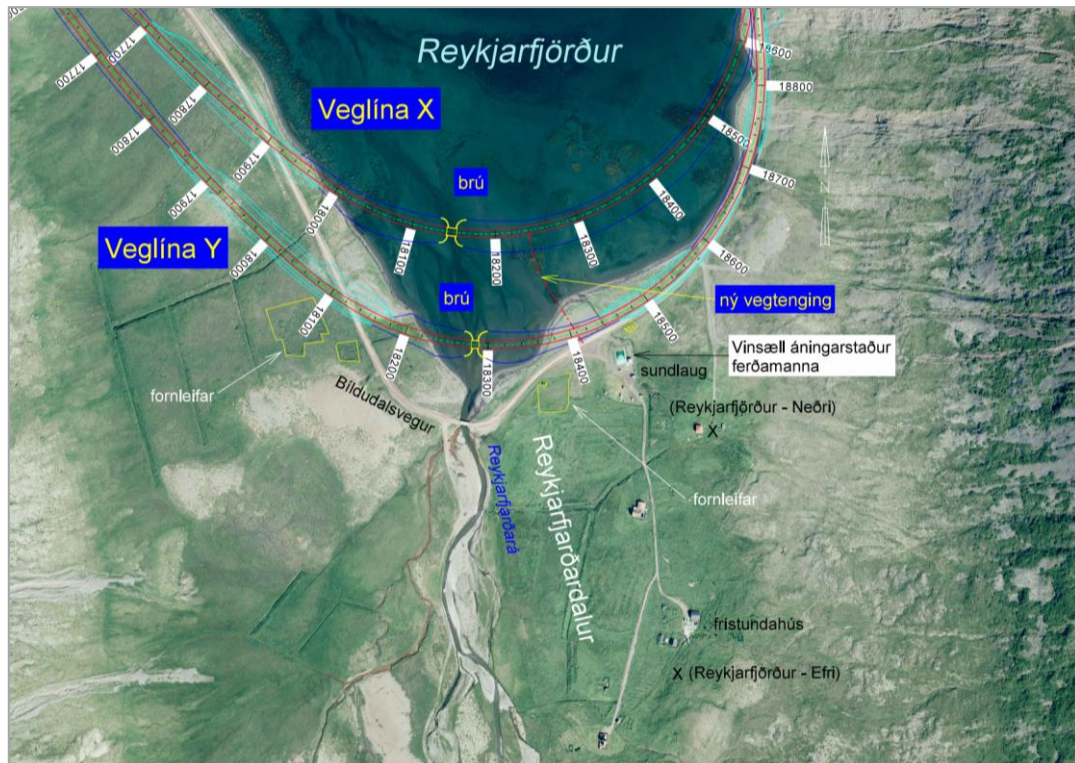
Á **áfangi III** sem er Bíldudalsvegur (63) hefur **veglína X** óveruleg áhrif nema talsverð neikvæð í Reykjarfirði (svæði 11) þar sem **veglína Y** hefur óveruleg áhrif. Í Trostansfirði (svæði 13) hefur

veglína Z talsverð neikvæð áhrif á hlíðar Sundals þar sem **veglína X** hefur óveruleg áhrif.

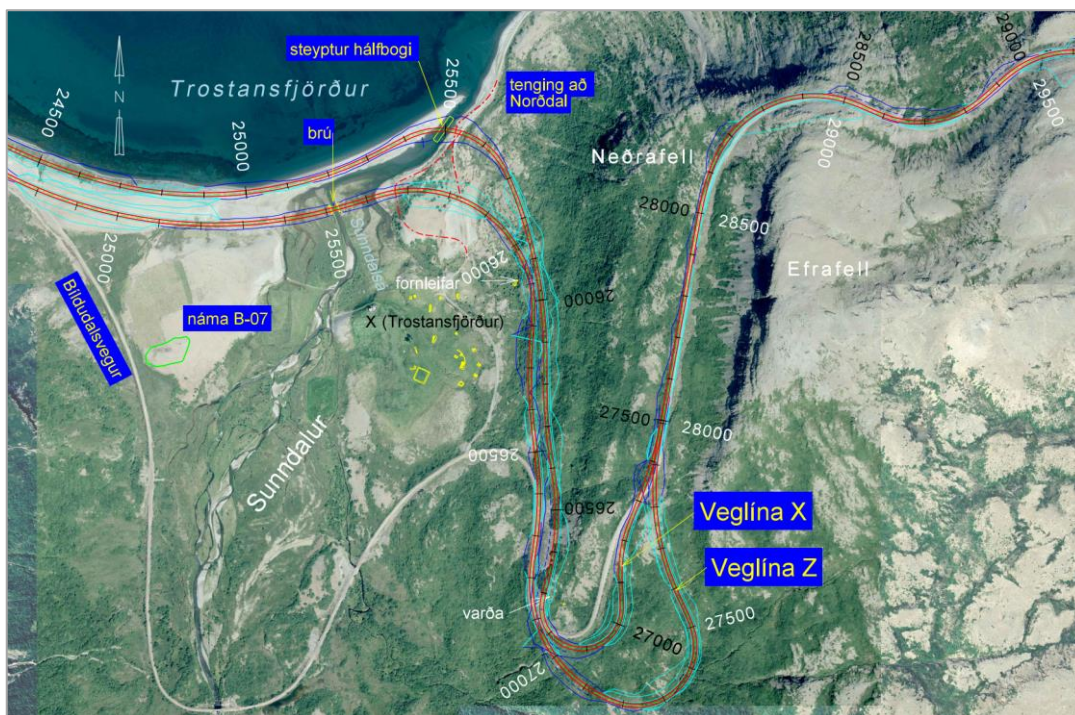
Vegfarendur eiga leið um allt svæðið, bæði íbúar nærliggjandi sveitarfélaga og bændur á svæðinu ásamt ferðamönnum. Framkvæmdin í heild mun bæta samgöngur um svæðið, auka öryggi og minnka rykmengun.

Tafla 36. Áhrif veglína á landslag á áfangi III.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Svæði 8	○	○	○
Svæði 9	○	○	○
Svæði 10	○	○	○
Svæði 11	◆◆	○	◆◆
Svæði 12	○	○	○
Svæði 13	○	○	◆◆
Svæði 14	○	○	○

Veglínur X og Y í Reykjarfirði (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Veglínur X og Z í Trostansfirði (loftmynd: Loftmyndir ehf.).

Niðurstöður

Niðurstöður mats á áhrifum framkvæmdanna á landslag og sjónræna þætti á **áfangi I** eru að **veglína F** hefur *veruleg neikvæð* áhrif í Vatnsfirði og *talsverð neikvæð* áhrif í Penningsdal. **Veglína A1** hefur *óveruleg* áhrif en *talsverð neikvæð* áhrif vegna tengivegarins við tjaldsvæðið við Flókalund. **Veglína A2** hefur *óveruleg* áhrif í Vatnsfirði en *talsverð neikvæð* áhrif við ós Pennu

og í Penningsdal og **veglína A3** hefur *óveruleg* áhrif í Vatnsfirði en *talsverð neikvæð* áhrif við Pennu og í Penningsdal. **Veglína F2** hefur *verulega neikvæð* áhrif í Vatnsfirði en *óveruleg* áhrif í Penningsdal en tengivegur við tjaldsvæðið við Flókalund hefur *talsverð neikvæð* áhrif. **Veglína F3** hefur *veruleg neikvæð* áhrif í Vatnsfirði og *talsverð neikvæð* áhrif í Penningsdal. Ef veglínurnar eru bornar saman

eru minnstu áhrif á landslag og sjónræna þætti í Vatnsfirði talin af **veglínum A1 og A3**. Mestu áhrifin í Vatnsfirði hafa **veglínur F, F2 og F3**. Í Penningsdal hafa **veglínur A1 og F2** minnstu áhrifin en tengivegir við þær veglínur hafa *talsverð neikvæð* áhrif.

Niðurstöður mats á áhrifum á landslag og sjónræna þætti á **áfanga II** eru að **veglína F** hafi *óveruleg* áhrif stærsta hluta leiðarinnar en *talsverð neikvæð* áhrif í Dynjandisvogi. Ef bornar eru saman veglínur sem liggja um sömu svæði hafa allar veglínurnar **F, B2 og E** við Botnshest *óveruleg* áhrif. Við Dynjanda hefur **veglína D** *óveruleg* áhrif en **veglína F** *talsverð neikvæð* áhrif.

Niðurstöður mats á áhrifum á landslag og sjónræna þætti á **áfanga III**, Bíldudalsvegi (63) eru að **veglína X** hafi *óveruleg* áhrif stærsta hluta leiðarinnar en *talsverð neikvæð* áhrif í Reykjarfirði. **Veglína Y** í Reykjarfirði hafi *óveruleg* áhrif og **veglína Z** í Trostansfirði hafi *óveruleg* áhrif á Sunnhlíðina en *talsverð neikvæð* áhrif í Sunddal. Neikvæð áhrif er að hluta til hægt að lágmarka með því að beita aðgerðum til að draga úr þeim.

Vegagerðin telur að á **áfanga I** muni veglínur hafa eftirfarandi heildaráhrif á landslag: **veglínur F, F2 og F3** *veruleg neikvæð* áhrif, **veglína A2** *talsverð neikvæð* áhrif og **veglínur A1 og A3** *nokkuð neikvæð* áhrif, á **áfanga II** muni **veglínur F, B2 og E** hafa *nokkuð neikvæð* áhrif og **veglína D** *óveruleg* áhrif og á **áfanga III** muni **veglínur X og Z** hafa *nokkuð neikvæð* áhrif og **veglína Y** *óveruleg* áhrif.

2.12. Verndarsvæði

Nýr og endurbýggður Vestfjarðavegur mun hafa bein neikvæð áhrif á verndarsvæði og vistgerðir sem njóta verndar. Núverandi vegur liggur þegar um verndarsvæðin og klýfur þau, en nýr vegur mun kljúfa þau frekar. Við framkvæmdir verður reynt að raska sem minnstu svæði og frágangur verður vandaður. Vegagerðin telur að fram-

kvæmdirnar geti þó haft neikvæð áhrif á verndarsvæðin. Áhrifin verða staðbundin. Áhrif framkvæmdanna á verndarsvæði taka ekki til umfangsmikils svæðis, en svæðið er viðkvæmt fyrir breytingum vegna náttúruvafars.

Áfangi I³

Framkvæmdir á áfanganum munu raska friðlýstu svæði Vatnsfjarðar og mögulega verndarsvæði Breiðafjarðar. Einnig skerða þær vistkerfi sem vernduð eru með náttúruverndarlögum nr. 60/2013, þ.e. votlendi, sjávarfitjar og leirur.

Veglínur sem þvera Vatnsfjörð raska verndarsvæðum á styttri kafla en veglínur sem liggja fyrir fjörðinn. Vegagerðin telur að áhrif framkvæmdarinnar á friðlýst svæði Vatnsfjarðar verði nær eingöngu á framkvæmdatíma, þau verði staðbundin en varanleg og að einhverju leyti í ósamræmi við ákvæði um friðlýsinguna. Áhrifin verði því *talsverð neikvæð* óháð leiðarvali.

Vegagerðin telur að áhrif **veglína A2, F, F2, og F3** á verndarsvæði Breiðafjarðar falli undir nokkuð neikvæð áhrif. Áhrifin eru að einhverju leyti í ósamræmi við lög um verndun Breiðafjarðar, afturkræf, staðbundin og taka ekki til umfangsmikils svæðis. Áhrif **veglína A1 og A3** á verndarsvæðið eru *óveruleg*.

Áhrif veglína á vernduð vistkerfi eru staðbundin en mismunandi. Veglínur sem þvera Vatnsfjörð raska fjölbreyttari vistkerfum en veglínur sem liggja fyrir fjörðinn. Framkvæmdir á **veglínu A2, A3, F og F3** munu hafa nokkuð neikvæð og óafturkræf áhrif á votlendi sem njóta verndar innan framkvæmdasvæðisins. Mótvægisáðgerðir að framkvæmdum loknum munu ef til vill geta dregið úr þeim áhrifum. **Veglínur A1 og F2** hafa *óveruleg* áhrif á votlendi. **Veglínur F, F2 og F3** sem þvera Vatnsfjörð skerða sjávarfitjar austan Vatnsfjarðar lítilsháttar. Áhrif þeirra á sjávarfitjar eru nokkuð neikvæð en áhrif **veglínu A1, A2 og A3** eru *óveruleg*. Aðeins ein veglína, **veglína F2**, raskar leirum. Áhrif hennar á leirur eru nokkuð neikvæð en áhrif annarra veglína eru *óveruleg*.

Tafla 37. Áhrif veglína á verndarsvæði á **áfanga I**.

	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
Friðlýst svæði	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦
Lög um vernd Breiðafjarðar	○	♦	○	♦	♦	♦
Lög um náttúruvernd						
- votlendi ≥ 2 ha.	○	♦	♦	♦	○	♦
- leirur	○	○	○	○	♦	○
- sjávarfitjar	○	○	○	♦	♦	♦

³ Kaflinn hefur verið endurskoðaður og er því ekki eins og í samantekt og kafla 6.13.7. í frummatsskýrslu.

Áfangi II

Framkvæmdir á áfanganum munu raska tveimur friðlýstum svæðum, þ.e. Vatnsfirði og Dynjanda, svæði nr. 310 á C-hluta náttúruminjaskrár og hverfisverndarsvæði H1. Einnig skerða þær vernduð vistkerfi þ.e. votlendi, tjarnir og stöðuvötn og liggja nálægt fossi.

Veglína D sem fylgir núverandi vegi raskar friðlýsta svæðinu við Dynjanda meira en **veglína F** því hún er lengri. Mikið rask yrði meðfram núverandi vegi þótt nýr vegur fylgdi honum. Núverandi vegur liggur nú þegar um verndarsvæðið og við framkvæmdir verður reynt að raska kjarrlendi sem minnst og við frágang verður miðað við að rækta upp staðargróður á röskuðum svæðum. Vegagerðin telur að áhrif framkvæmdarinnar á friðlýst svæði verði nær eingöngu á framkvæmdatíma, þau verði staðbundin en varanleg og að einhverju leyti í ósamræmi við ákvæði um friðlýsingu svæðanna. Áhrifin verði því talsverð neikvæð óháð leiðarvali. Áhrif framkvæmdarinnar á svæði á náttúruminjaskrá verða aðallega vegna beinnar röskunar á landslagi á framkvæmdasvæðinu. Gert er ráð fyrir að áhrif framkvæmdarinnar á landslag verði að hluta til tímabundin. Þegar frágangi á svæðinu verður lokið mun sárið í landslaginu ekki verða áberandi. Vegagerðin telur að áhrif framkvæmd-

arinnar á svæði á C-hluta náttúruminjaskrár verði nokkuð neikvæð, óháð leiðarvali því þótt hún sé innan svæðis sem nýtur verndar, þá hefur hún ekki veruleg áhrif á þá þætti innan svæðisins sem hafa verndargildi, sem eru fjölbreytt og fagurt landslag, ríkulegur gróður og skóglendi. Auk þess liggur núverandi vegur þegar um svæðið.

Vegagerðin telur að áhrif framkvæmdarinnar á hverfisverndarsvæði H1 verði nokkuð neikvæð, óháð leiðarvali því þótt hún sé innan svæðis sem nýtur verndar, þá liggur núverandi vegur þegar um svæðið og hún hefur ekki veruleg neikvæð áhrif á þá þætti innan svæðisins sem hafa verndargildi. Við framkvæmdir verður reynt að raska kjarrlendi og votlendi sem minnst og við frágang verður miðað við að rækta upp staðargróður á röskuðum svæðum.

Áhrif veglína á vernduð vistkerfi eru staðbundin en mjög sambærileg fyrir þær veglínur sem lagðar eru fram. Framkvæmdir munu hafa nokkuð neikvæð og óafturkræf áhrif á votlendi sem njóta verndar innan framkvæmdasvæðisins. Mót-vægisaðgerðir að framkvæmdum loknum munu ef til vill geta dregið úr þeim áhrifum. Framkvæmdir munu hafa nokkuð neikvæð áhrif á stöðuvötn og tjarnir sem njóta verndar innan framkvæmdasvæðisins en Kálfeyrarfossi í Dynjandisá verður ekki raskað, óháð leiðarvali.

Tafla 38. Áhrif veglína á verndarsvæði á áfangi II.

	Veglína F	Veglína B2	Veglína D	Veglína E
Friðlýst svæði	♦♦	♦♦	♦♦	♦♦
Náttúruminjaskrá	♦	♦	♦	♦
Hverfisvernd	♦	♦	♦	♦
Lög um náttúruvernd				
- votlendi ≥ 2 ha.	♦	♦	♦	♦
- stöðuvötn og tjarnir ≥ 0,1 ha.	♦	♦	♦	♦
- fossar	○	○	○	○

Áfangi III

Framkvæmdir á áfanganum munu skerða vernduð vistkerfi þ.e. votlendi, sjávarfitjar og tjarnir. Áhrif veglína á vernduð vistkerfi eru staðbundin en mjög sambærileg fyrir þær veglínur sem lagðar eru fram. Nýr Bíldudalsvegur mun skerða sjávarfitjar í Fossfirði lítillsháttar og

hafa nokkuð neikvæð áhrif á þær. Framkvæmdir munu hafa nokkuð neikvæð og óafturkræf áhrif á votlendi sem njóta verndar innan framkvæmdasvæðisins. Mót-vægisaðgerðir að framkvæmdum loknum munu ef til vill geta dregið úr þeim áhrifum. Framkvæmdir munu hafa nokkuð neikvæð áhrif á tjarnir sem njóta verndar innan framkvæmdasvæðisins.

Tafla 39. Áhrif veglína á verndarsvæði á áfangi III.

	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
Lög um náttúruvernd			
- votlendi ≥ 2 ha.	♦	♦	♦
- stöðuvötn og tjarnir ≥ 0,1 ha.	♦	♦	♦
- sjávarfitjar	♦	♦	♦

Umræður

Samkvæmt 61. gr. laga um náttúruvernd (nr. 60/2013) ber að forðast að raska vistkerfum sem njóta sérstakrar verndar nema brýna nauðsyn beri til. Þrátt fyrir þau áhrif sem framkvæmdin mun hafa á verndarsvæði og vistkerfi sem njóta verndar, telur Vegagerðin að framkvæmdin sé ekki í andstöðu við verndarmarkmið í 2. og 3. gr. náttúruverndarlaga, því hún mun ekki draga úr líffræðilegri eða jarðfræðilegri fjölbreytni eða fjölbreytni landslags á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði.

2. gr. Verndarmarkmið fyrir vistgerðir, vistkerfi og tegundir verða uppfyllt:

- Fjölbreytni vistgerða innan náttúrulegra útbreiðslusvæða þeirra, með þeirri tegunda-fjölbreytni og þeim vistfræðilegu ferlum sem einkenna hverja vistgerð, verður viðhaldið á mögulegu framkvæmdasvæði þótt vistfræðilega mikilvægum vistkerfum verði raskað. Framkvæmdin mun skerða mikilvæg vistkerfi hlutfallslega mjög lítið, sé lítið til stærðar slíkra vistkerfa innan landsins í heild.
- Með mótvægisáðgerðum, uppgræðslu og endurheimt verður staðið vörð um vistkerfi landsins svo eðli þeirra, gerð og virkni sé tryggð til framtíðar.
- Við frágang svæða, uppgræðslu og notkun svarðlags verða tegundir lífvera og erfðafræðileg fjölbreytni þeirra varðveitt og ákjósanleg verndarstaða þeirra tryggð þannig að tegundirnar nái að viðhalda sér í lífvænlegum stofnum til lengri tíma á náttúrulegum búsvæðum sínum.

3. gr. Verndarmarkmið fyrir jarðminjar, vatnasvæði, landslag og víðerni verða uppfyllt:

- Framkvæmdin mun ekki hafa áhrif á jarðfræðilega ferla og fyrirbæri sem gefa samfellt yfirlit um jarðsögu landsins.
- Á svæðinu eru engar jarðmyndanir sem eru sérstakar eða einstakar á svæðis-, lands- eða heimsvísu.
- Engum fossum verður raskað en á framkvæmdasvæðinu eru stöðuvötn sem verður raskað. Þeim hefur verið raskað áður við lagningu núverandi vegar.
- Á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði verður landslagi innan verndarsvæða raskað en skeringar vegna vegagerðar teljast vera óafturkræfar. Telja má að landslag innan verndarsvæða sé sérstætt eða fágætt eða sérlega verðmætt vegna fagurfræðilegs

og/eða menningarlegs gildis. Landslaginu hefur þegar verið raskað, m.a. með lagningu núverandi vegar. Við framkvæmdina verður aðeins litlum hluta af landslaginu innan verndarsvæðanna raskað, og áhrifin verða staðbundin. Leitast er við að draga úr raski eftir því sem frekast er unnt og hefur ákvæða 68. og 69. gr. laganna verið gætt í því sambandi.

Við framkvæmdir á svæðinu verður reynt að raska sem minnst óhreyfðu landi og við frágang verður framkvæmdasvæðið lagað vel að óhreyfðu landi meðfram því.

Vegagerðin telur að með mótvægisáðgerðum megi draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar á landslag. Vegagerðin telur einnig að þrátt fyrir raskið verði landslag á svæðinu sem er sérstætt eða fágætt eða sérlega verðmætt varðveitt.

- Engin víðerni eru á mögulegu framkvæmda-svæði.

Forðast ber að raska sérstökum vistkerfum og jarðminjum nema brýna nauðsyn beri til, sbr. 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Slíkt rask hefur alltaf í för með sér neikvæð áhrif í skilningi náttúruverndarlaga en verður þó ekki talið fara gegn markmiðum laganna enda er tilgangur þeirra og markmið ekki aðeins að vernda náttúruna heldur einnig að tryggja rétt almennings til að komast um landið og njóta þess í sátt við náttúruna, landsmönnum til heilsubótar og velsældar.

Við ákvörðun um legu þeirra leiða sem koma til greina við lagningu nýs Vestfjarðavegar og Bíldudalsvegar, var forðast að raska vistkerfum sem njóta verndar. Niðurstaðan var að landslagið á mögulegu framkvæmdasvæði hafi þau áhrif að ekki sé mögulegt að leggja greiðfæra og örugga vegi um svæðið án þess að raska slíkum vistkerfum. Því er *brýn nauðsyn* að raska vistkerfum sem njóta verndar til að hægt sé að leggja veg um svæðið sem uppfyllir kröfur samfélagsins til nýrra vega.

Framkvæmdir á **áfanga II** skerða slíkt vistkerfi mest en framkvæmdir á **áfanga I** skerða þau minnst. Á öllum áföngum og veglínunum, **nema veglínun A1 og F2 á áfanga I**⁴, er um að ræða varanlega skerðingu á votlendi stærra en 2 ha. Einnig verður skerðing á sjávarfritjum, leirum og stöðuvötnum eða tjörnum. Mótvægisáðgerðir geta aðeins dregið úr áhrifunum en ekki komið í veg fyrir að vistkerfin skerðist. Vegagerðin telur að framkvæmdir á **áfanga I, II og III** muni hafa **nokkuð neikvæð** áhrif á vistkerfi sem vernduð eru

⁴ Setningin hefur verið endurskoðuð og er því ekki eins og í samantekt og kafla 6.13.8. í frummatsskýrslu.

samkvæmt lögum nr. 80/2013 um náttúruvernd, óháð leiðarvali.

Núverandi Vestfjarðavegur liggur um svæði nr. 310 á náttúruminjaskrá á **áfanga II**. Samkvæmt 37. gr. náttúruverndarlaga (nr. 60/2013) ber að forðast að raska svæðum eða náttúrumyndunum sem skráðar hafa verið á **C-hluta náttúruminjaskrár** nema *almannahagsmunir krefjist þess* og annarra kosta hafi verið leitað. Landslagið á mögulegu framkvæmdasvæði er þannig að litlir möguleikar eru á að leggja Vestfjarðaveg utan þess. Vegagerðin hefur leitað leiða til að forðast rask á svæði nr. 310 með því að fylgja núverandi vegi um svæðið þar sem það er hægt. Áhrif framkvæmdar verða aðallega vegna beinnar röskunar á viðkomandi svæði á náttúruminjaskrá. Gert er ráð fyrir að áhrif framkvæmdar á landslag og gróðurfar verði að hluta til tímabundin. Þegar uppgræðslu á viðkomandi svæði verður lokið mun sárið í landslagið hvorki verða áberandi né gróðurinn skera sig úr. Áhrif **áfanga II** á svæði á C-hluta náttúruminjaskrár verða **nokkuð neikvæð**. Aðrir áfangar hafa ekki áhrif á svæðið.

Mögulegt er að framkvæmdir á **áfanga I** verði innan verndarsvæðis Breiðafjarðar sem verndað er með lögum nr. 54/1995. Verndunin tekur einkum til landslags, jarðmyndana, lífríkis og menningarmínja. Ákvæði laganna taka til allra eyja, hólma og skerja á Breiðafirði ásamt fjörum í innri hluta fjarðarins. Lögini taka hvergi til lands ofan stórstraumsflóðfars nema í eyjum, hólum og skerjum.

Veglínur A2, F, F2 og F3 raska verndarsvæði Breiðafjarðar og hafa **nokkuð neikvæð** áhrif á það. Áhrifin eru afturkræf, staðbundin og taka ekki til umfangsmikils svæðis. Áhrif **veglína A1 og A3** á verndarsvæðið eru *óveruleg*.

Framkvæmdir á **áfanga I og II** verða innan friðlýstra svæða Vatnsfjarðar og Dynjanda. Allar veglínur sem lagðar eru fram á **áfanga I** munu raska friðlýstu svæði Vatnsfjarðar. Veglínur sem liggja fyrir fjörðinn, **veglína A1, A2 og A3**, raska verndarsvæðinu meira en veglínur sem þvera fjörðinn, **veglína F, F2 og F3**. Vegagerðin telur að áhrif **áfanga I** á friðlýsta svæðið verði nær eingöngu á framkvæmdatíma, þau verði staðbundin en varanleg og að einhverju leyti í ósamræmi við ákvæði um friðlýsingu Vatnsfjarðar. Áhrifin verði því **talsverð neikvæð** óháð leiðarvali. Á **áfanga II** verður friðlýstu svæðunum Vatnsfirði og Dynjanda raskað. Vegagerðin telur að áhrif **áfanga II** á friðlýst svæði verði nær eingöngu á framkvæmdatíma, þau verði staðbundin en varanleg og að einhverju leyti í ósamræmi við ákvæði um

friðlýsingu svæðanna. Áhrifin verði því **talsverð neikvæð** óháð leiðarvali.

Framkvæmdir á **áfanga II** verða innan hverfisverndarsvæðis H1 í Aðalskipulagi Ísafjarðarbæjar 2008-2020. Hverfisverndinni er ætlað að varðveita sérkenni svæðanna, þ.e. menningar- og náttúrumínjar á afskekktum svæðum og hálendi. Framkvæmdin mun ekki hafa neikvæð áhrif á sérkenni hverfisverndarsvæðis H1. Fyrirhuguð framkvæmd felur í sér endurbyggingu núverandi vegar eða lagningu nýs vegar í grennd við núverandi veg. Núverandi vegur liggur um svæðið á 15,6 km löngum kafla en nýr Vestfjarðavegur mun liggja um svæðið á styttri kafla. Mestra áhrifa kemur til með að gæta á framkvæmdartíma en þau eru að mestu afturkræf og óveruleg. Hverfisverndarsvæðið ætti ekki að tapa gildi sínu þar sem fyrirhugað vegstæði liggur mjög nálægt núverandi vegi og áhrifin því ekki mikil. Vegagerðin telur að framkvæmdin muni hafa **nokkuð neikvæð** áhrif á hverfisverndarsvæði H1, óháð leiðarvali.

Niðurstaða

Leitað hefur verið leiða til að forðast að raska vistkerfum sem njóta verndar. Niðurstaðan er að *brýn nauðsyn* er að raska vistkerfum sem njóta verndar til að hægt sé að leggja veg um fyrirhugað framkvæmdasvæði á **áfanga I, II og III**, veg sem uppfyllir kröfur samfélagsins um öryggi og greiðfærni.

Ekki er talið mögulegt að leggja Vestfjarðaveg án þess að raska verndarsvæðum. Reynt verður að draga úr raski eins og framast er unnt vegna framkvæmda innan friðlandsins Vatnsfjarðar, verndarsvæðis Breiðafjarðar, svæðis nr. 310 á C-hluta náttúruminjaskrár, hverfisverndarsvæðis H1 og friðlýsta náttúruvættisins Dynjanda. Niðurstaðan er að *almannahagsmunir krefjist þess* að verndarsvæðum verði raskað vegna framkvæmda á **áfanga I og II**.

Rask á verndarsvæðum ber að meta sem verulega neikvætt ef raskið er í „*ósamræmi við ákvæði laga og reglugerða, almenna stefnumörkun stjórnvalda eða alþjóðasamninga sem Ísland er aðili að*“. Rask af völdum skeringa vegna vegagerðar innan verndarsvæða og á vistkerfum sem njóta verndar er varanlegt og áhrifin óafturkræf. Vegagerðin telur að á **áfanga I og II** muni áhrif allra leiðanna á verndarsvæði verða **talsverð neikvæð** en að á **áfanga III** muni áhrif allra leiðanna á verndarsvæði verða **nokkuð neikvæð**. Telja má að áhrif framkvæmdanna á verndarsvæði séu að mestu varanleg en staðbundin.

2.13. Samlegðaráhrif með öðrum framkvæmdum á Vestfjarðavegi við Breiðafjörð

Í leiðbeiningum Skipulagsstofnunar segir: „*Samlegðaráhrif: Hér er hugtakið samlegðaráhrif bæði notað um svokölluð samvirk (e. synergistic) og sammögnuð (e. cumulative) áhrif, þ.e. um áhrif mismunandi þátta framkvæmdar eða áætlunar sem hafa samanlagt tiltekin umhverfisáhrif eða sem jafnvel magnast upp yfir tiltekið tímabil. Þetta getur einnig varðað áhrif sem fleiri en ein framkvæmd eða áætlanir hafa samanlagt eða sammagnað á tiltekinn umhverfisþátt eða tiltekið svæði.*“

Endurbætur á Vestfjarðavegi um Barðastrandar-sýslur hafa staðið yfir í meira en 20 ár. Við Breiðafjörðinn er fjaran mjög breytileg eftir sjávarföllum og víða eru skerjatangar, sker, hólmar, eyjar og miklar leirur.

Við vegaf framkvæmdir á svæðinu var nauðsynlegt á nokkrum köflum vegna aðstæðna að leggja Vestfjarðaveg niður í fjöru, á mörkum lands og sjávar, t.d. við Múlaklif í Kollafirði, við botn Vattarfjarðar og við Hörgsnes í Vatnsfirði. Einnig var tekin ákvörðun um að þvera þrjá firði þ.e. Gilsfjörð, Kjálkafjörð og Mjóafjörð til að stytta vegalengdir á Vestfjarðavegi. Mögulegt er að þrír firðir í viðbót verði þveraðir, þ.e. Þorskafjörður, Djúpifjörður og Gufufjörður. Auk þess er mögulegt að Vatnsfjörður verði þveraður á þeim kafla Vestfjarðavegar sem hér er kynntur.

Við þverun Gilsfjarðar var tekin ákvörðun um að skerða vatnsskipti, þ.e. í 5% af fullum vatns-

skiptum og þar varð mikil breyting á lífríki sjávar. Líffræðistofnun Háskóla Íslands hefur fylgst með breytingunum. Við aðrar fjarðarþveranir á landinu hefur verið notuð sams konar aðferðarfræði og notuð yrði við þverun Vatnsfjarðar. Við þær þveranir er hægt að rekja óverulegar breytingar á lífríki sjávar eða fjara til þverananna.

Framkvæmdir á Vestfjarðavegi þar sem hann liggur um norðurströnd Breiðafjarðar hafa haft áhrif á verndarsvæði Breiðafjarðar og vistkerfi sem njóta sérstakrar verndar, þ.e. leirur, fjöru, sjávarfitjar, votlendi og birkiskóg. Vegagerðin telur að framkvæmdirnar hafi ekki haft veruleg neikvæð áhrif á lífríki Breiðafjarðar. Hins vegar verða þær framkvæmdir sem hér eru kynntar til viðbótar við þær.

Vegagerðin telur að uppsöfnuð áhrif vegna rasks á leirum, sjávarfitjum, votlendi og birkiskógi sem njóta verndar samkvæmt 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 verði ekki mikil og að vegaf framkvæmdir á svæðinu séu ekki í andstöðu við verndarmarkmið í 2. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013.

Telja megi að helstu uppsöfnuðu áhrifin sem framkvæmdir á Vestfjarðavegi um verndarsvæði hafa á umhverfið séu vegna breytinga á landslagi, þar sem áður óhreyfðu landi hefur verið raskað, og jákvæðra áhrifa á ferðamennsku og útivist. Nýr öruggur vegur hefur í för með sér aukna umferð en hefur einnig jákvæð áhrif á upplifun ferðamanna þegar þeir aka á öruggum vegum um fallett umhverfi.

3. NIÐURSTAÐA MATS Á UMHVERFISÁHRIFUM

Niðurstaða mats á umhverfisáhrifum vegna fyrirhugaðrar framkvæmdar á Vestfjarðavegi og Bíldudalsvegi um Dynjandisheiði er að hún muni hafa neikvæð áhrif á umhverfið. Vegagerðin telur að framkvæmdin muni hafa óveruleg áhrif á lífríki straumvatna og stöðuvatna, sjávarföll og vatnsgæði. Framkvæmdin getur haft neikvæð áhrif á útivist, heilsu og hljóðvist, fornleifar, gróðurfar, fuglalíf, lífríki í fjöru og leiru, jarðfræði, landslag og verndarsvæði. Hún getur haft jákvæð áhrif á landnotkun og mannvirki og útivist og ferðamennsku.

Helstu neikvæðu umhverfisáhrif framkvæmdarinnar verða á landslag á **áfanga I**, verði ráðist í þverun Vatnsfjarðar. Um er að ræða breytingar á landslagi innan friðlýsts svæðis og innan verndarsvæðis Breiðafjarðar.

Til að koma vegunum fyrir þarf að breyta landslagi töluvert. Almennt gildir að lítið undirlendi er á

framkvæmdasvæðinu og hliðarhalli því oft mikill. Helstu breytingar á landslagi verða á köflum þar sem nýr vegur liggur um lítið röskuð svæði og við þverun Vatnsfjarðar. Einnig á köflum þar sem verða háar skeringar og fyllingar þar sem mikill hliðarhalli er á landinu í vegarstæðinu.

3.1. Samanburður leiða⁵

Áfangi I

Þær leiðir sem lagðar eru fram á **áfanga I** hafa mismunandi áhrif á umhverfið, sjá töflu 40. Á framkvæmdatíma verður töf á umferð þar sem núverandi vegur verður endurbyggður. **Veglínur** sem þvera Vatnsfjörð stytta leiðina um Vatnsfjörð um 3,1-3,7 km og hafa meiri jákvæð áhrif á umferðaröryggi, samgöngur og landnotkun en veglínur sem liggja fyrir fjörðinn. Með bættum samgöngum myndu skilyrði fyrir búsetu og rekstur fyrirtækja og opinberra stofnana á Vestfjörðum batna.

Verði Vestfjarðavegur færður frá hlaðinu á Hótel Flókalundi mun friðsæld og öryggi við hótelið

⁵ Í kaflanum er ítarlegri lýsing á áföngunum en í samantekt og kafla 9.3. í frummatsskýrslu

aukast en eigendur hótelsins hafa hins vegar áhyggjur af að færslan fækki þeim sem nýta sér þjónustu þess. Hótel Flókalundur sé á vegamótum og hafi verið staðsett þar þess vegna. Hóтелиð þrífist á umferðinni þ.e. þeim sem fara um þjóðvegina. Vegagerðin telur að ef nýr Vestfjarðavegur verði áfram um hlaðið á Flókalundi megi búast við að friðsæld og öryggi við hótelið muni minnka með aukinni umferð.

Veglínur sem þvera Vatnsfjörð hafa jákvæð áhrif á útivistarmöguleika í Vatnsfirði, en neikvæð áhrif á útsýnið frá Hellulaug.

Veglínur sem liggja fyrir Vatnsfjörð hafa neikvæð áhrif á útivistarmöguleika í Vatnsfirði þegar umferð um hann eykst. Einnig yrðu neikvæð áhrif á notendur Hellulaugar vegna ónæðis vegna meiri umferðar. Veglínur sem liggja sunnan Pennugils, þ.e. allar nema **F2 og A1**, hafa neikvæð áhrif á útivistarmöguleika meðfram gílinu.

Vegagerðin telur að á **áfanga I** muni **F veglínurnar** hafa *nokkuð jákvæð* áhrif á landnotkun, mannvirki, útivist og ferðamennsku en **A veglínurnar** hafa *óveruleg* áhrif á landnotkun, mannvirki og ferðamennsku, en *nokkuð neikvæð* áhrif á útivist.

Veglínur A2, F og F3 hafa *óveruleg* áhrif á fornleifar en **veglínur A1, F2 og A3** munu raska fornleifum við Hellu og hafa *nokkuð neikvæð* áhrif á fornleifar.

Framkvæmdin mun hafa *óveruleg* áhrif á fugla, því fæðuöflunarsvæði rauðbrystings í botni Vatnsfjarðar verður ekki raskað og það á við allar þær veglínur sem lagðar eru fram á áfanganum.

Framkvæmdin mun raska árfarvegum en niðurstaðan er að með því að breyta botngerð sem minnst og að skila vatnsföllum í svipuðu ásigkomulagi og þau voru í fyrir framkvæmdir verði áhrif hennar á lífríki straumvatna óveruleg, óháð leiðarvali.

Þverun Vatnsfjarðar mun hafa í för með sér *óveruleg áhrif* á vatnsskipti og útskolun, sjávarföllin verða óbreytt eftir þverun og vatnsgæði Vatnsfjarðar skerðast ekki óháð leiðarvali. **Veglínur F, F2, F3 og A2** sem liggja úti í sjó munu hafa í för með sér varanlega skerðingu á lífríki í fjörum innan verndarsvæða og hafa *talsverð neikvæð* áhrif á lífríkið í fjörunni.

Allar veglínurnar munu raska jarðmyndunum innan friðlýsts svæðis Vatnsfjarðar og verndarsvæðis Breiðafjarðar. Engum jarðmyndunum sem njóta verndar náttúruverndarlaga verður raskað en Vegagerðin telur að vegna staðsetningar verði áhrif veglínunnar á jarðmynd-anir *talsverð neikvæð*.

Á **áfanga I** er líklegast að verði mestu sjónrænu áhrifin og áhrif á landslag af þessum þremur áföngum framkvæmdarinnar, og á það helst við um þverun Vatnsfjarðar. **Veglínur A1 og A3** hafa minnst áhrif á landslag eða *nokkuð neikvæð* áhrif og **veglína A2** sem liggur úti í sjó við Flókalund hefur *talsverð neikvæð* áhrif. Mestu áhrifin eru talin vera af **veglínum F, F2 og F3** sem þvera Vatnsfjörð, eða *veruleg neikvæð* áhrif.

Allar veglínurnar liggja innan verndarsvæða og munu hafa *talsverð neikvæð* áhrif á verndarsvæði.

Tafla 40. Áhrif fyrirhugaðra framkvæmdar á **áfanga I** á einstaka umhverfisþætti.

Umhverfisþættir á áfanga I	Veglína A1	Veglína A2	Veglína A3	Veglína F	Veglína F2	Veglína F3
1 Landnotkun og mannvirki	○	○	○	△	△	△
2 Útivist og ferðamennska	◆ ○	◆ ○	◆ ○	△	△	△
3 Heilsa og hljóðvist	◆	◆	◆	○	◆	○
4 Fornleifar - menningarminjar	◆	○	◆	○	◆	○
5 Gróðurfar	◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆	◆◆
6 Fuglalíf	○	○	○	○	○	○
7 Lífríki straumvatna og stöðuvatna	○	○	○	○	○	○
8 Sjávarföll og vatnsgæði	○	○	○	○	○	○
9 Lífríki í fjöru og leiru	○	◆◆	○	◆◆	◆◆	◆◆
10 Jarðfræði	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆
11 Landslag	◆	◆◆	◆	◆◆◆	◆◆◆	◆◆◆
12 Verndarsvæði	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆

Áfangi II

Þær leiðir sem lagðar eru fram á **áfanga II** hafa svipuð áhrif á umhverfið, nema að **veglína D** sker sig úr. Hún raskar fornleifum meira en aðrar veglínur, en raskar landslagi minna.

Allar veglínur sem lagðar eru fram á áfanganum raska vernduðum vistkerfum. Þær raska votlendi sem er stærra en 2 ha. og tjörnum sem eru stærri en 0,1 ha. Veglínurnar fylgjast að þar sem farið er

um tjarnir og votlendi, nema þar sem **veglína B2** vikur frá **veglínu F** við Djúpavatn. Fyllingar vegna **veglínu B2** ná út í Djúpavatn svo hún raskar stöðuvötnum og tjörnum aðeins meira en aðrar veglínur. Landslagið á mögulegu framkvæmdasvæði hefur þau áhrif að enginn góður kostur finnst til að leggja greiðfæran og öruggan veg á þessum stað nema raska á einhvern hátt vistkerfum sem njóta verndar.

Á kaflanum um Dynjandisvog hefur **veglína F** nokkuð neikvæð áhrif á fornleifar en **veglína D** hefur *talsverð neikvæð* áhrif á fornleifar. Áhrif **veglínu D** á landslag á þessum kafla eru metin *óveruleg* en áhrif **veglínu F** á landslag eru metin *talsverð neikvæð*.

Tafla 41. Áhrif fyrirhugaðra framkvæmdar á **áfanga II** á einstaka umhverfispætti.

Umhverfispættir á áfanga II	Veglína F	Veglína B2	Veglína E	Veglína D
1 Landnotkun og mannvirki	△△	△△	△△	△△
2 Útivist og ferðamennska	△△	△△	△△	△△
3 Heilsa og hljóðvist	○	○	○	○
4 Fornleifar - menningarminjar	◆	◆	◆	◆◆
5 Gróðurfar	◆	◆	◆	◆
6 Fuglalíf	○	○	○	○
7 Lífríki straumvatna og stöðuvatna	○	○	○	○
8 Sjávarföll og vatnsgæði	○	○	○	○
9 Lífríki í fjöru og leiru	○	○	○	○
10 Jarðfræði	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆
11 Landslag	◆	◆	◆	○
12 Verndarsvæði	◆◆	◆◆	◆◆	◆◆

Áfangi III

Þær leiðir sem lagðar eru fram á **áfanga III** hafa svipuð áhrif á umhverfið, nema að **veglína Y** hefur minni neikvæð áhrif á landslag og fuglalíf en **veglína X** í Reykjarfirði og að **veglína X** hefur minni neikvæð áhrif á landslag en **veglína Z** í Trostansfirði. Á **áfanga III** raska allar veglínur sem lagðar eru fram vernduðum vistkerfum. Þær raska votlendi sem er stærra en 2 ha., tjörnum

sem eru stærri en 0,1 ha. og sjávarfitjum. Rask vegna veglínanna er að mestu þar sem þær liggja saman, svo rask á vernduðum vistkerfum er mjög svipað, um 1 ha. Á **áfanga III** hefur landslagið á mögulegu framkvæmdasvæði þau áhrif að enginn góður kostur finnst til að leggja greiðfæran og öruggan veg á þessum stað nema raska á einhvern hátt vistkerfum sem njóta verndar.

Tafla 42. Áhrif fyrirhugaðra framkvæmdar á **áfanga III** á einstaka umhverfispætti.

Umhverfispættir á áfanga III	Veglína X	Veglína Y	Veglína Z
1 Landnotkun og mannvirki	△△	△△	△△
2 Útivist og ferðamennska	△△	△△	△△
3 Heilsa og hljóðvist	○	○	○
4 Fornleifar - menningarminjar	◆	◆	◆
5 Gróðurfar	◆	◆	◆
6 Fuglalíf	◆◆	○	◆◆
7 Lífríki straumvatna og stöðuvatna	○	○	○
8 Sjávarföll og vatnsgæði	○	○	○
9 Lífríki í fjöru og leiru	○	○	○
10 Jarðfræði	◆	◆	◆
11 Landslag	◆	○	◆
12 Verndarsvæði	◆	◆	◆

3.2. Mótvægisaðgerðir

Með góðri hönnun, frágangi og eftirliti með framkvæmdum er hægt að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdanna á landslag, vistkerfi og fornleifar. Einnig með mótvægisaðgerðum og vöktun.

Til að neikvæð áhrif framkvæmdanna verði sem minnst verður vegurinn, vegtengingar og námusvæði aðlöguð landi eins vel og hægt er. Reynt verður að raska ósnertu landi sem minnst og gróðursvæði, birkikjarr og votlendi endurheimt. Haft verður samráð við hagsmunaaðila og leyfisveitendur, svo draga megji úr sem flestum neikvæðum áhrifum framkvæmdanna. Sérstakrar varúðar verður gætt við framkvæmdir í grennd við fornleifar.

3.3. Samræmi framkvæmdarinnar við markmið sín

Forsendur framkvæmdanna eru styrking samfélags með bættum samgöngum og umferðaröryggi. Með heilsársvegi um Dynjandisheiði verður mögulegt að aka hringleið um Vestfirði allan ársins hring. Fyrirhugaður vegur verður mun öruggari en núverandi vegur. Hann verður breiðari og með breiðu bundnu slitlagi sem nær vel út í kantana. Beygjuráðisur verða mun stærri en á núverandi vegi, vegfláar verða miklu flatari, langhalli verður minni og sjónlengdir lengri. Hann verður vel uppbyggður í landinu og með breiðum vegskurðum, þar sem þörf er talin á, svo hætta á snjósofnun eða vegna skriðufalla á ekki að vera mikil. Slysahætta ætti því að verða minni.

Framkvæmdirnar eru í samræmi við hlutverk og markmið Vegagerðarinnar og þær munu uppfylla markmið sem koma fram í Samgönguáætlun 2019-2033, Stefnumótandi byggðaáætlun 2018-2024 og Ferðamálaáætlun 2011-2020. Góðar samgöngur um Dynjandisheiði munu bæta hag íbúa á Vestfjörðum. Með opnun heilsárs hringleiðar um Vestfirði verða ýmis samskipti auðveldari.

3.4. Framkvæmdin með hliðsjón af verndarmarkmiðum

Framkvæmdin mun hafa áhrif á svæði og vistkerfi sem njóta verndar samkvæmt lögum. Á mögulegu framkvæmdasvæði eru votlendi yfir 2 ha. að stærð, stöðuvötn og tjarnir yfir 0,1 ha. að stærð, foss, sjávarfitjar og leirur, en þau njóta verndar á grundvelli 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Markmið náttúruverndarlaga er m.a. að vernda til framtíðar fjölbreytni íslenskrar náttúru, þar á meðal líffræði- og jarðfræðilega fjölbreytni og fjölbreytni landslags.

Samkvæmt 61. gr. náttúruverndarlaga ber að forðast að raska vistkerfum sem njóta sérstakrar

verndar nema brýna nauðsyn beri til. Við ákvörðun um legu þeirra leiða sem koma til greina við lagningu nýs Vestfjarðavegar, var forðast að raska vistkerfum sem njóta verndar.

Áfangi I

Á **áfangi I** verður allt framkvæmdasvæðið innan friðlýsts svæðis Vatnsfjarðar. Einkenni svæðisins er birkiskógur og náttúrulegur reyniviður sem breiða úr sér frá flæðarmáli og langt uppá heiðar en tilgangur friðlýsingar þess er að vernda náttúru landsins á þann hátt að fólki gefist kostur á að njóta hennar. Innan friðlýsta svæðisins mun framkvæmdasvæði mögulega ná út á grunnsævið, en Breiðafjörður nýtur verndar á grundvelli laga nr. 54/1995, um vernd Breiðafjarðar. Tilgangur þeirra er m.a. að stuðla að verndun landslags, jarðmyndana, líffræðis og menningarminja á öllum eyjum, hölmum, skerjum og fjörum á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði.

Mannvirkjagerð og jarðrask og hvers konar breytingar á landi innan friðlýsts svæðis Vatnsfjarðar er háð leyfi Umhverfisstofnunar. Unnið er að verndaráætlun fyrir friðlýsta svæðið, en ákvörðun um legu Vestfjarðavegar á **áfangi I** mun hafa mikil áhrif á verndaráætlunina og því hefur vinnu við hana verið frestað þar til ákvörðun hefur verið tekin um leiðarval í Vatnsfirði.

Í 6. gr. laga nr. 54/1995 um verndun Breiðafjarðar, kemur fram eftirfarandi: „Við gerð skipulagsáætlana á því svæði sem um getur í 2. gr. skulu sveitarfélög leita umsagnar Breiðafjarðarnefndar. Í skipulagsáætlunum ber að taka tillit til verndaráætlunar Breiðafjarðarnefndar.“

Á **áfangi I** raskar **veglína A1** ekki vernduðum vistkerfum. Hún fylgir núverandi vegi fyrir Vatnsfjörð og framhjá Flókalundi og hefur því minnst áhrif á landslagið og verndarsvæðin í Vatnsfirði. Aðrar veglínur raska vernduðum vistkerfum á 0,23-0,3 ha. svæði. **Veglínur A2, A3, F og F3** raska votlendi í sunnanverðum Penningsdal, en **veglína F2** raskar leirum framan við Hótel Flókalund. **Veglínur F, F2 og F3** sem þvera Vatnsfjörð raska að auki sjávarfitjum lítilsháttar þar sem þær liggja út í sjó austan Vatnsfjarðar.

Á **áfangi I** er mögulegt að endurleggja Vestfjarðaveg með **veglínu A1** án þess að raska vistkerfum sem njóta verndar. Það er hins vegar mögulegt að umferðaröryggissjónarmið muni vega þyngra en verndarákvæði náttúruverndarlaga við ákvörðun um leiðarval. **Veglínur A1, A2 og A3** eru mun verri en veglínur sem þvera fjörðinn þegar litið er til umferðaröryggis. Vegagerðin telur að umferðaröryggi á **veglínu A3** sé of lítið og hún komi því ekki til greina sem valkostur. **Veglínur F og F3** eru öruggastar.

Mótvægisaðgerðir geta aðeins dregið úr

neikvæðum áhrifum á vistkerfin en ekki komið í veg fyrir að þau skerðist. Samkvæmt niðurstöðu umferðaröryggismats er ekki unnt að leggja veg um **áfanga I** sem uppfyllir kröfur samfélagsins um öryggi og greiðfærni án þess að raska vistkerfum er njóta verndar. Vegagerðin, Umhverfisstofnun og Vesturbyggð þurfa að taka sameiginlega ákvörðun um leiðarval á áfanganum. Ef niðurstaðan verður að leggja eigi veg sem raskar vistkerfum sem njóta verndar þarf að rökstyðja það með því að *brýna nauðsyn* beri til að raska slíkum vistkerfum vegna **áfanga I**.

Áfangi II

Á **áfanga II** verður framkvæmdasvæðið til að byrja með innan friðlýsts svæðis Vatnsfjarðar. Á áfanganum mun framkvæmdin hafa áhrif á svæði nr. 310 á C-hluta náttúruvinnjaskrár, Geirþjófsfjörð, þar sem náttúruverndargildið felst í fjölbreyttu og fögru landslagi, ríkulegum gróðri og skóglendi. Framkvæmdin verður í jaðri svæðisins. Vestfjarðavegur innan Ísafjarðarbæjar liggur um hverfisverndarsvæði H1 sbr. Aðalskipulag Ísafjarðarbæjar 2008-2020 en tilgangur verndarinnar er að stuðla að jafnvægi milli nýtingar og verndunar. Innan hverfisverndarsvæðisins mun framkvæmdin liggja um friðlýst svæði í grennd við náttúruvættið Dynjanda. Núverandi vegur liggur nú þegar um verndarsvæðin.

Mannvirkjagerð og jarðrask og hvers konar breytingar á landi innan friðlýsts svæðis Vatnsfjarðar er háð leyfi Umhverfisstofnunar.

Í 37. gr. náttúruverndarlaga segir að forðast beri að raska svæðum eða náttúrumyndunum sem skráðar hafa verið á C-hluta náttúruvinnjaskrár nema *almannahagsmunir krefjist þess* og annarra kosta hafi verið leitað. Landslagið á mögulegu framkvæmdasvæði hefur þau áhrif að engir kostir eru fyrir hendi til að leggja Vestfjarðaveg utan svæðis nr. 310 á náttúruvinnjaskrá. Einnig liggur núverandi vegur um svæðið.

Fyrir liggur verndar- og stjórnunaráætlun fyrir náttúruvættið Dynjanda 2015-2024. Mannvirkjagerð og jarðrask, svo og aðrar breytingar á landi eru háðar leyfi Umhverfisstofnunar. Markmið friðlýsingar Dynjanda er að vernda fossastigann í ánni. Framkvæmdin mun ekki hafa áhrif á fossa-stigann.

Núverandi vegur liggur um hverfisverndarsvæðið á 16,1 km löngum kafla. Enginn möguleiki er á að leggja Vestfjarðaveg utan svæðisins.

Á **áfanga II** raska allar veglínur sem lagðar eru fram vernduðum vistkerfum. Þær raska votlendi sem er stærra en 2 ha. og tjörnum sem eru stærri en 0,1 ha. Veglínurnar fylgjast að þar sem farið er um tjarnir og votlendi, nema þar sem **veglína B2** vikur frá **veglínu F** við Djúpavatn. Fyllingar vegna

veglínu B2 ná út í Djúpavatn svo hún raskar stöðuvötnum og tjörnum meira en aðrar veglínur. Hún raskar vernduðum vistkerfum á 1,52 ha. svæði en aðrar veglínur á 1,32 ha. svæði.

Á **áfanga II** hefur landslagið á mögulegu framkvæmdasvæði þau áhrif að enginn góður kostur finnst til að leggja greiðfæran og öruggan veg á þessum stað nema raska á einhvern hátt vistkerfum sem njóta verndar. Á **áfanga II** hefur **veglína B2** mest áhrif á slík vistkerfi en líklegt er að hún komi einna síst til greina sem valin leið, vegna meiri hættu á snjósofnun á henni en **veglínu F** á þeim kafla sem þær eru aðskildar.

Mótvægisáðgerðir geta aðeins dregið úr neikvæðum áhrifum á vistkerfin en ekki komið í veg fyrir að þau skerðist. Ekki er unnt að leggja veg um **áfanga II** sem uppfyllir kröfur samfélagsins um öryggi og greiðfærni án þess að raska vistkerfum er njóta verndar. Telur Vegagerðin því að *brýna nauðsyn* beri til að raska slíkum vistkerfum vegna **áfanga II**.

Áfangi III

Á **áfanga III** verður framkvæmdin utan verndarsvæða.

Á **áfanga III** raska allar veglínur sem lagðar eru fram vernduðum vistkerfum. Þær raska votlendi sem er stærra en 2 ha, tjörnum sem eru stærri en 0,1 ha. og sjávarfitjum. Rask vegna veglínanna er að mestu þar sem þær liggja saman, svo rask á vernduðum vistkerfum er mjög svipað, eða tæplega 1 ha.

Á **áfanga III** hefur landslagið á mögulegu framkvæmdasvæði þau áhrif að enginn góður kostur finnst til að leggja greiðfæran og öruggan veg á þessum stað nema raska á einhvern hátt vistkerfum sem njóta verndar.

Mótvægisáðgerðir geta aðeins dregið úr neikvæðum áhrifum á vistkerfin en ekki komið í veg fyrir að þau skerðist. Ekki er unnt að leggja veg um **áfanga III** sem uppfyllir kröfur samfélagsins um öryggi og greiðfærni án þess að raska vistkerfum er njóta verndar. Telur Vegagerðin því að *brýna nauðsyn* beri til að raska slíkum vistkerfum vegna **áfanga III**.

Áfangi I, II og III

Þrátt fyrir þau áhrif sem framkvæmdin mun hafa á verndarsvæði og vistkerfi sem njóta verndar, telur Vegagerðin að framkvæmdin sé ekki í andstöðu við verndarmarkmið 2. og 3. gr. náttúruverndarlaga, því hún mun ekki draga úr líffræðilegri eða jarðfræðilegri fjölbreytni eða fjölbreytni landslags á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði. Í köflum 6.13.7. og 6.13.8. hér að framan, þar sem fjallað er um niðurstöðu um áhrif framkvæmdarinnar á verndarsvæði, er rakið hvernig verndarmarkmið í 2. og 3. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd verða uppfyllt.

Þar kemur fram að fyrirhugað framkvæmdasvæði er innan verndarsvæða sem hafa verið metin með hátt gildi með tilliti til fjölbreytileika, heildstæðni og mikilfengleika og að forðast beri að raska slíkum verndarsvæðum nema brýna nauðsyn beri til, sbr. 61. gr. sömu laga. Slíkt rask hafi alltaf í för með sér neikvæð áhrif í skilningi náttúruverndarlaga en verði þó ekki talið fara gegn markmiðum laganna enda sé tilgangur þeirra og markmið ekki aðeins að vernda náttúruna heldur einnig að tryggja rétt almennings til að komast um landið og njóta þess í sátt við náttúruna, landsmönnum til heilsubótar og velsældar. Leitast er við að draga úr raski eftir því sem frekast er unnt og hefur ákvæða 68. og 69. gr. laganna verið gætt í því sambandi.

Í kafla 6.13. kemur fram að framkvæmdin muni skerða mikilvæg vistkerfi hlutfallslega mjög lítið, sé lítið til stærðar slíkra vistkerfa innan landsins í heild. Að auki kemur fram að rask af völdum skeringa vegna vegagerðar innan verndarsvæða og á vistkerfum sem njóta verndar sé varanlegt og áhrifin óafturkræf. Vegagerðin telji að á **áfanga I og II** muni áhrif allra leiðanna á verndarsvæði verða **talsverð neikvæð** en að á **áfanga III** muni áhrif allra leiðanna á verndarsvæði verða **nokkuð neikvæð**. Telja megi að áhrif framkvæmdanna á verndarsvæði séu að mestu varanleg en staðbundin.

Leitað hefur verið allra leiða til að forðast að raska vistkerfum sem njóta verndar. Niðurstaðan er hins vegar sú að Vegagerðin telur ekki hjá því komist að raska vistkerfum sem njóta verndar til að hægt sé að leggja veg um fyrirhugað framkvæmdasvæði, sem uppfyllir kröfur samfélagsins um fyllsta öryggi og greiðfærni. Ekki er mögulegt að forðast rask á svæði nr. 310 á náttúruminjaskrá því núverandi vegur liggur nú þegar um svæðið og miðað er við að fylgja honum þar sem það er talið mögulegt, til að draga úr neikvæðum áhrifum framkvæmdarinnar á umhverfið.

Vegagerðin telur að *rikir almannahagsmunir* séu fyrir því að svæði nr. 310 á C-hluta náttúruminjaskrár verði raskað en að jafnframt sé horft sé til kostnaðar við ákvörðun um vegaf framkvæmdir. **Veglína E, jarðgangaleiðin**, raskar svæði nr. 310 á náttúruminjaskrá minna en aðrar veglínur en vegna kostnaðar telur Vegagerðin að hún komi tæplega til greina því hún er umtalsvert dýrari en aðrar veglínur.

3.5. Leiðarval

Ekki hefur verið tekin ákvörðun um leiðarval því hún er háð:

- Niðurstöðum frummatsskýrslu
- Framkomnum umsögnum og athugasemdum við frummatsskýrsluna
- Samráði við leyfisveitendur

Á **áfanga I** í Vatnsfirði verður meira umferðaröryggi á **veglínum F og F3** sem þvera Vatnsfjörð en á öðrum veglínunum. Vegna þverunarinnar hafa þær ásamt **veglínu F2** meiri neikvæð áhrif á landslag en kostir sem liggja fyrir Vatnsfjörð, en um leið hafa þær jákvæð áhrif á umhverfið fyrir botni Vatnsfjarðar þegar dregur úr umferð þar og friðsæld og möguleikar á útivist innan friðlandsins aukast. **Veglína A1** sem fylgir núverandi vegi á lengstum kafla hefur minnst neikvæð áhrif á umhverfið en hún ásamt veglínunum **A3 og F2**, mun raska fornleifum við Hellu og hafa neikvæð áhrif á hljóðvist við Flókalund. Allar veglínur í Vatnsfirði hafa neikvæð áhrif á verndarsvæði. **Veglína A3** kemur ekki til greina sem valkostur vegna niðurstöðu umferðaröryggismats. Ákvörðun um leiðarval í Vatnsfirði verður tekin í samráði við Umhverfisstofnun og Vesturbyggð.

Á **áfanga II** milli Norðdalsár og norður fyrir Botnshestinn telur Vegagerðin að **veglína F** komi helst til greina. Hún ver sig betur gegn snjó en **veglína B2. Jarðgangalínan, veglína E**, á þessum kafla, kostar álíka og nýr vegur af Hörgsnesi að Mjólka og telja verður hæpið að fjármagn fái til gangagerðarinnar. Endanleg ákvörðun um leiðarval milli Norðdalsár og norður fyrir Botnshest verður tekin í samráði við Vesturbyggð.

Á **áfanga II** við Dynjandisvog er **veglína F** styttri og öruggari en **veglína D**, auk þess sem hún raskar fornleifum mun minna. Hún raskar landslagi við Dynjandisvog meira en **veglína D**, en sjónræn áhrif framkvæmdarinnar verða ekki veruleg. Ákvörðun um leiðarval við Dynjanda verður tekin í samráði við Umhverfisstofnun og Ísafjarðarbæ.

Á **áfanga III** í Reykjarfirði leggur Vegagerðin til að Bíldudalsvegur fylgi **veglínu Y**. Áhrif hennar á umhverfið eru minni en áhrif **veglínu X** á sama stað. Hún er einnig lögð fram í samræmi við ósk sveitarfélagsins og landeigenda. Endanleg ákvörðun um leiðarval í Reykjarfirði verður tekin í samráði við Vesturbyggð.

Á **áfanga III** í Trostansfirði leggur Vegagerðin til að Bíldudalsvegur fylgi **veglínu Z**. Áhrif hennar á umhverfið eru aðeins meiri en áhrif **veglínu X** á sama stað en hún er öruggari en **veglína X** og er lögð fram í samræmi við ósk landeigenda. Endanleg ákvörðun um leiðarval í Trostansfirði verður tekin í samráði við Vesturbyggð.

Endanleg ákvörðun um leiðarval byggist á góðum samgöngum til framtíðar, umferðaröryggi, áhrifum framkvæmdanna á umhverfið, kostnaði, arðsemi og skipulagsáætlunum.

Vestfjarðavegur (60) um Dynjandisheiði og Bíldudalsvegur (63) frá Bíldudalsflugvelli að Vestfjarðavegi á Dynjandisheiði

Mat á umhverfisáhrifum, frummatsskýrsla, samantekt skýrslunnar með viðbótum

Framkvæmdir á vegum Vegagerðarinnar eru fyrirhugaðar í sveitarfélögunum Vesturbyggð og Ísafjarðarbæ. Áætlanir eru um að endurbyggja og leggja nýjan Vestfjarðaveg á um 33-40 km kafla milli Hörgsness í Vatnsfirði og Mjólkárirkjunnar í Borgarfirði í stað tæplega 41 km langs vegar. Einnig eru áætlanir um að endurbyggja og leggja nýjan Bíldudalsveg á um 29 km löngum kafla sem nær frá Bíldudalsflugvelli að Vestfjarðavegi í Helluskarði á Dynjandisheiði í stað núverandi vegar sem einnig er 29 km langur. Núverandi vegum um Dynjandisheiði er ekki haldið opnum um háveturinn og samgöngur um svæðið eru ófullnægjandi, sérstaklega eftir opnun Dýrafjarðarganga.

Eftirfarandi viðmið í stefnu Vegagerðarinnar liggur til grundvallar ákvörðunar um viðkomandi framkvæmdir: „*Hlutverk Vegagerðarinnar er að þróa og annast samgöngukerfi, á sjó og landi, á sem hagkvæmastan hátt með þarfir samfélagsins að leiðarljósi*“.

Mat á umhverfisáhrifum framkvæmda felst í að meta og upplýsa um líkleg áhrif tiltekinna framkvæmda á umhverfið. Áhrifin eru greind, vægi þeirra metið og lagt til hvernig bregðast skuli við þeim.

Byggja skal á niðurstöðu umhverfismats þegar ákveðið er hvort veita skuli leyfi til viðkomandi framkvæmdar. Ef niðurstaðan er að veita leyfi til framkvæmdarinnar skal nýta niðurstöður umhverfismatsins við endanlega útfærslu framkvæmdarinnar, þannig að dregið verði eins og kostur er úr neikvæðum áhrifum hennar á umhverfið.

Vegagerðin hefur lagt fram frummatsskýrslu fyrir framkvæmdina til athugunar hjá Skipulagsstofnun. Skipulagsstofnun hefur kynnt frummatsskýrsluna fyrir almenningi og umsagnaraðilum og óskað eftir umsögn ýmissa opinberra stofnana og athugasemdum almennings.

Í þessu kynningarriti er greint frá helstu niðurstöðum sem koma fram í frummatsskýrslu.